

ЗАКОН за горите

Обн. - ДВ, бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; изм., бр. 43 от 07.06.2011 г.; изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 07.08.2012 г.; изм., бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г.; изм., бр. 102 от 21.12.2012 г.; изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 27 от 15.03.2013 г.; изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.; изм., бр. 109 от 20.12.2013 г.; изм. и доп., бр. 28 от 28.03.2014 г.; изм., бр. 53 от 27.06.2014 г.; изм., бр. 61 от 25.07.2014 г.; изм., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г.; изм. и доп., бр. 60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; изм., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.; изм. и доп., бр. 100 от 18.12.2015 г.; изм., бр. 13 от 16.02.2016 г., в сила от 15.04.2016 г.; изм., бр. 15 от 23.02.2016 г.; изм., бр. 57 от 22.07.2016 г.; изм., бр. 61 от 05.08.2016 г., в сила от 05.08.2016 г.; изм., бр. 95 от 29.11.2016 г.; изм. и доп., бр. 13 от 07.02.2017 г.; изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г.

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани с опазването, стопанисването и ползването на горските територии в Република България, с цел гарантиране на многофункционално и устойчиво управление на горските екосистеми.

(2) Целите на закона са:

1. опазване и увеличаване площта на горите;
2. поддържане и подобряване състоянието на горите;
3. гарантиране и поддържане на екосистемните, социалните и икономическите функции на горските територии;
4. гарантиране и увеличаване производството на дървесина и недървесни горски продукти чрез природосъобразно стопанисване на горските територии;
5. поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие и подобряване състоянието на популациите на видовете от дивата флора, фауна и микота;
6. осигуряване на възможности за отдих на населението и подобряване на условията за рекреация;
7. постигане на баланс между интересите на обществото и собствениците на горски територии;
8. подпомагане и насърчаване на собствениците на поземлени имоти в горски територии;
9. изпълнение на международни и европейски ангажименти за съхранение на горските местообитания.

Чл. 2. (1) Гора по смисъла на този закон са:

1. земи, заети от горскодървесна растителност с площ не по-малка от един декар, височина на дървостоя в зряла възраст не по-малко от 5 м, широчина на насаждението, измерена между стъблата на крайните дървета, не по-малко от 10 м, и проекция на короните не по-малка от 10 на сто от площта на насаждението;
2. площи, които са в процес на възобновяване и все още не са достигнали, но се очаква да достигнат минимална проекция на короните 10 на сто и височина на дърветата 5 м;
3. площи, които в резултат на антропогенна дейност или естествени причини са временно обезлесени, но подлежат на възобновяване;
4. защитни горски пояси, както и ивици от дървета с площ, по-голяма от един декар, и широчина над 10 м;
5. насаждения в системи и съоръжения за предпазване от вредното въздействие на водите;
6. клекови формации;
7. съобщества от дървесни или храстови видове, разположени край водни обекти.

(2) Горска територия по смисъла на този закон са:

1. горите по ал. 1;
2. голини, недървопроизводителни земи и други територии, предназначени за горскостопанска дейност;
3. карстови образувания, разположени в земите по т. 1 и 2;
4. защитни горски пояси с размери, по-малки от определените в ал. 1, т. 4.

(3) Разпоредбите на този закон не се прилагат за:

1. паркове и градини в урбанизирани територии;
2. горите и земите в националните паркове и в резерватите;
3. дървета от горскодървесни видове в земеделски територии, когато не притежават характеристиките на гора по ал. 1;
4. площите, заети с горскодървесна растителност в обхвата на републиканските, местните и железните пътища.

Чл. 3. (1) Не се допуска намаляване на съществуващата лесистост:

1. на територията на Република България;
2. на територията на общини, в които лесистостта е под 10 на сто.

(2) Дейностите в горските територии се извършват по начин, който не води до увреждане на растителни и животински видове и на техните местообитания, на почвите, водните обекти и елементите на техническата инфраструктура.

Глава втора

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

Раздел I

Функции и категоризация на горските територии

Чл. 4. Горските територии изпълняват следните основни функции:

1. защита на почвите, водните ресурси и чистотата на въздуха;
2. поддържане на биологичното разнообразие на горските екосистеми;
3. осигуряване на социални, образователни, научни, ландшафтни и рекреационни ползи за обществото;
4. защита на природното и културното наследство;
5. производство на дървесни и недървесни горски продукти;
6. регулиране на климата и усвояване на въглерода.

Чл. 5. (1) Горските територии в съответствие с преобладаващите им функции се делят на три категории:

1. защитни;
2. специални;
3. стопански.

(2) Защитни са горските територии за защита на почвите, водите, урбанизираните територии, сградите и обектите на техническата инфраструктура; горната граница на гората; защитните пояси, както и горите, създадени по технически проекти за борба с ерозията.

(3) Специални са горските територии:

1. включени в границите на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии и защитените зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие, както и такива, върху които по реда на други закони са определени и въведени особени статuti и режими;
2. за семепроизводствени насаждения и градини; горски разсадници; опитни и географски култури от горски дървесни и храстови видове; дендрариуми; научноизследователски и учебно-опитни гори; токовища; до 200 м около туристическите хижи и обекти с религиозно значение; бази за интензивно стопанисване на дивеча;

3. с рекреационно значение, за поддържане на ландшафта и с висока консервационна стойност.

(4) Стопански са горските територии, които не са обхванати в ал. 1 - 3 и чието стопанисване е насочено към устойчиво производство на дървесина и недървесни горски продукти, както и предоставяне на услуги.

Чл. 6. (1) Категоризирането на горските територии, за които по реда на други закони не са определени и въведени особени статuti и режими, се извършва с областни планове за развитие на горските територии и се конкретизира с горскостопанските планове или програми.

(2) Прекатегоризирането на горските територии се извършва чрез промяна в приетите областни планове за развитие на горските територии. Прекатегоризирането се извършва по заявление на собствениците, както и на заинтересовани министерства и ведомства, общини, физически и юридически лица.

(3) Условиата и редът за категоризирането и прекатегоризирането на горските територии се определят с наредбата по чл. 18, ал. 1.

Раздел II

Инвентаризация на горските територии и горско планиране

Чл. 7. (1) За установяване състоянието на ресурсите и изготвяне на тяхната оценка се извършва инвентаризация на горските територии.

(2) За целите на инвентаризацията на горските територии, както и за планирането на ловностопанските дейности и на дейностите по опазване от пожари, се обособяват горски териториални единици.

(3) Горските териториални единици по ал. 2 се обособяват със заповед на министъра на земеделието, храните и горите и обхващат територията на една или повече цели общини в границите на една област.

Чл. 8. Основните принципи на горското планиране са:

1. интегрирано управление на горските територии и ползване на горски ресурси за постигане на устойчиво икономическо развитие;

2. разнообразяване на дейностите в горите за устойчиво възпроизводство на техните функции чрез разкриване на алтернативни източници на доходи и на заетост;

3. поддържане на екосистемната цялост на гората и прилагане на екологичните принципи в развитието на горското стопанство;

4. равномерност и постоянство в ползването на дървесината и недървесните горски продукти;

5. участие на обществото в процеса на планирането;

6. отчитане интересите на собствениците, без да се накърняват интересите на обществото;

7. въвеждане на система от мерки и мероприятия за опазване и защита на горските територии;

8. въвеждане на единна информационна система за горските територии и дейностите в тях.

Чл. 9. (1) Горското планиране се извършва на три нива и обхваща:

1. Национална стратегия за развитие на горския сектор и Стратегически план за развитие на горския сектор;

2. областен план за развитие на горските територии;

3. горскостопански планове и програми.

(2) Документите по ал. 1, т. 1 и 2 се оповестяват публично чрез интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и на Изпълнителната агенция по горите.

(3) Националната стратегия за развитие на горския сектор и Стратегическият план за развитие на горския сектор се приемат, съответно одобряват след проведено

обществено обсъждане. Условието и редът за провеждане на общественото обсъждане се определят с наредбата по чл. 18, ал. 1.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) (1) Националната стратегия за развитие на горския сектор определя целите на държавната политика за развитие на горското стопанство и съдържа:

1. анализ на състоянието на горския сектор;
2. цели и приоритети;
3. средства за постигане на целите.

(2) Националната стратегия за развитие на горския сектор се приема от Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите.

(3) В процеса на разработване и обществено обсъждане на Националната стратегия за развитие на горския сектор участват и представители на научните среди и неправителствени екологични и браншови организации.

(4) Националната стратегия за развитие на горския сектор се актуализира:

1. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) при съществени промени в макроикономическите и международните условия и съответните изменения и допълнения на Националния план за развитие за страната по смисъла на Закона за регионалното развитие;

2. в резултат на промени в националното законодателство или в законодателството на Европейския съюз;

3. при промени на приоритетите и специфичните цели на Европейския съюз.

(5) Актуализирането на Националната стратегия за развитие на горския сектор се извършва при условията и по реда на ал. 2 и 3.

Чл. 11. (1) Стратегическият план за развитие на горския сектор определя конкретните действия за изпълнение на целите, заложи в Националната стратегия за развитие на горския сектор, за срок 10 години.

(2) Стратегическият план за развитие на горския сектор се разработва от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите и след провеждане на обществено обсъждане се одобрява от министъра на земеделието, храните и горите.

(3) Стратегическият план за развитие на горския сектор се актуализира:

1. при актуализация на Националната стратегия за развитие на горския сектор;

2. при съществени промени в икономическите и социалните условия в горския сектор.

(4) Актуализирането на Стратегическия план за развитие на горския сектор се извършва при условията и по реда на чл. 9, ал. 3.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (1) Областните планове за развитие на горските територии се изработват за срок 10 години в съответствие със закона, Националната стратегия за развитие на горския сектор и Стратегическия план за развитие на горския сектор и съдържат:

1. единна горскостопанска картна основа за горските територии;

2. функционално зонироване на горските територии;

3. зони за защита от урбанизация;

4. цели на управлението на горските територии и на ловното стопанство.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.);

(3) Областните планове се изработват за всички горски територии, независимо от тяхната собственост, като се хармонизират с областните стратегии за развитие по Закона за регионалното развитие.

(4) Изработването на областните планове за развитие на горските територии се възлага от съответните регионални дирекции по горите и се финансира от държавния бюджет.

(5) Преди утвърждаване на областните планове за развитие на горските територии се провежда процедура по оценка за съвместимостта с предмета и целите

на опазване на съответната защитена зона по реда на Закона за биологичното разнообразие.

(6) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите, след съгласуване със съответните областни съвети за развитие, предлага на министъра на земеделието, храните и горите да издаде заповед за утвърждаване на областни планове за развитие на горските територии.

(7) Заповедта по ал. 6 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(8) Областните планове за развитие на горските територии се актуализират:

1. при актуализация на Националната стратегия за развитие на горския сектор;

2. при съществени промени в икономическите и социалните условия в съответната област;

3. в резултат на промени в националното законодателство или в законодателството на Европейския съюз.

(9) Актуализирането на областните планове за развитие на горските територии се извършва при условията и по реда на ал. 3 и 4.

(10) Зоните за защита от урбанизация се отразяват в общите и подробните устройствени планове.

(11) За горски територии, предоставени за нуждите на националната сигурност и отбраната, в областните планове за развитие на горските територии не се определят цели на управлението и функционално зонироване.

Чл. 13. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г.; изм., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) За горските територии - държавна и общинска собственост, се изработват горскостопански планове с изключение на териториите, предоставени за нуждите на националната сигурност и отбраната.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Горскостопанските планове за териториалните поделения на държавните предприятия по чл. 163 се изработват съобразно границите на горските териториални единици и включват горските територии - държавна собственост, предоставени им за управление.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) За горските територии - собственост на физически лица, юридически лица и техни обединения, се изработват горскостопански планове или програми.

(4) Горскостопанските планове и програми определят допустимия размер на ползването на горските ресурси и насоките за постигане целите на управлението на горските територии за срок 10 години.

(5) Горскостопанските планове и програми се изработват на основата на горскостопанските карти, кадастралните карти, картите на възстановената собственост и извършената инвентаризация на горските територии.

(6) Горскостопанските карти по ал. 5 са специализирани карти за горските територии по смисъла на Закона за кадастъра и имотния регистър.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Изработването на горскостопанските планове и програми се финансира от техните собственици, а за горските територии - държавна собственост - от държавните предприятия по чл. 163.

(8) Горскостопанските планове и програми се утвърждават със заповед от:

1. изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите - за горските територии - държавна собственост;

2. директора на съответната регионална дирекция по горите - за горските територии извън посочените в т. 1, които попадат в района им на дейност.

(9) Заповедите по ал. 8 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(10) Изработването на горскостопанските планове за държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства, плановете за ловностопанските дейности и за дейностите по опазване от пожари може да се възлага едновременно с инвентаризацията на горските територии.

(11) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) В случаите по ал. 10 изработването се възлага от регионалната дирекция по горите и/или от съответното държавно предприятие по чл. 163.

(12) Горскостопанските планове и програми подлежат на оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на съответната защитена зона по реда на Закона за биологичното разнообразие, когато за съответните горски територии няма утвърден областен план по чл. 12.

(13) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г.; изм., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Съдържанието на горскостопанските карти и условията и редът за създаването и поддържането им се определят с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на земеделието, храните и горите.

(14) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; отм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) .

Чл. 14. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Горскостопанските планове и инвентаризацията на горските територии се изработват от търговци, които:

1. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) са вписани в публичния регистър по чл. 241 ал. 1, и

2. (в сила от 01.01.2016 г.) притежават документ за съответствие с международен стандарт, издаден от независим орган по сертификация, удостоверяващ, че търговецът прилага някоя от следните системи за:

а) устойчиво управление на гори, или

б) качество на производствения процес и предлаганите продукти и услуги.

(2) Горскостопанските програми се изработват от лица, вписани в публичните регистри по чл. 235 или 241.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Областните планове за развитие на горските територии се изработват от търговци, вписани в търговския регистър.

Чл. 15. (1) В общинските планове за развитие съгласно Закона за регионалното развитие се разработва раздел за развитието на горските територии, който е съобразен със съответния областен план за развитие на горските територии.

(2) Разделът за развитие на горските територии по ал. 1 се разработва въз основа на утвърдените горскостопански планове и програми и определя насоките за развитие на общината в областта на горското стопанство и свързаните с него дейности.

Чл. 16. (1) Изпълнителната агенция по горите възлага извършването на инвентаризация на горските територии, изработването на горскостопанските карти, плановете за ловностопанските дейности и за дейностите по опазване от пожари, при съобразяване с границите на горските териториални единици.

(2) Дейностите по ал. 1 се финансират от държавния бюджет.

(3) Данните от горската инвентаризация са публични и редът за достъп до тях се определя с наредбата по чл. 18, ал. 1.

Чл. 17. (1) За нуждите на държавната политика за развитие на горския сектор се провежда национална инвентаризация на горските територии.

(2) Националната инвентаризация на горските територии се извършва по решение на Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите.

(3) Извършването на националната инвентаризация на горските територии се възлага от Изпълнителната агенция по горите и се финансира от държавния бюджет.

Чл. 18. (1) Инвентаризацията на горските територии, областните планове за развитие на горските територии, ловностопанските планове, както и горскостопанските планове и програми се изготвят, актуализират и приемат при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

(2) Собствениците и ползвателите на горски територии са длъжни да не възпрепятстват провеждането на необходимите действия, свързани с инвентаризацията на горските територии, и да предоставят необходимите данни за извършването ѝ.

Чл. 19. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Изпълнителната агенция по горите създава и поддържа информационна система за горските територии и за дейностите в тях.

(2) Съдържанието на информационната система по ал. 1, както и редът за предоставяне и ползване на информация от нея се определят с наредбата по чл. 18, ал. 1.

(3) За информационното осигуряване на управлението на горските територии Изпълнителната агенция по горите извършва обмен на данни с действащата информационна система на Агенцията по геодезия, картография и кадастър, както и на други ведомства и организации.

(4) Държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства, собствениците и ползвателите на горски територии са длъжни безвъзмездно да предоставят на Изпълнителната агенция по горите и на нейните структури информацията, необходима за поддържането на системата по ал. 1.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Достъпът до информацията в информационната система по ал. 1 е публичен и нейното ползване е безвъзмездно.

Раздел III

Горска сертификация

Чл. 20. (1) Горската сертификация е доброволен инструмент, който се прилага чрез оценяване и валидиране на практики за управление на горите с помощта на набор от стандарти.

(2) Горска сертификация се извършва от независими, недържавни сертифициращи органи.

(3) За извършената сертификация на стопанисващия горската територия се издава сертификат от сертифициращия орган по определена от него процедура.

(4) Със сертификата по ал. 3 се удостоверява, че стопанисването на горските територии се осъществява по отговорен начин, балансиращ екологичните, икономическите и социалните ползи.

Чл. 21. Горската сертификация е непрекъснат процес и осигурява:

1. надеждна и независима проверка от трето лице на дейностите по стопанисване на горските територии и проследяване на продукцията от горите;

2. съответствие с международните норми за сертификационна акредитация и разработване на стандарти;

3. прилагане на световно утвърдените принципи за баланс между икономическите, екологичните и социалните измерения в управлението на горите;

4. равнопоставеност по значение и участие на заинтересованите страни в създаването на стандартите;

5. постигане на баланс в интересите на заинтересованите от стопанисването на горските територии страни;

6. избягване на ненужни пречки при търговията с продукти от гората;

7. ползването на обективни и измеримо-приложими стандарти, адаптирани към местните условия;

8. недопускане конфликт на интереси в сертификационния процес от страна на участниците;

9. прозрачност при вземане на решения и задължителни консултации със заинтересованите страни в процеса на сертифициране;

10. осъществяване на непрекъснато подобрене в управлението на горите;

11. достъпност за всички желаещи да прилагат системата и ефективност на разходите за всички страни в процеса на сертификация.

Глава трета СОБСТВЕНОСТ

Раздел I

Право на собственост

Чл. 22. Правото на собственост върху горските територии принадлежи на физически и юридически лица, на държавата и на общините.

Чл. 23. (1) Политически партии, организации, движения и коалиции с политически цели не могат да притежават право на собственост върху горски територии.

(2) Чужди държави не могат да притежават право на собственост върху горски територии.

(3) Граждани на държавите - членки на Европейския съюз, и на държавите - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, могат да придобиват право на собственост върху горски територии по реда на този закон след изтичането на срока, определен в Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

(4) Юридически лица от държавите - членки на Европейския съюз, или от държавите - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, могат да придобиват право на собственост върху горски територии по реда на ал. 3.

(5) Чужденци - граждани на трета държава, както и чуждестранни юридически лица, създадени в съответствие със законодателството на трета държава, могат да придобиват право на собственост върху горски територии при условията на международен договор, ратифициран по реда на чл. 22, ал. 2 от Конституцията на Република България, обнародван и влязъл в сила, както и чрез наследяване по закон.

Чл. 24. (1) Лицата по чл. 23, ал. 5, които придобиват право на собственост върху горски територии чрез наследяване по закон и за които не е предвидено друго в международен договор, ратифициран по реда на чл. 22, ал. 2 от Конституцията на Република България, са длъжни в тригодишен срок от откриване на наследството да прехвърлят собствеността на лица, които имат право да придобиват такива имоти.

(2) За лицата по ал. 1, на които е възстановено право на собственост върху горски територии, тригодишният срок за прехвърлянето на собствеността тече от момента на възстановяването му.

(3) При неспазване на срока по ал. 1 държавата изкупува горските територии по цени, определени с наредбата по чл. 86, ал. 2.

Чл. 25. Частна собственост са горските територии, правото на собственост върху които е възстановено на физически и/или юридически лица, както и тези, придобити чрез правна сделка или по други придобивни способности и не са държавна или общинска собственост.

Чл. 26. Не може да се придобиват по давност горски територии - държавна или общинска собственост.

Чл. 27. (1) Държавни са горските територии, които не принадлежат на физически и юридически лица и на общините.

(2) Горските територии са изключителна държавна собственост, когато са определени за такива с друг закон.

(3) Публична държавна собственост са:

1. горските територии - държавна собственост, предоставени за управление на ведомства за изпълнение на функциите им или във връзка с националната сигурност и отбраната, или за извършване на здравни, образователни и хуманитарни дейности;

2. горските територии - държавна собственост, попадащи в най-вътрешния пояс на санитарно-охранителните зони на водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточниците на минерални води по Закона за водите;

3. горските територии - държавна собственост в защитените територии по смисъла на чл. 5, т. 3, 5 и 6 от Закона за защитените територии;

4. горските територии - държавна собственост, включени в територии за опазване на недвижимото културно наследство по Закона за културното наследство;

5. защитните горски пояси;

6. семепроизводствените градини, клоновите колекции, географските култури и дендрариумите, както и горските разсадници с национално значение съгласно приложение № 2;

7. горските територии в 200-метровата ивица покрай границите на Република България с държави, които не са членки на Европейския съюз, както и горските територии, включени в границите на системите и съоръженията за предпазване от вредното въздействие на водите.

(4) Горските територии - държавна собственост, извън посочените в ал. 2 и 3 са частна държавна собственост.

(5) Собствеността на държавата върху поземлени имоти в горски територии се удостоверява с един от следните документи:

1. акт за държавна собственост;

2. договор за придобиване право на собственост;

3. удостоверение, издадено от общинската служба по земеделие по местонахождението на поземления имот, с приложена към него скица на имота.

(6) По дела, които се отнасят до горски територии - държавна собственост, държавата се представлява пред съда от министъра на земеделието, храните и горите или от оправомощено от него длъжностно лице.

Чл. 28. (1) Общинска собственост са горските територии, правото на собственост върху които е възстановено на общините, както и тези, придобити от тях чрез правна сделка или по други придобивни способности и не са държавна или частна собственост.

(2) Публична общинска собственост са горските територии - общинска собственост:

1. предоставени за управление на ведомства за изпълнение на функциите им или във връзка с националната сигурност и отбраната, или за извършване на здравни, образователни и хуманитарни дейности;

2. попадащи в най-вътрешния пояс на санитарно-охранителните зони на водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточниците на минерални води по Закона за водите;

3. попадащи в защитени територии по смисъла на чл. 5, т. 3, 5 и 6 от Закона за защитените територии;

4. включени в териториите за опазване на недвижимото културно наследство по Закона за културното наследство.

(3) Собствеността на общината върху поземлени имоти в горски територии се удостоверява с един от следните документи:

1. акт за общинска собственост;

2. договор за придобиване право на собственост;

3. решение, издадено от общинската служба по земеделие по местонахождението на поземления имот, с приложена към него скица на имота.

Чл. 29. Собствениците на горски територии трябва да упражняват правото си на собственост върху тях по начин, който не влошава състоянието им и не причинява вреда на други собственици или на обществото.

Раздел II

Разпореждане със собствеността

Чл. 30. Държавата може да придобива поземлени имоти в горски територии чрез покупка, замяна, дарение, делба, завещание или чрез други начини, определени в закона.

Чл. 31. Държавата може да закупува горски територии - собственост на физически лица, юридически лица и общини.

Чл. 32. (1) Закупуването от държавата на горски територии се извършва въз основа на решение на Министерския съвет, с което се възлага на министъра на земеделието, храните и горите да проведе процедура и да сключи договор за покупка на поземлени имоти.

(2) С предимство се купуват горски територии, граничещи с горски територии - държавна собственост, разположени в защитни и специални горски територии.

(3) Въз основа на решението на Министерския съвет по ал. 1 министърът на земеделието, храните и горите взема решение за откриване на процедурата, в което се посочват:

1. общините и землищата, в които държавата желае да закупи имоти;
2. методиката за оценка на предложенията, както и критериите за избор на имотите - предмет на сделката;
3. датата, мястото и часът на разглеждане на предложенията;
4. начинът на плащане и евентуални обезпечения;
5. други условия.

(4) Решението по ал. 3 се публикува в един централен и един местен ежедневник и се оповестява публично на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите в срок не по-малък от два месеца преди датата на разглеждане на предложенията.

(5) Собствениците на поземлени имоти в горски територии правят писмено предложение до изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, в което посочват предлаганата от тях цена и прилагат:

1. документ за собственост;
2. скица на имота;
3. данъчна оценка на имота;
4. извадка от горскостопанския план или програма за съответния имот.

(6) В деня, определен за разглеждане на предложенията, изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите назначава комисия, която да разгледа получените предложения и да направи предложение за закупуване на имотите, съответно за отказ за закупуване. За работата на комисията се изготвя протокол.

(7) Протоколът по ал. 6 се предоставя на министъра на земеделието, храните и горите, придружен със становище от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, проект на решение за закупуване на имотите на лицата, чиито предложения са приети, и проект на договор.

(8) Въз основа на решението по ал. 7 министърът на земеделието, храните и горите сключва договор.

Чл. 33. (1) Държавата може да продава горски територии - частна държавна собственост:

1. за прекратяване на съсобственост върху горски територии между държавата и други съсобственици;

2. когато с влязъл в сила общ устройствен план е предвидена промяна на предназначението на горската територия за създаване на нови или разширяване строителните граници на съществуващи урбанизирани територии.

(2) Продажбата на горски територии - частна държавна собственост по ал. 1, т. 2, се извършва след провеждане на търг по реда на Закона за държавната собственост.

(3) В случаите по ал. 1, т. 2 не подлежат на продажба поземлени имоти в горски територии - частна държавна собственост, попадащи в Европейската екологична мрежа Натура 2000.

(4) Обособяването на поземлени имоти в горски територии, включени в общия устройствен план по ал. 1, т. 2, се извършва след влизането в сила на подробен устройствен план за съответната територия.

(5) Въз основа на влезлия в сила подробен устройствен план по ал. 4 министърът на земеделието, храните и горите или оправомощено от него длъжностно лице предприема действия за отразяването на имотите в кадастралната карта или в картата на възстановената собственост.

(6) Продажбата на горски територии - частна държавна собственост по ал. 1, т. 1, се извършва без провеждане на търг, когато другите съсобственици са приели предложението за продажба по реда на Закона за собствеността.

(7) В случаите на прекратяване на съсобственост върху горски територии, когато съсобствеността е между държавата и собственици, обединени в горско сдружение, продажбата се извършва без провеждане на търг, като съгласието за закупуване на горските територии се дава от ръководния орган на съответното сдружение.

Чл. 34. (1) Търгът за продажба на поземлени имоти в горски територии се открива със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

(2) Когато началната цена за провеждане на търга е над 500 000 лв., същият се провежда след решение на Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите.

(3) Обявлението за провеждане на търга се публикува в един централен и един местен ежедневник и се оповестява публично на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и Изпълнителната агенция по горите.

(4) В обявлението по ал. 3 се посочват общината, землището, номерата на имотите, площта, координатите на граничните точки, видът на търга, началната цена, времето и мястото за провеждане на търга и за закупуване на тръжната документация.

(5) Когато определената по реда на наредбата по чл. 86, ал. 2 цена за продажба на горските територии - предмет на търга, е по-ниска от тяхната данъчна оценка, търгът се провежда при начална цена, равна на данъчната оценка.

(6) Приходите от продажбата на горски територии постъпват в бюджета на Изпълнителната агенция по горите и се разходват само за закупуване на горски и земеделски територии, както и за създаване на нови гори.

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Замяна на поземлени имоти в горски територии - частна държавна собственост, с поземлени имоти в горски територии - собственост на физически, юридически лица и общини, се извършва със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

(2) Замяната на поземлени имоти в горски територии - частна държавна собственост, чиято оценка, определена по реда на наредбата по чл. 86, ал. 2, е над 100 000 лв., с поземлен имот в горски територии - собственост на физически или юридически лица, се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите.

(3) Замяна на поземлени имоти в горски територии - частна държавна и общинска собственост, може да се извърши само в случай че тя е:

1. способ за прекратяване на съсобственост върху горски територии между държавата, съответно общината и други съсобственици;

2. начин за изпълнение на задължения, произтичащи от международен договор;

3. необходима във връзка със строителството на обекти с национално значение по смисъла на Закона за устройство на територията или на национални обекти по смисъла на Закона за държавната собственост;

4. необходима във връзка със строителството на общински обекти от първостепенно значение по смисъла на Закона за устройство на територията, които са публична общинска собственост;

5. способ за промяна на собствеността върху съществуващи горски автомобилни пътища или части от тях между държавата, общини и горски сдружения;

6. между държавата и община или между общини.

(4) В случаите по ал. 3, т. 1 придобиваните от държавата или общината поземлени имоти вследствие на замяната трябва да граничат с горски територии - държавна, съответно общинска собственост.

(5) Не се допуска замяна на поземлени имоти в горски територии - частна държавна и общинска собственост, когато:

1. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) върху имотите, собственост на физически или юридически лица, са учредени ипотeka или други вещни права;

2. разликата в стойността на имотите - предмет на замяна, определени по реда на наредбата по чл. 86, ал. 2, е по-голяма от 5 на сто;

3. имотите - предмет на замяна, са отдадени под наем или под аренда;

4. в резултат на замяната се разделят имоти - държавна или общинска собственост.

(6) В случаите по ал. 3, т. 2 - 5 с договора за замяна се определя и срокът за изграждане на обекта или съоръжението. При неспазване на условията по договора същият се разваля по съдебен ред.

Чл. 36. (1) Замяната на поземлени имоти в горски територии - частна държавна собственост, се извършва по писмено заявление на заинтересованото лице.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. оценка на предлаганите от него поземлени имоти;

2. документ за собственост на имотите по т. 1;

3. скици на имотите от кадастралната карта и извадка от кадастралния регистър с данни за имотите или скици на имотите от картата на възстановената собственост и партиди за тях;

4. доказателства, че искането попада в хипотезата на чл. 35, ал. 3;

5. доказателства, че няма пречки по чл. 35, ал. 5, т. 1 и 3.

(3) Заявлението се подава в съответната регионална дирекция по горите по местонахождение на имота - собственост на заинтересованото лице.

(4) По всяко заявление регионалната дирекция по горите комплектува преписка, към която прилага документите по ал. 2, както и оценка на имотите - държавна собственост, и я изпраща със становище в Изпълнителната агенция по горите.

(5) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите дава становище по заявлението за замяна в едномесечен срок от постъпване на преписката по ал. 4, за което уведомява заявителя.

(6) При положително становище по заявлението изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите предлага на министъра на земеделието, храните и горите да издаде заповед за замяна.

(7) В тримесечен срок от постъпване на предложението по ал. 6 министърът на земеделието, храните и горите се произнася по него, като издава или отказва да издаде заповед за замяна. Заповедта за замяна съдържа:

1. цената на всеки от имотите - предмет на замяната;

2. описание на имотите и документите, удостоверяващи правото на собственост;
3. размерът на режийните разноски, държавната такса и дължимия данък, които са за сметка на заявителя.

(8) Заповедта по ал. 7 се връчва на заявителя и се публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите.

(9) В едномесечен срок от връчването на заповедта заявителят заплаща дължимите данъци, такси и разноски.

(10) Въз основа на влязлата в сила заповед и извършените плащания министърът на земеделието, храните и горите сключва договор, който се вписва от заявителя в службите по вписване по местонахождението на имотите за негова сметка.

(11) Замяната на поземлени имоти в горски територии - частна общинска собственост, се извършва при спазване изискванията на чл. 35, ал. 3 и по реда на Закона за общинската собственост.

(12) Отказът по ал. 7 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 37. (1) Горски автомобилни пътища - публична държавна собственост, могат да бъдат предоставени за управление на общини за изпълнение на техните функции, както и за трайно задоволяване на обществени потребности от местно значение, с решение на Министерския съвет след решение на съответния общински съвет и по предложение на министъра на земеделието, храните и горите. Въз основа на решението на Министерския съвет министърът на земеделието, храните и горите сключва договор, в който се уреждат правата и задълженията на двете страни.

(2) Горски автомобилни пътища - частна държавна собственост, могат да бъдат предоставени за управление на общини за изпълнение на техните функции със заповед на министъра на земеделието, храните и горите. Въз основа на заповедта министърът на земеделието, храните и горите сключва договор, в който се уреждат правата и задълженията на двете страни.

(3) Когато част от горски автомобилен път е публична държавна собственост, предоставянето му за управление на общини се извършва по реда на ал. 1.

Чл. 38. (1) Собственици на поземлени имоти в горски територии, намиращи се в границите на едно землище, които са се обединили в горско сдружение, могат да предлагат уедряване на своите имоти.

(2) Предложение за уедряване на поземлени имоти в горски територии могат да подават и държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и общините.

(3) Предложението по ал. 1 и 2 се подава от заинтересованите лица до министъра на земеделието, храните и горите, придружено с писмено съгласие на собствениците на засегнатите имоти, което съдържа данни за собствениците и за имотите, които се предвижда да се включат в плана за уедряване. Към заявлението се прилага копие от картата на възстановената собственост или от кадастралната карта, върху която собствениците са отразили предложението си за уедряване (схема на желанията).

(4) Министърът на земеделието, храните и горите се произнася писмено по предложението в двумесечен срок от получаването му. Когато становището е положително, заинтересованите лица изработват за собствена сметка план за уедряване на горските територии.

(5) Планът за уедряване може да включва горски територии - частна държавна и/или частна общинска собственост, и/или горски територии - собственост на физически или юридически лица. Горски територии - частна държавна и частна общинска собственост, могат да се включват в плана за уедряване, при условие че не се допуска разпокъсване на целостта им.

(6) Имотите на всеки участник в плана за уедряване се проектират така, че да съответстват по парична равностойност на имотите му преди уедряването. Оценките се

изготвят по реда на наредбата по чл. 86, ал. 2. Разходите по изготвяне на оценките са за сметка на заинтересованите лица.

(7) Уедряването на горски територии се подпомага чрез:

1. оказване на методическо ръководство от Изпълнителната агенция по горите;
2. безвъзмездно предоставяне на актуални материали и данни, съхранявани от органите по поземлената собственост и от агенцията и службите по геодезия, картография и кадастър;

3. оказване на експертна помощ при съставяне на техническото задание за изработване на плана за уедряване.

(8) Планът за уедряване се изработва от физическо или юридическо лице, притежаващо удостоверение за регистрация за дейностите по чл. 233, ал. 1, т. 3 или за „изработване на задания и лесоустройствени проекти, планове и програми за гори и земи от горския фонд“ по отменения Закон за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г., бр. 77, 79 и 99 от 2002 г., бр. 16 и 107 от 2003 г., бр. 72 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34, 36, 82 и 102 от 2006 г., бр. 13, 24 и 64 от 2007 г., бр. 43, 54, 63, 69, 70 и 91 от 2008 г., бр. 6, 12, 19, 32, 74, 80, 94 и 103 от 2009 г. и бр. 73 от 2010 г.), като задължително участва и лице, правоспособно да извършва дейности по кадастъра, вписано в съответния регистър по чл. 12, т. 8 от Закона за кадастъра и имотния регистър.

(9) При изработването на плана за уедряване може да се ползват графични данни и от системата за идентификация на земеделските парцели.

(10) Включването на горски територии - държавна и общинска собственост, в плана за уедряване се извършва след предварително писмено съгласие от министъра на земеделието, храните и горите, съответно от общинския съвет. За включване в плана за уедряване на горски територии, собственост на физически и юридически лица, съгласието на собствениците се представя с нотариално заверена декларация.

(11) В плана за уедряване не се включват имоти - държавна и общинска собственост, в защитени територии; имоти, върху които е наложена възбрана, обременени са с други вещни тежести или ограничени вещни права; за които се извършва делба; предмет са на съдебен спор за правото на собственост или са предмет на процедура по отчуждаване.

(12) Имоти с наложени ограничения на ползването, включително произтичащи от разположението им в нарушени територии, се включват в плана за уедряване със съгласието на собствениците.

(13) Имоти, за които са сключени договори за наем или за аренда със срок 5 и повече години, се включват в плана за уедряване със съгласието на наемателя или на арендатора. Ползването по договорите за наем или за аренда преминава върху уедрения имот.

(14) Министърът на земеделието, храните и горите издава заповед за назначаване на постоянна комисия, която:

1. извършва проверка на данните и обстоятелствата по заявлението;
2. одобрява техническото задание за изработване на плана за уедряване;
3. приема проекта на плана за уедряване.

(15) В състава на комисията по ал. 14 се включват представители на Изпълнителната агенция по горите, на общинската служба по земеделие, на службата по геодезия, картография и кадастър, на общината, както и представител на заявителя/заявителите. При необходимост в състава на комисията могат да се привличат и други експерти.

(16) Комисията се запознава на място с всички данни и обстоятелства, извършва и служебни проверки по документи в общинската служба по земеделие и съставя протокол за резултатите от проверката.

(17) Въз основа на протокола на комисията министърът на земеделието, храните и горите издава заповед за одобряване на плана за уедряване.

(18) Заповедта по ал. 17 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(19) Въз основа на влязлата в сила заповед министърът на земеделието, храните и горите издава заповед за промяна на картата на възстановената собственост. Когато за землището е одобрена кадастрална карта, изменението на границите на горските територии се извършва по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър.

(20) Общинската служба по земеделие издава на собствениците решения и скици на уедрените имоти, които имат силата на констативен нотариален акт за правото на собственост. Когато за територията е одобрена кадастрална карта, скиците се издават по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър.

(21) Забранява се промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии за срок 20 години след уедряването им. Забраната не се прилага, когато промяната на предназначението е свързана със:

1. националната сигурност и отбраната на страната;
2. изпълнението на инвестиционни проекти, одобрени с решение на Министерския съвет;
3. изпълнението на инвестиционни проекти за нужди на общината, одобрени с решение на общинския съвет.

Чл. 39. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) (Предишен текст на чл. 39, изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Министърът на земеделието, храните и горите се разпорежда безвъзмездно с недвижими имоти - държавна собственост, които не са горски територии, когато разпореждането е между Изпълнителната агенция по горите, нейните структури и специализирани териториални звена.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите се разпорежда безвъзмездно с движими вещи - държавна собственост, когато разпореждането е между Изпълнителната агенция по горите, нейните структури и специализирани териториални звена.

Чл. 40. (1) Разпореждането с горски територии - общинска собственост, се извършва по реда, предвиден в Закона за общинската собственост.

(2) Разпореждането с горски територии, които не са държавна и общинска собственост, се извършва в нотариална форма.

Раздел III

Управление на поземлени имоти в горски територии

Чл. 41. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, могат да бъдат предоставени за временно ползване под наем или под аренда.

(2) Поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, могат да се отдават под наем или под аренда, при условие че не се променят функциите на територията, не се възпрепятства осъществяването на други дейности в нея и не се увреждат почвите.

(3) Поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, предоставени под наем или под аренда, не могат да се пренаемат или преарендуват, както и да се ползват съвместно по договор с трети лица.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Министърът на земеделието, храните и горите по предложение на директорите на държавните предприятия по чл. 163 утвърждава начални цени за провеждане на търгове за отдаване под наем и под аренда на поземлени имоти в горските територии - държавна собственост.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Началната цена за провеждане на съответния търг за отдаване под наем на поземлени имоти в горските територии - държавна

собственост, не може да бъде по-ниска от определената по реда на наредбата по чл. 86, ал. 2 цена.

Чл. 42. Поземлените имоти в горските територии, предоставени под наем или под аренда по реда на този раздел, се ползват само за дейностите, за които са предоставени.

Чл. 43. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 100 от 2015 г.) (1) Поземлените имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, се отдават под наем в случаите, когато за ползването на имота не е необходимо да се променя начинът на трайно ползване на територията.

(2) Отдаването под наем на поземлени имоти в горски територии - държавна собственост, се извършва след провеждане на търг от директора на съответното предприятие или от оправомощено от него длъжностно лице по реда на Закона за държавната собственост. Заповедите за откриване на търга, както и за определяне на лицето, спечелило търга, се издават от директора на предприятието. Въз основа на резултатите от търга се сключва договор за наем.

(3) Поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, могат да се отдават под наем от органа по ал. 2, съответно от кмета на общината след решение на общинския съвет, без провеждане на търг:

1. на юридически лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на общественополезна дейност - за осъществяване на техните нестопански дейности;
2. когато територията се отдава под наем за срок, по-кратък от една година;
3. за поставяне на преместваеми обекти, необходими за изпълнение на дейностите по сключени дългосрочни договори по чл. 100 и 116.

4. (нова - ДВ, бр. 100 от 2015 г.) за поставяне на преместваеми санитарни и складови помещения, необходими за аквакултури и свързаните с тях дейности за обекти, регистрирани в интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните - на лица, които са собственици или имат предоставени права за ползване на обекти и съоръжения за развъждане и отглеждане на риба и други водни организми, регистрирани са по чл. 25 от Закона за рибарството и аквакултурите и имат разрешително по чл. 46, ал. 1, т. 2 от Закона за водите - за срока на това разрешително, но не по-дълъг от 10 години; предоставената площ не може да бъде по-голяма от един декар.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Отдаването под наем на поземлени имоти в горски територии - държавна собственост, по реда на ал. 3 се извършва по цени не по-ниски от утвърдените по реда на чл. 41, ал. 4 и 5 .

(5) Срокът за отдаване под наем на поземлените имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, не може да бъде по-дълъг от 10 години.

(6) Средствата от наеми на поземлени имоти в горски територии - държавна собственост, постъпват в съответното държавно предприятие по чл. 163, а за горски територии - общинска собственост - в съответната община.

Чл. 43а. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; изм. и доп., бр. 100 от 2015 г.) (1) Когато под наем се отдават имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, които съгласно горскостопанския план са пасище, ливада или поляна, срокът на договора за наем е не по-малко от 5 години. До участие в търг се допускат кандидати, които отговарят едновременно на следните условия:

1. са собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни по смисъла на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи;

2. обектите са регистрирани в интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ);

3. обектите са регистрирани на територията на общината, в която попадат имотите, предмет на търга.

(2) Областната дирекция на БАБХ предоставя служебно извлечение от интегрираната система за животновъдните обекти за територията на съответната община.

(3) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2015 г.) Алинея 1 не се прилага, когато под наем се отдават имоти за спортни дейности или се предоставят площи до един декар.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 100 от 2015 г.) За свободните площи, останали след отдаването под наем при условията на ал. 1 и 3, се прилага редът по чл. 43.

Чл. 44. (1) Отдаването под наем на недвижими имоти, които не са горски територии и се управляват от Изпълнителната агенция по горите и от нейните структури и териториални звена, се извършва от министъра на земеделието, храните и горите или от оправомощено от него длъжностно лице по реда на Закона за държавната собственост.

(2) Отдаването под наем на недвижими имоти, които не са горски територии и са предоставени за управление на държавните предприятия по чл. 163, се извършва от директора на предприятието по реда на Закона за държавната собственост, след съгласуване с министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 45. (1) При сключване на договор за наем на поземлен имот в горска територия - държавна или общинска собственост, за срок, по-дълъг от три години, наемодателят писмено уведомява съответната регионална дирекция по горите.

(2) Изискването по ал. 1 се прилага и в случаите на прекратяване на договора.

Чл. 46. Ползването на дървесина не може да бъде предмет на договор за наем на поземлен имот в горска територия - държавна или общинска собственост.

Чл. 47. (1) Поземлените имоти в горските територии - държавна и общинска собственост, могат да бъдат предоставени за временно ползване чрез аренда, когато ползването е свързано с промяна на начина на трайно ползване на територията.

(2) Обект на договора за аренда могат да бъдат и съществуващите в съответния имот сгради, машини и съоръжения, обслужващи дейностите по договора.

(3) Поземлените имоти в горските територии - държавна собственост, се предоставят под аренда след провеждане на търг от директора на съответното държавно предприятие по чл. 163 или от оправомощено от него длъжностно лице по реда на Закона за държавната собственост. Заповедите за откриване на търга, както и за определяне на лицето, спечелило търга, се издават от директора на предприятието.

(4) Арендните отношения за горските територии - държавна собственост, се уреждат с договор за аренда, сключен от директора на съответното държавно предприятие по чл. 163 или от оправомощено от него длъжностно лице. С договора за аренда арендодателят се задължава да предостави на арендатора за временно ползване обекта на договора, а арендаторът - да извърши определено арендно плащане.

(5) Сроковете и начинът на плащане се уреждат в договора. За всяка календарна година размерът на арендното плащане за горските територии - държавна собственост, не може да бъде по-малък от утвърдените по реда на чл. 41, ал. 4 цени.

(6) Поземлени имоти в горски територии - общинска собственост, могат да бъдат предоставени за временно ползване чрез аренда след провеждане на търг. Заповедта за откриване на търга се издава от кмета на общината след решение на общинския съвет.

(7) Срокът на договора за аренда на горски територии - държавна и общинска собственост, не може да бъде по-дълъг от 30 години.

(8) Средствата от арендното плащане постъпват в съответното държавно предприятие по чл. 163, а за горски територии - общинска собственост - в съответната община.

(9) Арендодателят предприема действия за отразяване на промяната на начина на трайно ползване на територията в кадастралната карта, съответно в картата на

възстановената собственост след сключването на договора, съответно след неговото прекратяване.

Чл. 48. (1) Добивите, получени от отдадените под аренда поземлени имоти в горски територии, в резултат на дейността, за която е сключен договорът, са собственост на арендатора.

(2) Не може да бъде предмет на договора за аренда ползването на дървесина и недървесни горски продукти с изключение на такива, създадени в резултат на дейността на арендатора, за която е сключен договорът.

Чл. 49. (1) В едномесечен срок от сключването на договора за аренда на горски територии - държавна собственост, държавното предприятие по чл. 163 писмено уведомява съответната регионална дирекция по горите.

(2) Изискването по ал. 1 се прилага и в случаите на прекратяване на договора.

Чл. 50. (1) Текущото поддържане на обекта на договора, включително на жилищните и стопанските постройки, пътищата, канавките, напоителните и отводнителните системи и на другите обслужващи обекта на договора съоръжения и ограждения, е за сметка на арендатора.

(2) Арендаторът е длъжен да застрахова съществуващите в съответния имот сгради, машини и съоръжения, обслужващи горскостопанските дейности, които са обект на договора.

Чл. 51. Предоставянето под наем или под аренда на поземлени имоти в горски територии - общинска собственост, се извършва по ред, определен с наредба на съответния общински съвет.

Чл. 52. (1) При сключване на договор за аренда на поземлен имот в горска територия - общинска собственост, общината писмено уведомява съответната регионална дирекция по горите.

(2) Изискването по ал. 1 се прилага и в случаите на прекратяване на договора.

Чл. 53. Министърът на земеделието, храните и горите предоставя безвъзмездно за управление движими вещи и недвижими имоти - държавна собственост, които не са горски територии, на:

1. държавните предприятия по този закон;
2. Изпълнителната агенция по горите, нейните структури и специализирани териториални звена.

Раздел IV

Учредяване на ограничени вещни права върху поземлени имоти в горски територии

Чл. 54. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 27 от 2013 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.) (1) Право на строеж върху поземлени имоти в горски територии без промяна на предназначението на територията се учредява за изграждане на:

1. стълбове за въздушни електропроводи;
2. стълбове за телекомуникационно оборудване, радио- и телевизионно разпространение, съобщителни линии, безжичен интернет и други съоръжения на техническата инфраструктура;
3. сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, независимо от тяхната собственост:
  - а) автомобилни горски пътища;
  - б) заслони за обществено ползване;
  - в) ферми за отглеждане на дивеч, риболюпилни и рибарници;
  - г) посетителски и информационни центрове, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване;

д) горски и ловни кантони, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване;

е) (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) контролни горски пунктове, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване, както и съоръжения за опазване на горите от пожари;

ж) (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) зооветеринарни и биотехнически съоръжения;

4. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) нефтопроводи, топлопроводи, газопроводи, нефтопродуктопроводи, надземни и подземни проводи за хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия;

5. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) надземни и подземни проводи за хидротехнически съоръжения, водопроводи и канализации с диаметър над 1500 мм;

6. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) станции и стълбове на съществуващи лифтове и влекове, които са търпими строежи по Закона за устройство на територията, включително за нуждите на основен ремонт, реконструкция, подмяна и/или модернизация - за срок до 20 години.

7. (нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) съоръжения и обекти за реставрация и адаптация на недвижими археологически културни ценности.

(2) Правото на строеж се учредява безсрочно или за определен срок:

1. от Министерския съвет - за горски територии - публична държавна собственост, с изключение на случаите, когато правото на строеж се учредява за изграждане на обекти по ал. 1, т. 3;

2. от министъра на земеделието, храните и горите - за поземлени имоти в горски територии - частна държавна собственост:

а) за стълбовете на въздушни електропроводи над 20 kV;

б) (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) за обектите по ал. 1, т. 4, 5 и 6;

3. от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите - за поземлените имоти в горските територии - частна държавна собственост, извън посочените в т. 1 и 2, както и за изграждане в горски територии - публична държавна собственост, на обекти по ал. 1, т. 3;

4. от кмета на общината след решение на общинския съвет - за поземлени имоти в горски територии - общинска собственост;

5. от други собственици или обединения на собственици на поземлени имоти в горски територии - за собствените им имоти.

(3) Не се разрешава изграждането на обекти по ал. 1, т. 3, букви „б“ - „е“, когато това не е предвидено в приетите за съответната територия горскостопански планове, програми или планове за управление на защитени територии.

(4) (нова - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) Не се учредява право на строеж върху поземлени имоти в горски територии в случаите, когато в специален закон е въведена забрана за строителство.

Чл. 55. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 57 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 13 от 2017 г.) (1) За учредяване право на строеж върху поземлени имоти в горски територии инвеститорът прави искане за предварително съгласуване пред:

1. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 13 от 2017 г.) министъра на земеделието, храните и горите - за поземлените имоти в горските територии - публична държавна собственост, както и за обектите по чл. 54, ал. 2, т. 2, буква „а“ и чл. 54, ал. 1, т. 4 - 7;

2. изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите - за поземлените имоти в горски територии - частна държавна собственост, извън посочените в т. 1;

3. кмета на общината - за поземлени имоти в горски територии - общинска собственост;

4. собственика - за останалите поземлени имоти в горски територии.

(2) За учредяване право на строеж върху поземлени имоти в горски територии за изграждане на обекти, свързани с националната сигурност и отбраната на страната, искането за предварително съгласуване се прави от съответните министри и ръководители на ведомства. Учредяването на правото на строеж е безвъзмездно.

(3) Искането за предварително съгласуване за учредяване право на строеж за поземлени имоти в горските територии - държавна и общинска собственост, се придружава от следните документи:

1. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 57 от 2016 г.) скица на имота или извадка за група поземлени имоти от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, извадка от кадастралния регистър на недвижимите имоти или от картата на възстановената собственост с данни за имотите и партиди за тях;

2. задание за изработване на подробен устройствен план, изготвено в съответствие с разпоредбите на Закона за устройство на територията.

3. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) становище от съответната регионална дирекция по горите, издадено въз основа на документите по т. 1 и 2.

4. (нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) акт за предоставяне на статут на недвижима археологическа културна ценност съгласно Закона за културното наследство, в случаите по чл. 54, ал. 1, т. 7.

(4) В двумесечен срок от постъпване на искането лицата по ал. 1 се произнасят по него. Решението на лицата по ал. 1, т. 1, 2 и 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Когато искането е за поземлен имот в горска територия - държавна собственост, органът по ал. 1, т. 1 и 2 преди произнасяне по него служебно изисква становище от съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Не се изисква предварително съгласуване за учредяване на право на строеж за изграждане на:

1. обекти по чл. 54, ал. 1, т. 3, букви „б“ - „е“;

2. национални обекти и общински обекти от първостепенно значение по смисъла на Закона за държавната собственост и Закона за устройство на територията;

3. обекти на техническата инфраструктура на територията на повече от една община или една област, когато няма друга техническа възможност или когато друго техническо решение е явно икономически нецелесъобразно.

Чл. 56. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 57 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 13 от 2017 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 13 от 2017 г.) За учредяване право на строеж по чл. 54, ал. 1, т. 1 и 2, т. 3, буква „ж“, т. 4, 5 и 6 върху поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, се подава заявление по образец до органа, дал предварително съгласуване за учредяване правото на строеж по чл. 54, ал. 1, т. 1 и 2, т. 3, буква „ж“, т. 4 - 7, комплектувано със следните документи:

1. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 57 от 2016 г.) скица на имота от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, извадка от кадастралния регистър на недвижимите имоти или от картата на възстановената собственост с данни за имотите и партиди за тях или комбинирана скица, съдържаща същите данни;

2. одобрен подробен устройствен план и удостоверение, че актът за одобряването му е влязъл в сила, издадено от органа, който го е одобрил;

3. оценка на имота съгласно наредбата по чл. 86, ал. 2;

4. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) влязъл в сила административен акт, издаден по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или по реда на Закона за биологичното разнообразие или становище на компетентния орган по околна среда.

(2) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) В случаите по чл. 55, ал. 6 заявлението се подава до компетентния орган по чл. 55, ал. 1.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Заявленията за учредяване право на строеж се разглеждат по реда на тяхното постъпване.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Органът по чл. 55, ал. 1 се произнася по заявлението в едномесечен срок от датата на постъпването му, като учредява право на строеж върху горската територия или постановява отказ.

(5) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) В случаите по чл. 55, ал. 6, когато заявлението е за поземлен имот в горска територия - държавна собственост, компетентният орган по чл. 55, ал. 1, т. 1 и 2 преди произнасяне по него служебно изисква становище от съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) За учредяване право на строеж върху поземлени имоти в горски територии - държавна собственост, се заплаща цена, определена с наредбата по чл. 86, ал. 2. За учредяване право на строеж върху поземлени имоти в горски територии - общинска собственост, се заплаща цена, определена с наредба на общинския съвет.

(7) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Цената за учреденото вещно право на строеж се посочва в акта за учредяването му и се заплаща в тримесечен срок от влизането в сила на акта.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; предишна ал. 6, изм., бр. 13 от 2017 г.) Актовете по ал. 4 се съобщават и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(9) (Предишна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Въз основа на влезлия в сила акт за учредяване правото на строеж и извършеното плащане по ал. 7 се сключва договор между заявителя и изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, съответно кмета на общината. Договорът се вписва от заявителя в службата по вписванията по местонахождение на имота, а копие от вписания договор се изпраща в съответната регионална дирекция по горите.

Чл. 57. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 13 от 2017 г.) (1) Правата на лицето, в полза на което е учредено правото на строеж, се погасяват:

1. (изм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) в случай на неплащане на дължимата цена в срока по чл. 56, ал. 7;

2. ако правото не се упражни в продължение на 5 години.

(2) Средствата от учреденото право на строеж постъпват:

1. в съответното държавно предприятие по чл. 163 - за горските територии - държавна собственост;

2. в съответната община - за горските територии - общинска собственост.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Определената по реда на чл. 86, ал. 3 стойност на дървесината от горските територии - държавна собственост, върху които е учредено право на строеж, постъпва в приход на съответното държавно предприятие по чл. 163.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) В случай на погасяване на правата по ал. 1 лицето, в чиято полза е учредено правото на строеж, е длъжно да премахне за своя сметка изградените в имота постройки и съоръжения, както и да извърши възстановяване на терена, освен ако не е уговорено друго в акта за учредяването.

Чл. 58. (1) За изграждане на обекти по чл. 54, ал. 1, т. 3 за осъществяване на дейността на структури на Изпълнителната агенция по горите, държавни горски стопанства, държавни ловни стопанства и учебно-опитни горски стопанства се издава писмено разрешение от министъра на земеделието, храните и горите или оправомощено от него длъжностно лице - за горски територии, държавна собственост.

(2) За изграждане на обекти по чл. 54, ал. 1, т. 3 за осъществяване на дейността на съответната община се издава решение на общинския съвет - за горски територии, общинска собственост.

Чл. 59. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Право на строеж върху поземлени имоти в горски територии, които не са държавна и общинска собственост, се учредява в нотариална форма.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Не е необходимо учредяване право на строеж за изграждане на обектите по чл. 54, ал. 1 в случаите, когато строителството се извършва от собственика на територията или от горско сдружение по чл. 183, в което собствеността на отделните собственици е възстановена в идеални части. Изграждането на такива обекти се допуска след издаване на разрешение за строеж.

Чл. 60. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Дървесината от поземлените имоти в горските територии - държавна и общинска собственост, върху които е учредено възмездно право на строеж, е собственост на заявителя.

(2) Добивът и разпореждането с дървесината по ал. 1 се организира от заявителя по реда на този закон за негова сметка.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Добивът и разпореждането с дървесината от обектите по чл. 59, ал. 2 се извършват след издаване на разрешение за строеж.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) В едногодишен срок след изтичане на срока, за който е учредено правото на строеж, лицето, в полза на което е учредено, е длъжно да премахне за своя сметка постройките и съоръженията, както и да извърши възстановяване на терена, освен ако не е уговорено друго в акта за учредяването му.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Дървесината от поземлени имоти в горски територии, върху които е учредено безвъзмездно право на строеж по чл. 55, ал. 2, е собственост на:

1. съответното държавно предприятие - за поземлени имоти - държавна собственост, които се управляват от държавните предприятия по чл. 163;

2. съответната община - за поземлени имоти - общинска собственост.

(6) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Добивът и разпореждането с дървесината по ал. 5 се организират от съответното държавно предприятие или община.

Чл. 61. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.) (1) Сервитут върху поземлени имоти в горски територии може да се учреди за изграждане и/или обслужване на:

1. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.) надземни и подземни проводни за хидротехнически съоръжения, водопроводи и канализации с диаметър под 1500 мм включително на прилежащите към тях хидротехнически съоръжения (шахти) с площ до 15 кв. м, както и въздушни и подземни електропроводи, кабели и други довеждащи и отвеждащи проводни на техническата инфраструктура;

2. телефонни, телеграфни, радиосъобщителни и други линии;

3. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) лифтове и влекове - за срок до 30 години;

4. обхвата на съоръжения от ветрогенераторни и фотоволтаични паркове.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Сервитут върху поземлени имоти в горски територии може да се учреди за обслужване на надземни и подземни проводни за хидротехнически съоръжения, водопроводи и канализации с диаметър над 1500 мм, нефтопроводи, топлопроводи, газопроводи, нефтопродуктопроводи, надземни и подземни хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Сервитут върху поземлени имоти в горски територии се учредява безсрочно или за определен срок:

1. от Министерския съвет - за поземлени имоти в горски територии - публична държавна собственост;

2. от министъра на земеделието, храните и горите - за поземлени имоти в горски територии - частна държавна собственост:

а) за въздушни електропроводи над 20 kV;

б) за лифтове и влекове;

в) за обектите по ал. 1, т. 4;

3. от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите - за поземлени имоти в горски територии - частна държавна собственост, извън тези по т. 1 и 2;

4. от кмета на общината след решение на общинския съвет - за поземлени имоти в горски територии - общинска собственост;

5. от собственика - за останалите поземлени имоти в горски територии.

Чл. 62. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 57 от 2016 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.) (1) За учредяване на сервитут върху поземлени имоти в горски територии инвеститорът прави искане за предварително съгласуване пред:

1. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) министъра на земеделието, храните и горите - за поземлените имоти в горските територии - публична държавна собственост, както и за обектите по чл. 61, ал. 3, т. 2;

2. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите - за поземлените имоти в горски територии - частна държавна собственост, по чл. 61, ал. 3, т. 3;

3. кмета на общината - за поземлени имоти в горски територии - общинска собственост;

4. собственика - за останалите поземлени имоти в горски територии.

(2) За учредяване на сервитут върху поземлени имоти в горски територии, свързани с националната сигурност и отбраната на страната, искането за предварително съгласуване се прави от съответните министри и ръководители на ведомства.

(3) Искането за предварително съгласуване за учредяване на сервитут върху поземлени имоти в горските територии - държавна и общинска собственост, се придружава от следните документи:

1. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 57 от 2016 г.) скица на имота или извадка за група поземлени имоти от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, извадка от кадастралния регистър на недвижимите имоти или от картата на възстановената собственост с данни за имотите и партиди за тях;

2. задание за изработване на подробен устройствен план, изготвено в съответствие с разпоредбите на Закона за устройство на територията.

3. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) становище от съответната регионална дирекция по горите, издадено въз основа на документите по т. 1 и 2.

(4) В едномесечен срок от постъпване на искането лицата по ал. 1 се произнасят по него. Решението на лицата по ал. 1, т. 1, 2 и 3 се съобщава по реда на Административнопроцесуалния кодекс и може да се обжалва при условията и по реда, определени в него.

(5) Когато искането е за поземлен имот в горска територия - държавна собственост, органът по ал. 1, т. 1 и 2 преди произнасяне по него служебно изисква становище от съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство.

(6) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Не се изисква предварително съгласуване за учредяване на сервитут върху поземлени имоти в горски територии за:

1. национални обекти и общински обекти от първостепенно значение по смисъла на Закона за държавната собственост и Закона за устройство на територията;

2. обекти на техническата инфраструктура на територията на повече от една община или една област, когато няма друга техническа възможност или когато друго техническо решение е явно икономически нецелесъобразно.

Чл. 63. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.; изм., бр. 57 от 2016 г.) (1) За учредяване на сервитут върху поземлени имоти в горски територии се подава заявление по образец до:

1. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) министъра на земеделието, храните и горите - за поземлени имоти в горски територии - публична държавна собственост, както и за обектите по чл. 61, ал. 3, т. 2;

2. изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите - за поземлени имоти в горски територии - частна държавна собственост, извън посочените в т. 1;

3. кмета на общината - за поземлени имоти в горски територии - общинска собственост;

4. собственика - за горската територия, частна собственост.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 57 от 2016 г.) скица на имота от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, извадка от кадастралния регистър на недвижимите имоти или от картата на възстановената собственост с данни за имотите и партиди за тях или комбинирана скица, съдържаща същите данни;

2. одобрен подробен устройствен план и удостоверение, че актът за одобряването му е влязъл в сила, издадено от органа, който го е одобрил;

3. документ за определяне на цената за сервитута;

4. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) влязъл в сила административен акт, издаден по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или по реда на Закона за биологичното разнообразие или становище на компетентния орган по околна среда.

(3) Когато за изграждането на обект или съоръжение в горски територии е необходимо учредяване право на строеж и сервитут, заявленията се разглеждат едновременно.

(4) Органът по ал. 1, т. 1 - 3 се произнася по заявлението в едномесечен срок от датата на постъпването му, като учредява сервитут или постановява отказ. Когато искането е за поземлени имоти в горски територии - държавна собственост, органът по ал. 1, т. 1 и 2 преди произнасяне по него служебно изисква становище от съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство.

(5) За учредяване на сервитут върху поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, се заплаща цена, определена с наредбата по чл. 86, ал. 2. Цената за учредяване на сервитута се посочва в акта за учредяването му.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Актовете по ал. 4 се съобщават и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) Цената по ал. 5 се заплаща в тримесечен срок от влизането в сила на акта за учредяване на сервитут. В случай че цената не бъде заплатена в определения срок, правата на лицето, в чиято полза е учреден сервитутът, се погасяват.

(8) Въз основа на влезлия в сила акт за учредяване на сервитут и извършеното плащане на дължимата цена се сключва договор между заявителя и изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, съответно кмета на общината. Договорът се вписва от лицето, в чиято полза е учреден сервитутът, в службата по вписванията по местонахождение на имота и копие от вписания договор се изпраща в съответната регионална дирекция по горите.

(9) Цената за учредения сервитут постъпва:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) в бюджета на Изпълнителната агенция по горите - за горските територии - държавна собственост;

2. в съответната община - за горските територии - общинска собственост.

(10) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Определената по реда на чл. 86, ал. 3 и 4 стойност на дървесината от горските територии - държавна собственост, върху които е учреден сервитут или такъв възниква по силата на специални закони, постъпва в приход на съответното държавно предприятие по чл. 163.

(11) (Предишна ал. 10 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Учредяването на сервитути върху поземлени имоти - горски територии, които са предоставени за нуждите на

националната сигурност и отбраната на страната, се извършва след разрешение от ръководителя на съответното ведомство, на което са предоставени. Разрешението се изисква от заявителя и се прилага към документите по ал. 2.

Чл. 64. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) За сервитутите, които възникват по силата на специални закони в горските територии, се прилагат разпоредбите на съответните закони.

(2) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Приемането на подробен устройствен план за сервитутите по ал. 1 се разрешава след уведомяване на лицата по чл. 62, ал. 1.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Алинея 2 не се прилага за обекти с национално значение или общински обекти от първостепенно значение по смисъла на Закона за устройство на територията.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Определянето на обезщетението за сервитута по ал. 1 се извършва по реда на наредбата по чл. 86, ал. 2.

Чл. 65. (1) Сервитутът върху поземлени имоти в горски територии, които не са държавна или общинска собственост, се учредява от собственика в нотариална форма.

(2) Начинът на плащане за учредяване на сервитут в имот - собственост на физическо или юридическо лице, се определя в договора по ал. 1.

Чл. 66. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Когато собственикът на обектите по чл. 61, ал. 1 и 2 и на горската територия, върху която са разположени - частна собственост, е едно и също лице, не се учредява сервитут за изграждане и/или обслужване на обектите.

Чл. 67. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Титулярят на сервитута е длъжен за своя сметка да поддържа територията, върху която е учреден сервитутът, в състояние, което да гарантира безопасната експлоатация на обекта по чл. 61, ал. 1 и 2.

Чл. 68. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Собствеността върху дървесината от поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, върху които са учредени сервитути или такива възникват по силата на специални закони, е на титуляря на сервитута, като добивът и разпореждането с дървесината се организира от него и за негова сметка по реда на този закон.

Чл. 69. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.) (1) Право на ползване върху поземлени имоти в горски територии може да се учреди:

1. за извършване на дейности, свързани с търсене и проучване на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства - за срока на разрешението, издадено по реда на Закона за подземните богатства;

2. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) на държавни органи, извършващи дейности по контрол и опазване на околната среда - когато това е свързано с дейността им, както и на училища, научни институти и юридически лица, които провеждат обучение или извършват научна дейност, свързани с управлението, стопанисването, устройството и опазването на горите - безсрочно;

3. (доп. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) за извършване на теренни проучвания и консервация на археологически ценности - за срок не по-дълъг от три години.

(2) Право на ползване върху поземлени имоти в горски територии се учредява:

1. от Министерския съвет - в случаите по ал. 1, т. 2 и 3, за поземлени имоти в горски територии - държавна собственост;

2. от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите - в случаите по ал. 1, т. 1, за поземлени имоти в горски територии - държавна собственост;

3. от кмета на общината след решение на общинския съвет - за поземлени имоти в горски територии - общинска собственост;

4. от собственика - за горската територия, частна собственост.

(3) Извън случаите по ал. 1 и 2 право на ползване върху поземлени имоти в горски територии може да се учреди за устройване на постоянни пчелини по смисъла на Закона за пчеларството от:

1. директора на държавното предприятие по чл. 163 или оправомощено от него длъжностно лице - за поземлени имоти в горски територии - държавна собственост, предоставени за управление на предприятието;

2. кмета на общината - за поземлени имоти в горски територии - общинска собственост;

3. собственика - за горската територия, негова собственост.

Чл. 70. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) За учредяване право на ползване върху поземлени имоти в горски територии се подава заявление по образец до:

1. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) министъра на земеделието, храните и горите - в случаите по чл. 69, ал. 1, т. 2 и 3;

2. изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите - за извършване на дейности, свързани с търсене и проучване на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства;

3. кмета на общината - за поземлени имоти в горски територии - общинска собственост;

4. собственика - за горската територия, частна собственост.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Когато заявлението по ал. 1 е за горски територии - държавна или общинска собственост, към него се прилага скица на имота или скица-проект с координатите на точките, определящи границите на поземления имот от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост съгласувана от съответната регионална дирекция по горите, и оценка на имота, а когато правото на ползване се учредява за извършване на дейности, свързани с търсене и проучване на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства, и:

1. разрешение за търсене и/или проучване, издадено по реда на Закона за подземните богатства;

2. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) влязъл в сила административен акт, издаден по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или по реда на Закона за биологичното разнообразие или становище на компетентния орган по околна среда;

3. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) изготвен и одобрен проект за рекултивация в съответствие с нормативно установените изисквания за рекултивация на нарушени терени - когато дейността, за която се учредява правото на ползване, е свързана с отнемане на повърхностния почвен слой;

4. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) безусловна неотменяема банкова гаранция за изпълнение на проекта по т. 3 в размер на общата стойност на рекултивацията и базисната цена на имота, върху който се учредява правото на ползване, определена по реда на наредбата по чл. 86, ал. 2, издадена в полза на собственика или на съответното държавно предприятие по чл. 163, когато дейността, за която се учредява правото на ползване, е свързана с отнемане на повърхностния почвен слой; гаранцията се освобождава в едномесечен срок след приемане на рекултивацията.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Органът по чл. 69, ал. 2, т. 1-3 се произнася по заявлението, като учредява право на ползване или постановява отказ. Когато искането е за извършване на дейности, свързани с търсене и проучване на подземни богатства, или за извършване на теренни проучвания на археологически ценности, органът по ал. 1, т. 1 и 2 преди произнасянето по него служебно изисква становище от съответното държавно горско предприятие или държавно ловно стопанство.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Актовете по ал. 3 се съобщават и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) За учредяване право на ползване върху поземлени имоти в горски територии за устройване на постоянни пчелини по смисъла на Закона за пчеларството собственикът на пчелина подава заявление до лицата по чл. 69, ал. 3. Към заявлението

се прилагат доказателства, че заявителят е вписан в регистъра по чл. 8 от Закона за пчеларството и е собственик на постоянен пчелин с над 10 пчелни семейства.

(6) За настаняване или преместване на временен пчелин по смисъла на Закона за пчеларството не се учредява право на ползване върху поземлени имоти в горски територии по реда на ал. 5, а се издава разрешение от лицата по чл. 69, ал. 3.

(7) Актът за учредяване право на ползване по ал. 5 и разрешението по ал. 6 се издават в деня на подаване на заявлението.

Чл. 71. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) За учредяване право на ползване върху поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, за извършване на дейности, по чл. 69, ал. 1, т. 1, се заплаща цена, определена с наредбата по чл. 86, ал. 2.

(2) Учредяването на право на ползване върху поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, в полза на училища, научни институти и юридически лица, които провеждат обучение или извършват научна дейност, свързани с управлението, стопанисването, устройството и опазването на горите, както и за извършване на теренни проучвания на археологически ценности, се извършва безвъзмездно.

(3) Цената по ал. 1 се заплаща в тримесечен срок от влизането в сила на акта за учредяване право на ползване. В случай че цената не бъде заплатена в определения срок, правата на лицето, в чиято полза е учредено правото на ползване, се погасяват.

(4) Въз основа на влезлия в сила акт за учредяване право на ползване, а в случаите по ал. 1 - и след извършено плащане, изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите, съответно кметът на общината, сключва договор със заявителя. Договорът се вписва от лицето, в чиято полза е учредено правото на ползване, в службата по вписванията по местонахождението на имота и копие от вписания договор се изпраща в съответната регионална дирекция по горите.

(5) Цената за учреденото право на ползване постъпва:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) в бюджета на Изпълнителната агенция по горите - за горските територии - държавна собственост;

2. в съответната община - за горските територии - общинска собственост.

(6) Правото на ползване за поземлени имоти в горски територии, които не са държавна или общинска собственост, се учредява от собственика в нотариална форма, с изключение на случаите по чл. 69, ал. 1, т. 3.

(7) Учредяването на право на ползване върху поземлени имоти в горски територии по чл. 69, ал. 3, както и издаването на разрешение по чл. 70, ал. 6 е безвъзмездно.

Чл. 72. (1) Дървесината от поземлени имоти в горски територии - държавна или общинска собственост, върху които е учредено право на ползване, е собственост на титуляря на правото на ползване.

(2) Добивът и разпореждането с дървесината по ал. 1 се организират от титуляря на правото на ползване по реда на този закон за негова сметка.

(3) След изтичане на срока, за който е учредено правото на ползване по чл. 69, ал. 1, т. 1 и 3, титулярят на правото на ползване е длъжен да извърши рекултивация на терена. Рекултивацията се извършва за негова сметка в едногодишен срок от погасяване правото на ползване. Рекултивацията се извършва при условията и по реда на Закона за опазване на земеделските земи.

Раздел V

Промяна на предназначението

Чл. 73. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 27 от 2013 г.) (1) Промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии се допуска за:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 27 от 2013 г.) площадки за изграждане на транспортни съоръжения (пристанища, летища, жп гари, автогари), промишлени предприятия и ферми за отглеждане на животни, риба и други водни

животни, добив на подземни богатства, гробищни паркове, депа за отпадъци, насипища и хвостохранилища, електроцентрали, язовири, пречиствателни станции за питейни или отпадъчни води и други хидротехнически съоръжения, както и на площадкови енергийни обекти по смисъла на Закона за енергетиката;

2. трасета на линейни обекти, разположени върху повърхността на терена - пътища и железопътни линии, включително съоръженията към тях, водни канали;

3. (изм.- ДВ, бр. 60 от 2012 г.) създаване на нови или разширяване строителните граници на съществуващи урбанизирани територии в случаите, когато има действащи общи устройствени планове на общините или за части от тях, в които се намират имотите;

4. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) създаване или разширяване на отделни урегулирани поземлени имоти, за които има влязъл в сила:

а) подробен устройствен план - за реализиране на проекти за предоставяне на социални услуги - резидентен тип, и социални услуги от специализираните институции;

б) общ устройствен план - в останалите случаи;

5. национални обекти по смисъла на Закона за държавната собственост, обекти, свързани с националната сигурност и отбраната на страната, с опазването на околната среда, за изграждането на които има решение на Министерския съвет, както и общински обекти от първостепенно значение по смисъла на Закона за устройство на територията;

6. изграждане на стълбове за лифтове и влекае, както и на основи на съоръжения от ветрогенераторни и фотоволтаични паркове;

7. изграждане на ски писти.

(2) Забранява се промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии за срок 20 години след опожаряването им. Забраната не се прилага, когато промяната на предназначението е свързана със:

1. отбраната или сигурността на страната;

2. изпълнението на инвестиционни проекти, одобрени с решение на Министерския съвет;

3. изпълнение на инвестиционни проекти за нужди на общината, одобрени с решение на общинския съвет.

(3) Приходите от промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии постъпват в бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите и се разходват само за залесяване и строителство и поддръжка на горски пътища.

(4) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии по ал. 1, т. 3 и т. 4, буква „б" се извършва, след като заявителят е придобил правото на собственост върху имота.

(5) Поземлени имоти в горски територии се смятат с променено предназначение от датата на влизане в сила на подробен устройствен план, предвиждащ изграждане на национален обект или на общински обект от първостепенно значение по смисъла на Закона за държавната собственост и Закона за устройство на територията, които стават публична държавна или общинска собственост.

(6) Не се допуска промяна на предназначението на горски територии за ски писти и стълбове за лифтове и влекае, когато изграждането им не е предвидено в приетите областни планове за развитие на горските територии.

(7) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) За срок до 30 години не се допуска промяна на функционалното предназначение на обекти, изградени върху поземлени имоти, чието предназначение е променено по реда на ал. 1, т. 4, буква „а".

(8) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) Не се допуска промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии в границите на зона „А", зона „Б" или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона „А" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, в които съгласно становище на

министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице попадат пясъчни дюни, освен в случаите по чл. 17а от същия закон.

Чл. 74. (1) Промяната на предназначението на поземлени имоти в горски територии - публична държавна собственост, се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите. Промяната на предназначението на горски територии - публична държавна собственост, се извършва само за строителство на обекти, които са държавна или общинска собственост.

(2) Промяната на предназначението на поземлени имоти в горски територии извън посочените в ал. 1 се извършва:

1. от комисия в регионалната дирекция по горите - за поземлени имоти в горски територии с площ до 50 декара, попадащи в териториалния обхват на дейност на съответната регионална дирекция по горите;

2. от комисия в Изпълнителната агенция по горите - за поземлени имоти в горски територии извън посочените в ал. 1 и в т. 1.

(3) Комисиите по ал. 2 се назначават със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

(4) В състава на комисията по ал. 2, т. 1 се включват представители на регионалната дирекция по горите и на общинската администрация по местонахождението на имота.

(5) В състава на комисията по ал. 2, т. 2 се включват представители на Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и на Изпълнителната агенция по горите.

(6) Разпоредбите на ал. 1 и 2 не се прилагат в случаите на чл. 73, ал. 5.

Чл. 75. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 27 от 2013 г.) (1) За промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии собственикът или инвеститорът прави искане за предварително съгласуване пред:

1. министъра на земеделието, храните и горите - за поземлени имоти в горски територии - публична държавна собственост;

2. съответната комисия по чл. 74, ал. 2 - за поземлени имоти в горски територии извън посочените в т. 1.

(2) Искането за предварително съгласуване за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии се придружава от следните документи:

1. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) скица на имота или скица-проект от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, съгласувана от съответната регионална дирекция по горите по местонахождение на имота;

2. одобрено задание за изработване на подробен устройствен план, изготвено в съответствие с разпоредбите на Закона за устройство на територията;

3. решение на общинския съвет - за поземлени имоти в горски територии - собственост на общините.

4. (нова - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) становище на министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице - за имотите по чл. 17а от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие;

(3) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) В едномесечен срок от постъпване на искането органът по ал. 1 се произнася по него. Когато искането е за поземлени имоти в горски територии - държавна собственост, органът по ал. 1 преди произнасянето по него служебно изисква становище от съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство. Органът по ал. 1 незабавно прекратява производството, ако съгласно становището по ал. 2, т. 4 в поземления имот попадат пясъчни дюни, освен в случаите по чл. 17а от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие. Решението се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(4) Одобряването на подробен устройствен план по реда на Закона за устройство на територията се извършва след предварително съгласуване промяната на предназначението на поземлени имоти в горски територии.

Чл. 76. Не се изисква предварително съгласуване за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии в случаите по чл. 73, ал. 1, т. 3, 4 и 5.

Чл. 77. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) За промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии собственикът или инвеститорът подава заявление по образец до органа, издал решението за предварително съгласуване, комплектувано със следните документи:

1. документ за собственост - за поземлени имоти в горски територии, които не са държавна собственост, а когато заявлението е подадено от инвеститор - и писмено съгласие на собственика;

2. скица на имота от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, съгласувана от съответната регионална дирекция по горите по местонахождение на имота;

3. одобрен подробен устройствен план и удостоверение, че актът за одобряването му е влязъл в сила, издадено от органа, който го е одобрил;

4. оценка на имота по наредбата по чл. 86, ал. 2;

5. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) влезли в сила административни актове, издадени по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда или по реда на Закона за биологичното разнообразие, или становище на компетентния орган по околна среда по двата закона;

(2) Органът по чл. 75, ал. 1 се произнася по заявлението в едномесечен срок от датата на постъпването му, като издава решение за промяна на предназначението на поземления имот или постановява отказ.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Решението по ал. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 78. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) За промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии се заплаща цена, определена с наредбата по чл. 86, ал. 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Цената за промяна на предназначението се заплаща в тримесечен срок от съобщаването на акта за промяна на предназначението.

(3) Правата на лицата, в полза на които е постановена промяна на предназначението, се погасяват, когато:

1. цената за промяна на предназначението не бъде заплатена в срока по ал. 2;

2. в тригодишен срок от влизане в сила на разрешението за строеж на обекта, за който е променено предназначението, не е започнало строителството му, а за обектите на техническата инфраструктура - в четиригодишен срок, но не повече от 10 години от влизане в сила на акта за промяна на предназначението.

(4) Промяната на предназначението се извършва безвъзмездно в случаите:

1. по чл. 73, ал. 1, т. 5 относно обектите, свързани с националната сигурност и отбраната на страната;

2. на изграждане на обекти по чл. 73, ал. 5.

(5) В 7-дневен срок от заплащането на цената за промяна на предназначението Изпълнителната агенция по горите изпраща препис от акта за промяна на предназначението на службата по геодезия, картография и кадастър - за отразяване в кадастралната карта и регистри, или на общинската служба по земеделие - за отразяване в картата на възстановената собственост.

(6) В случаите по чл. 73, ал. 5 в 7-дневен срок от влизането в сила на подробния устройствен план органът, одобрил плана, изпраща копие от него в службата по геодезия, картография и кадастър по местонахождението на имотите - за отразяване в

кадастралната карта и регистри, съответно в общинската служба по земеделие - за отразяване в картата на възстановената собственост.

(7) В случай на погасяване на правата по ал. 3 лицето, в чиято полза е постановена промяна на предназначението, е длъжно да премахне за своя сметка изградените в имота постройки и съоръжения, както и да извърши възстановяване на терена, освен ако не е уговорено друго в акта за промяна на предназначението.

Чл. 79. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 100 от 2015 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 100 от 2015 г.) Поземлените имоти в горски територии, чието предназначение е променено по реда на този закон и за които дължимата цена е заплатена в срока по чл. 78, ал. 2, се продават на лицето, по чието искане е станала промяната на предназначението. Лицето подава заявление за закупуване в срок до една година от влизането в сила на акта за промяна на предназначението.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 100 от 2015 г.) Продажбата по ал. 1 се извършва със заповед от:

1. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) министъра на земеделието, храните и горите или от оправомощено от него длъжностно лице - за горските територии, държавна собственост;

2. кмета на общината или от оправомощено от него длъжностно лице по реда на наредбата на съответния общински съвет - за горските територии, общинска собственост.

(3) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) В случаите по ал. 2, т. 1 министърът на земеделието, храните и горите възлага на независим оценител да изготви пазарна оценка на продавания имот. Стойността на възнаграждението за извършената оценка се включва като дължима такса в заповедта за продажба.

(4) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) Продажната цена на поземлени имоти в горски територии, чието предназначение е променено, не може да бъде по-ниска от данъчната оценка на имотите.

(5) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) При прехвърляне на собствеността се заплащат режийни разноски в размер 2 на сто върху продажната цена.;

(6) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) В 7-дневен срок от сключването на договора за продажба продавачът изпраща препис от договора на службата по геодезия, картография и кадастър - за отразяване в кадастралната карта и регистри, или на общинската служба по земеделие - за отразяване в картата на възстановената собственост.

(7) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) Не се допуска продажба на поземлени имоти в горски територии с променено предназначение, попадащи в границите на зона „А“, зона „Б“ или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона „А“ по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, в които съгласно становище на министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице попадат пясъчни дюни.

(8) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2015 г.) Правото на лицето да закупи имота с променено предназначение се погасява, когато:

1. заявлението за закупуване не е подадено в срока по ал. 1, изречение второ;

2. продажната цена не е платена в 6-месечен срок от влизането в сила на заповедта за продажба на поземления имот.

(9) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2015 г.) В случаите по ал. 8 министърът на земеделието, храните и горите издава заповед за отразяването на имота като горска територия, която се съобщава по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Копие от заповедта се изпраща на съответното държавно предприятие, на регионалната дирекция по горите и на съответната служба по геодезия, картография и кадастър или на общинската служба по земеделие за нанасяне на промените в кадастралната карта или в картата на възстановената собственост. В 6-месечен срок от влизането в сила на

заповедта компетентният орган по Закона за устройство на територията отменя или изменя акта, с който е утвърден съответният подробен устройствен план.

(10) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2015 г.) АLINEЯ 1 не се прилага при промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии за концесии за добив на подземни богатства.

Чл. 80. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Дървесината от поземлени имоти в горски територии, чието предназначение е променено, е на собственика на съответния имот.

(2) Добивът и разпореждането с дървесината по ал. 1 се организират от собственика по реда на този закон за негова сметка.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Дървесината от поземлени имоти в горски територии, чието предназначение е променено безвъзмездно по чл. 78, ал. 4, е собственост на:

1. съответното държавно предприятие - за поземлени имоти - държавна собственост, които се управляват от държавните предприятия по чл. 163;

2. съответната община - за поземлени имоти - общинска собственост.

(4) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Добивът и разпореждането с дървесината по ал. 3 се организират от съответното държавно предприятие или община.

Чл. 81. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Промяната на предназначението на земеделски територии или нарушени територии по смисъла на Закона за устройство на територията в горски територии се извършва безвъзмездно със заповед на министъра на земеделието, храните и горите, по предложение на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(2) Заявление за промяна на предназначението по ал. 1 се подава в регионалната дирекция по горите по местонахождение на имота:

1. от директора на съответната областна дирекция „Земеделие“ - за земеделски територии - държавна собственост, както и за рекултивирани нарушени територии;

2. от собственика - за земеделски територии извън посочените в т. 1.

(3) Към заявлението по ал. 2 се прилагат:

1. документ за собственост за земите, които не са държавна собственост;

2. скица на имота с координатите на точките, определящи границите на поземления имот от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост;

3. протокол на комисията, приела рекултивацията - за рекултивирани нарушени територии;

4. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) влязъл в сила административен акт, издаден по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или по реда на Закона за биологичното разнообразие или становище на компетентния орган по околна среда.

(4) Въз основа на документите по ал. 3 в 14-дневен срок регионалната дирекция по горите дава становище по заявлението и изпраща преписката в Изпълнителната агенция по горите.

Чл. 82. (1) В 7-дневен срок от постъпването на документите по чл. 81 изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите предлага на министъра на земеделието, храните и горите да издаде заповед за промяна на предназначението.

(2) В 14-дневен срок от постъпването на предложението по ал. 1 министърът на земеделието, храните и горите издава заповед за промяна на предназначението.

(3) Заповедта по ал. 2 се изпраща на заявителя, на регионалната дирекция по горите, както и на съответната общинска служба по земеделие или служба по геодезия, картография и кадастър за отразяване на промяната.

Чл. 83. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Когато в резултат на инвентаризацията на горските територии се установи, че след 1 март 1991 г. земеделски територии са

придобили характеристиките на гора по смисъла на този закон, лицата, извършили инвентаризацията, представят на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите списък на имотите по земята на населените места.

(2) Списъкът по ал. 1 се публикува в един местен и един централен ежедневник и се оповестява публично на интернет страницата на съответната областна администрация, регионална дирекция по горите и Изпълнителната агенция по горите.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Въз основа на списъка по ал. 1 изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите или оправомощено от него длъжностно лице съобщава по реда на Административнопроцесуалния кодекс на собствениците на съответните имоти обстоятелствата по ал. 1.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) В 6-месечен срок от съобщаването на обстоятелствата по ал. 1 собственикът, който желае да ползва имота си като земеделска територия, подава декларация до изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Когато собственикът декларира писмено пред изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, че желае да ползва имота си като земеделска територия, в срок до три години от подаване на декларацията той е длъжен да почисти имота си от горскодървесната растителност.

(6) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Промяна на предназначението на имот по ал. 1 като горска територия се извършва със заповед на министъра на земеделието, храните и горите, когато собственикът:

1. декларира, че ще ползва имота си като горска територия;
2. не подаде декларация в срока по ал. 4;
3. не почисти имота си от горскодървесна растителност в срока по ал. 5.

(7) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Министърът на земеделието, храните и горите издава заповед по ал. 6 въз основа на мотивирано предложение на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, което съдържа описание на размера на имотите, вида и произхода на гората.

(8) (Предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Заповедта по ал. 7 се изпраща на собственика, на съответната регионална дирекция по горите, както и на съответната служба по геодезия, картография и кадастър - за отразяване на промяната в кадастралната карта и кадастралните регистри, или на общинската служба по земеделие - за отразяване на промяната в картата на възстановената собственост.

(9) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Независимо от извършването на инвентаризацията по ал. 1 негодни за земеделско ползване територии могат да бъдат включени в горските територии по реда на ал. 7 и 8 въз основа на писмено заявление от собственика на имота до изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(10) (Предишна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Разпоредбите на ал. 1 - 8 не се прилагат за територии, предоставени за обекти на националната сигурност и отбраната.

Чл. 84. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Извън случаите по чл. 83, когато физическо или юридическо лице, собственик на поземлени имоти в земеделски територии, установи, че имотите му са придобили характеристиките на гора по смисъла на този закон след 1 март 1991 г., но желае да ги ползва като земеделска територия, той подава декларация до директора на съответната регионална дирекция по горите.

(2) Към искането се прилагат документ за собственост и скица на имота.

(3) Директорът на регионалната дирекция по горите назначава комисия, която да установи обстоятелствата по ал. 1. Комисията включва представители на регионалната дирекция по горите и на общинската служба по земеделие. Комисията уведомява заинтересованото лице или упълномощен негов представител за датата и часа, в който ще бъде извършена теренна проверка на имота.

(4) Комисията извършва проверка по горскостопанска карта, чрез цифровата ортофотокарта и по други налични документи за обстоятелствата по ал. 1 и съставя протокол.

(5) Когато от наличните документи по ал. 4 не може да се установи кога имотите са придобили характеристиката на гора по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 1, комисията извършва проверка на място за установяване на тези обстоятелства.

(6) Когато собственикът е декларирал писмено пред директора на регионалната дирекция по горите, че желае да ползва имота си като земеделска територия, и комисията е установила, че данните от декларацията отговарят на състоянието на имота, в срок до три години от подаване на декларацията той е длъжен да почисти имота си от горскодървесната растителност.

(7) Когато в срока по ал. 6 собственикът не почисти имота си от горскодървесната растителност, се прилага чл. 83, ал. 7 и 8.

Чл. 85. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 27 от 2013 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; изм., бр. 13 от 2017 г.) Актовете по чл. 56, ал. 4, чл. 63, ал. 4, чл. 70, ал. 3, чл. 77, ал. 2 и чл. 79, ал. 6 както и стойността на пазарната оценка по чл. 79, ал. 3 се публикуват на интернет страницата на издателя на акта при спазване на Закона за защита на личните данни.

Чл. 86. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) При промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии, уедряване, разпореждане и учредяване на ограничени вещни права върху горски територии - държавна и общинска собственост, както и в случаи, за които това е предвидено в нормативен акт, се изготвя оценка на имота.

(2) Оценка се изготвя от правоспособни независими оценители, регистрирани по Закона за независимите оценители, като условията и редът за извършване на оценка се определят с наредба на Министерския съвет.

(3) При изготвяне на оценки за учредяване на ограничени вещни права върху горски територии - държавна и общинска собственост, в оценката се включва и стойността на дървесината.

(4) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Разпоредбата на ал. 3 се прилага и при изготвяне на оценки за определяне на обезщетението за сервитути, които възникват в горските територии по силата на специални закони.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) При промяна на предназначението, учредяване или възникване на сервитути, както и при учредяване на ограничени вещни права върху гори - държавна и общинска собственост, се заплаща цена за компенсационно залесяване, определяна ежегодно със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

(6) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Цената по ал. 5 постъпва в приход на:

1. съответното държавно предприятие по чл. 163 - за горите - държавна собственост;

2. съответната община - за горите - общинска собственост.

(7) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Платената по ал. 6 цена се разходва само за създаване на нови гори.

Глава четвърта

СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

Раздел I

Стопанисване

Чл. 87. Стопанисването на горските територии обхваща дейностите по залесяване, защита срещу ерозия и порои и провеждане на сечи в горите.

Чл. 88. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Горите се стопанисват като високостеблени, издънкови за превръщане в семенни и нискостеблени.

(2) Високостеблените гори се стопанисват по начин, запазващ семенния им произход.

(3) Издънковите за превръщане в семенни гори се стопанисват по начин, осигуряващ превръщането им в семенни.

(4) Нискостеблените гори се стопанисват по начин, осигуряващ издънковото им възобновяване.

(5) Не се стопанисват като гора:

1. плантации за коледни елхи и зеленина;
2. плантации от дървесни или храстови видове, създадени с цел ускорено производство на биомаса;
3. насаждения за производство на плодове.
4. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) плантации от бързорастящи горскодървесни видове, създадени върху земеделски земи или урбанизирани територии, с кратък срок на отглеждане с цел производство на специална дървесина; срокът за отглеждане на горскодървесните видове се определя с наредбата по чл. 18, ал. 1;
5. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; отм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) .

Раздел II

Залесяване и защита на горските територии срещу ерозия и порои

Чл. 89. Залесяването обхваща дейностите по създаване на гори:

1. събиране, добив и производство на горски репродуктивни материали;
2. подготовка на почвата и засаждане/засяване на горски репродуктивни материали и ограждане;
3. попълване, отглеждане, инвентаризация на културите;
4. подпомагане на естественото възобновяване.

Чл. 90. (1) Защитата на горските територии срещу ерозия и порои обхваща дейностите, свързани с предпазване изнасянето на фини фракции от застрашената почва, за поддържане на почвеното плодородие, чрез ограничаване или намаляване на повърхностния воден отток, предпазване на най-горния слой от ветрова ерозия и осигуряване на възможност за развитие на растителност, включително чрез създаване на технически съоръжения.

(2) Защитата на горските територии срещу ерозия и порои, както и строежът на укрепителни съоръжения се извършват при условията и по реда на наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 4.

Чл. 91. (1) Залесяването и защитата на горските територии срещу ерозия и порои се извършват в съответствие с утвърдените горскостопански планове и програми.

(2) Залесяването се извършва въз основа на технологични планове за залесяване. Технологичните планове за залесяване се изготвят по реда на наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 1.

(3) Когато в резултат на бедствия, пожари и каламитети е необходимо залесяване на горската територия, което не е предвидено в утвърдения горскостопански план или програма, то се извършва само въз основа на технологичен план за залесяване.

Чл. 92. Защитата на горските територии срещу ерозия и порои в случаите, когато се осъществява и чрез технически съоръжения, се извършва по утвърдени специализирани проекти.

Чл. 93. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) За залесяване се използват подходящи за съответния тип и условия на месторастене дървесни и храстови видове, като с предимство се ползват местни видове.

(2) Забранява се залесяването:

1. с дървесни и храстови видове, които не са посочени в областните планове за развитие на горските територии, в горскостопанските планове и програми, както и с видове, забранени в плановете за управление на защитените територии и защитените зони;

2. върху поляни и ливади в горските територии, освен в случаите на защита срещу ерозия и порои.

3. (нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.; отм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) .

(3) Горските разсадници, в които се произвеждат фиданки за залесяване в горски територии, се регистрират в съответната регионална дирекция по горите при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 3.

Чл. 94. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Изпълнението на дейностите по залесяване и защита срещу ерозия и порои в горските територии се извършва от държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства, учебно-опитните горски стопанства, специализираните териториални звена на Изпълнителната агенция по горите, общински горски структури и търговци, регистрирани в публичния регистър по чл. 241 ал. 1.

(2) Изискванията по ал. 1 не се прилагат:

1. при строителство на баражи, прагове и подпорни стени;

2. когато дейности по залесяване с механизирани начин на извършване се възлагат самостоятелно;

3. когато дейностите се извършват от лице, вписано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика в собствените му гори или в гори - собственост на негови роднини по права линия без ограничения, на роднини по сребрена линия до трета степен включително и на роднини по сватовство до втора степен включително.

Чл. 95. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Министерският съвет приема наредба за определяне на условията и реда за възлагане на дейностите в горските територии - държавна или общинска собственост.

(2) Министърът на земеделието, храните и горите приема наредби за определяне на условията и реда за:

1. залесяване на горски територии и на земеделски земи, използвани за създаване на специални, защитни и стопански гори и на гори в защитени територии, инвентаризация на създадените култури, тяхното отчитане и регистриране;

2. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) определяне, одобряване, регистрация и отмяна на източниците от горската семепроизводствена база, събирането и добива на горски репродуктивни материали, тяхното окачествяване, търговия и внос;

3. регистрация на горски разсадници, както и за производство на фиданки в горските разсадници - държавна собственост;

4. защита на горските територии срещу ерозия и порои, както и строеж на укрепителни съоръжения.

Чл. 96. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 28 от 2014 г.) (1) Изпитването и определянето на произхода и качеството на горските репродуктивни материали се осъществяват от специализирани териториални звена на Изпълнителната агенция по горите - горски семеконтролни станции, при условията и по реда на наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 2.

(2) Търговията и вносът на горски репродуктивни материали се извършват от доставчици, регистрирани в публичен регистър в Изпълнителната агенция по горите или в държава - членка на Европейския съюз. Условието и редът за регистрацията и воденето на регистъра се определят с наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 28 от 2014 г.) В публичния регистър по ал. 2 се вписват и държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства, учебно-опитните горски стопанства и специализираните териториални звена на Изпълнителната агенция по горите - доставчици на горски репродуктивни материали.

(4) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Въз основа на акт на Европейската комисия министърът на земеделието, храните и горите може, при условията и по реда на наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 2, да:

1. разрешава производството с цел търговия на горски репродуктивни материали, отклоняващи се от минималните изисквания, посочени в наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 2, когато техният произход е естествено адаптиран към местните и регионалните условия и е застрашен от генетична ерозия;

2. разрешава предлагането на пазара на територията на Република България на горски репродуктивни материали, предназначени за изпитване, научни цели, селекция или генетична консервация, както и на генеративни единици, които не са предназначени за лесовъдството;

3. разрешава вноса на горски репродуктивни материали, за които се отнасят изискванията за търговия на наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 2;

4. забранява на цялата територия на Република България или части от нея търговията с определен репродуктивен материал на краен потребител за посяване или засаждане.

Чл. 97. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Сечищата и пожарищата, които не могат да бъдат възобновени по естествен път до три години от изсичането или изгарянето им при пожар, се залесяват от собственика им до две години след изтичането на тригодишния период.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Когато в горскостопанския план или програма, или в план-извлечение за промяна на вида на сечта и възобновяването е предвидено възобновяване по изкуствен начин, залесяването се извършва в срок до три години от изсичане на насаждението.

Чл. 98. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) (1) (Предишен текст на чл. 98 - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства и общините - собственици на гори, могат да предоставят безвъзмездно горски репродуктивни материали за залесяване, за опитни и научни цели и за обучение на ученици и студенти, както и за извършване на залесяване от юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в обществена полза, по ред, определен с наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 2.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Горски репродуктивни материали могат да се предоставят безвъзмездно и на Изпълнителната агенция по горите за представителни цели.

Чл. 99. (1) Собственици на поземлени имоти в горски територии, както и лица, които извършват дейности в горски територии, които с действието си или вследствие на неизпълнение на разпореждане на компетентен орган са довели до увреждане на териториите или ерозиране на почвите, са длъжни да ги рекултивират. Рекултивацията се извършва за тяхна сметка в срок, определен от регионалната дирекция по горите.

(2) Рекултивацията се извършва при условията и по реда на Закона за опазване на земеделските земи.

Чл. 100. Държавните предприятия по чл. 163 могат да сключват дългосрочни договори за възлагане на дейностите по създаване на гори за срок до 10 години.

Условията и редът за провеждане на процедурата и за сключване на договорите се определят с наредбата по чл. 95, ал. 1.

Раздел III

Провеждане на сечи в горите

Чл. 101. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Сечите се провеждат за възобновяване, отглеждане и подобряване състоянието на горите и за постигане на целите, заложи в горскостопанските планове и програми.

(2) Сечите в горите в защитените територии и защитените зони се провеждат при спазване на заповедите за тяхното обявяване и плановете им за управление.

(3) Министърът на земеделието, храните и горите приема наредба, с която се определят:

1. видовете сечи и методите за тяхното провеждане;
2. условията и редът за провеждане на сечите;
3. правилата за маркиране на насажденията, предвидени за сеч;
4. условията и редът за издаване на разрешителното за сеч;
5. системата от режими и мерки за стопанисване на типовете природни местообитания.

6. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) условията и редът за провеждане на сечите в границите на корекции на реки.

7. (нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) специфичните изисквания при провеждане на сечи в защитни горски територии.

Чл. 102. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Възобновителни сечи се провеждат при възраст не по-малка от:

1. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) 80 години във високостеблените гори с изключение на брезовите, върбовите и тополовите, както и изкуствено създадените насаждения извън естествения им район на разпространение;

2. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) 50 години в издънковите гори за превръщане в семенни;

3. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) 15 години за акациевите гори и 20 години за останалите нискостеблени гори.

Чл. 103. (1) Сечта във високостеблените гори се провежда през цялата година, а в нискостеблените - от 1 септември до 1 април.

(2) За запазване на подраста във високостеблените гори собствениците или лицата, на които е предоставено управлението на горите, могат да забранят сечта от 1 април до 1 октомври.

Чл. 104. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Забранява се:

1. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) провеждането на гола сеч във всички гори с изключение на тополовите, върбовите и нискостеблените гори;

2. (нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) провеждането на гола сеч в липовите гори на площ, по-голяма от 2 хектара;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) сливането на голи, невъзобновени сечища на площ, по-голяма от 2 хектара, в нискостеблените гори с изключение на акациевите;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) сечта в клековите и чермуровите гори с изключение на санитарната;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) сечта на немаркирани дървета, освен в случаите, определени в наредбата по чл. 101, ал. 3.

(2) Забранява се превишаването на планираното ползване по площ от възобновителни сечи във високостеблените гори за срока на действие на съответните горскостопански планове или програми, освен поради бедствия, пожари, каламитети и промяна на предназначението на горските територии.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Забранява се извършването на добив на дървесина през тъмната част на денонощието.

Чл. 105. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Не се смята за гола сеч отсичането на всички дървета на определена територия, когато това се извършва за:

1. осъществяване на дейности, свързани с опазване и защита на горските територии или извършвани в интерес на здравето и безопасността на гражданите;

2. защита и опазване на културни ценности след предписание на Министерството на културата, както и за научноизследователски цели;

3. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) усвояване на дървесина, повредена вследствие на биотични или абиотични въздействия;

4. провеждане на окончателни фази на възобновителни сечи с настъпило естествено възобновяване;

5. опазване и възстановяване на природни местообитания и местообитания на видове, включени в приложения № 1, 2 и 3 към Закона за биологичното разнообразие, ако са предмет на опазване в дадена защитена зона, след предписание на регионалната инспекция по околната среда и водите;

6. ловни просеки, дивечови ниви и дивечови сечища, предвидени в ловоустройствения проект, както и за изграждане на горски пътища;

7. изпълнение на договори за учредяване право на строеж, право на ползване или сервитути;

8. изпълнение на утвърдени планове за борба с пожари.

9. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; отм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) .

Чл. 106. Освен в случаите, предвидени в горскостопанския план или програма, собствениците на гори, както и лицата, на които е предоставено управлението на поземлени имоти в горски територии, провеждат санитарни сечи и когато е дадено предписание за това от регионалната дирекция по горите или от съответната лесозащитна станция. Сечта се провежда в срока, определен в предписанието.

Чл. 107. Маркирането на насажденията, предвидени за сеч, се извършва при условията и по реда на наредбата по чл. 101, ал. 3 от лице, вписано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика.

Чл. 108. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Сечите се провеждат въз основа на писмено позволително по образец, издадено от:

1. директора на съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство или оправомощени от него длъжностни лица с висше лесовъдско образование - за горските територии - държавна собственост, както и за такива, предоставени за управление въз основа на договор;

2. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) оправомощено от кмета на съответната община или от управителя на общинската горска структура по чл. 181, ал. 1, т. 1 лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии - общинска собственост, както и за такива, предоставени за управление въз основа на договор;

3. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика, с което горско сдружение е сключило договор;

4. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии извън посочените в т. 1 и 2, с което собственикът има сключен договор за конкретния имот.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Позволителното за сеч се издава на лице, вписано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика при условия и по ред, определени в наредбата по чл. 101, ал. 3.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Лицето по ал. 2, на което е издадено позволителното за сеч, упражнява контрол и взема мерки за предотвратяване и спиране на незаконни действия по извършването на добива на дървесина, както и за транспортирането на остатъците от сечта, по ред, определен с наредбата по чл. 148, ал. 11, до освидетелстване на сечището.

Чл. 109. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) В срок до 30 дни след приключване на сечта лицето, издало позволителното за сеч, съставя протокол за освидетелстване на сечището. Протоколът се подписва и от лицето, на което е издадено позволителното за сеч.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) В случай на смърт, както и при невъзможност на лицето, издало позволителното за сеч, да освидетелства сечището, протоколът за освидетелстване се съставя от друго лице по чл. 108, ал. 1, определено от:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) директора на съответното държавно горско стопанство, държавно ловно стопанство, учебно-опитно горско стопанство, кмета на общината или от управителя на общинската горска структура по чл. 181, ал. 1, т. 1 - за горските територии - държавна или общинска собственост, както и за такива, предоставени им за управление;

2. председателя или управителя на съответното горско сдружение - за горските територии, стопанисвани и управлявани от сдружението;

3. собственика на горската територия - в останалите случаи.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Протокол за освидетелстване на сечището се съставя и в случаите, когато до края на календарната година сечта в насаждението не е приключила.

(4) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Срокът по ал. 1 може да бъде удължен при наличие на обстоятелства, възпрепятстващи проверката на сечището. Удължаването се извършва след писмено съгласуване от съответната регионална дирекция по горите.

Чл. 110. Държавните предприятия по чл. 163 могат да сключват дългосрочни договори за възлагане провеждането на сечи без материален добив и/или кастрене за срок до 10 години. Условията и редът за провеждане на процедурата и за сключване на договорите се определят с наредбата по чл. 95, ал. 1.

Глава пета

ПОЛЗВАНЕ НА ДЪРВЕСИНА И НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ

Раздел I

Ползване на дървесина

Чл. 111. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; доп., бр. 100 от 2015 г.) (1) Ползването на дървесина от горските територии представлява добивът на дървесина и/или разпореждането с нея.

(2) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Добивът на дървесина от горските територии се извършва от търговци, регистрирани в публичния регистър по чл. 241 ал. 1, с изключение на случаите, когато:

1. добивът се извършва самостоятелно от физически лица в собствените им гори;

2. добивът се извършва от физически лица, закупили стояща дървесина на корен за лична употреба от държавни или общински гори без право на продажба.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Физическите лица по ал. 2, т. 2 закупуват дървесината от горските територии, собственост на общината, в която е постоянният им адрес, а когато това е невъзможно - от горските територии, държавна собственост.

(4) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Количеството дървесина, което може да се добива по реда на ал. 2, т. 2, се определя:

1. с решение на общинския съвет - за горските територии - общинска собственост;
2. от директора на съответното държавно предприятие по чл. 163 за всяко териториално поделение по предложение на директорите на съответните държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства - за горските територии - държавна собственост;
3. от директора на учебно-опитните горски стопанства - за горските територии, предоставени им за управление.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) В съответствие с определеното количество по ал. 4 кметовете на общините или на населените места изготвят списъци на физическите лица, които имат право да закупуват дървесината от горските територии по реда на ал. 2, т. 2. Когато дървесината се закупува от горски територии - държавна собственост, списъците се одобряват от директора на съответното териториално поделение на държавното предприятие или на учебно-опитното горско стопанство.

(6) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) В списъците по ал. 5 се вписват трите имена, постоянният адрес на не повече от един член на домакинство, както и количеството дървесина, което той има право да закупи. Общото количество дървесина, което членовете на едно домакинство могат да закупят за една календарна година, е до 10 кубически метра.

(7) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Добив на дървесина по реда на ал. 2, т. 2 се извършва само в насаждения, в които е предвидено:

1. провеждане на отгледни сечи във високостъблени гори с възраст до 60 години;
2. санитарни и технически сечи;
3. провеждане на сечи в издънковите гори за превръщане в семенни и в нискостъблените гори;
4. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) принудителни сечи.

(8) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Ползването на дървесина в горите, които са собственост на повече от едно физическо и юридическо лице, може да се извършва само при писмено нотариално заверено съгласие на поне половината съсобственици на имота.

(9) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2015 г.) Алинея 8 не се прилага за ползването на дървесина от горски територии, които се стопанисват и управляват от горско сдружение по чл. 183.

Чл. 112. (1) Ползването на дървесина от горските територии - държавна или общинска собственост, се осъществява по един от следните начини:

1. чрез продажба на стояща дървесина на корен;
2. чрез добив и продажба на добита дървесина.

(2) Начините на ползване на дървесина от горски територии - собственост на физически и юридически лица, се определят от собственика.

Чл. 113. Ползването на дървесина от горските територии - държавна или общинска собственост, е възмездно.

Чл. 114. (1) Ползването на дървесина от горските територии - държавна или общинска собственост, се извършва при условията и по реда, определени с наредбата по чл. 95, ал. 1.

(2) Физически, юридически лица или общини могат въз основа на договор да предоставят добива на дървесина в собствените си гори на държавните предприятия по чл. 163 или на лица, регистрирани в публичните регистри по чл. 235 и 241. Условията и редът за добива на дървесина се определят в договора.

Чл. 115. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства, както и общините

- собственици на гори, могат да предоставят до една трета от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на търговци, които:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) осъществяват дейността си и са със седалище и адрес на управление на територията на:

а) община, в която попадат територии на съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство, в което се извършва ползването на дървесина, или

б) съответната община, в случаите, когато ползването на дървесина се извършва в горски територии - общинска собственост, и.

2. (в сила от 01.01.2016 г.; влизането в сила изменено на 01.01.2018 г. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) притежават документ за съответствие с международен стандарт, издаден от независим орган по сертификация, свързан с дейностите по добив и/или преработка на дървесина.

(2) Документът за съответствие по ал. 1, т. 2 следва да удостоверява, че търговецът прилага някоя от следните системи за:

1. устойчиво управление на гори, или

2. контрол върху произхода на дървесината и произвежданите продукти, или

3. качество на производствения процес и предлаганите продукти и услуги.

Чл. 116. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Държавните предприятия по чл. 163, както и общините - собственици на гори, могат да сключват с търговци договори за срок до 15 години за:

1. добив на дървесина;

2. продажба на дървесина.

(2) (В сила от 01.01.2016 г.; влизането в сила изменено на 01.01.2018 г. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Търговците по ал. 1 следва да отговарят на изискванията на чл. 115, ал. 1, т. 2.

(3) Ежегодното количество - предмет на договорите по ал. 1, е в размер:

1. до една четвърт от годишното ползване на дървесина в съответното държавно предприятие, но не повече от една трета от годишното ползване на дървесина за всяко отделно държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство;

2. до една трета от годишното ползване на дървесина в съответната община.

(4) Условието и редът за провеждане на процедурата и за сключване на договорите по ал. 1 - 3 се определят с наредбата по чл. 95, ал. 1.

Чл. 116а. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; отм., бр. 28 от 2014 г.).

Чл. 116б. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) За изпълнение на възложени със закона дейности или мероприятия, предвидени в утвърдените финансови планове, държавните предприятия по чл. 163 и техните териториални поделения могат да добиват дървесина от горските територии - държавна собственост, предоставени им за управление.

(2) Дървесината по ал. 1 може да се използва за:

1. строителство на сгради и съоръжения по чл. 54, ал. 1, т. 3;

2. изграждането на обекти по чл. 153, ал. 1;

3. изграждане на противопожарни депа;

4. поддръжка на недвижими имоти, които не са горски територии и се ползват от съответното държавно предприятие и неговите териториални поделения.

(3) За ползване на дървесината по ал. 1 и 2 съответното държавно предприятие или неговото териториално поделение внася във фонд „Инвестиции в горите“ средства в размер, определен с постановлението по чл. 179, ал. 1.

(4) Добивът на дървесината по ал. 1 се извършва след решение на управителния съвет на съответното държавно предприятие и може да бъде извършен чрез възлагане по реда на наредбата по чл. 95, ал. 1 или самостоятелно от държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства.

(5) Управителният съвет на държавното предприятие взема решение за добив на дървесина по ал. 1 въз основа на писмено искане от:

1. директора на съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство - когато дървесината е необходима за нуждите на териториалното поделение;

2. директора на държавното предприятие - в останалите случаи.

Раздел II

Ползване на недървесни горски продукти

Чл. 117. (1) Ползването на недървесни горски продукти е добивът на смола, борина, сено, кори, лико, семена, гъби, лечебни и ароматни растения или части от тях, лишеи и мъхове, горски плодове, зеленина, коледни елхи, листников фураж, улов на животни, които не са дивеч, както и разпореждането с тях.

(2) Ползване на недървесни горски продукти, когато представлява стопанска дейност, се извършва само ако това е предвидено в утвърден горскостопански план.

Чл. 118. Ползването на лечебни растения се урежда по реда на Закона за лечебните растения.

Чл. 119. (1) Ползването на недървесни горски продукти от горските територии се извършва, без да се нарушават правата на трети лица и разпоредбите на действащата нормативна уредба.

(2) Ползването на гъби, горски плодове, лечебни и ароматни растения или части от тях от горските територии, когато не представлява стопанска дейност, се извършва безвъзмездно и свободно.

Чл. 120. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Директорът на държавното предприятие по чл. 163 или оправомощено от него длъжностно лице организира добива и разпореждането с недървесни горски продукти от горските територии - държавна собственост, чрез:

1. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) възлагане на добива и продажбата на продуктите в сурово и/или преработено състояние;

2. чрез предоставяне под наем на определени горски територии;

3. чрез издаване на позволително за ползване на недървесни горски продукти.

(2) За организиране на добива и разпореждането по ал. 1, т. 1 и 2 могат да се сключват договори със срок до 10 години. В договорите се определят разрешените за добив продукти, мястото за тяхното добиване, цените, количествата и начините за тяхното измерване.

(3) Добивът и разпореждането с недървесни горски продукти от горски територии - общинска собственост, се извършват по начините, определени в ал. 1, след решение на общинския съвет.

(4) Начините на ползване на недървесни горски продукти от горски територии - собственост на физически и юридически лица, когато представляват стопанска дейност, се определят свободно от собствениците.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Ползването на недървесни горски продукти от горските територии - държавна и общинска собственост, по ал. 1, т. 1 и 3 се извършва по реда на наредбата по чл. 95, ал. 1.

Чл. 121. Забранява се добивът на смола и кори от стоящи дървета, с изключение на кори от корков дъб, освен когато добивът е предвиден в горскостопански план.

Чл. 122. Добитите дървесина и недървесни горски продукти са вещи с бързо влошаващи се качества, които подлежат на бърза продажба.

Раздел III

Паша в горските територии

Чл. 123. (1) Пашата на селскостопански животни в горските територии - държавна и общинска собственост, се извършва след заплащане на цена за календарната година, определена:

1. със заповед на министъра на земеделието, храните и горите или на оправомощени от него длъжностни лица - за горските територии - държавна собственост;

2. с решение на общинския съвет - за горските територии - общинска собственост.

(2) За заплатената по ал. 1 цена на лицето се издава документ, в който се посочват видът и броят на животните.

(3) Пашата на селскостопански животни в горските територии - собственост на физически и юридически лица, се извършва след писмено съгласие на собственика.

Чл. 124. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Забранява се:

1. пашата в горски територии на селскостопански животни без пастир;

2. пашата в поройните и ерозираните горски територии, дендрариумите, одобрените и регистрираните източници за производство на горски репродуктивни материали и в горските разсадници;

3. пашата в горските култури и младите насаждения от семенен произход и в издънковите насаждения, докато достигнат височина 3 м;

4. пашата в горски територии, в които е започнало или е възможно естественото им възобновяване;

5. нощната паша в горските територии;

6. (отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.)

Чл. 125. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Забрана по чл. 124 се налага със заповед, която се издава от кмета на общината ежегодно до края на месец февруари, като в нея се посочват горските територии, в които е забранена пашата на селскостопански животни. Заповедта се обявява на видно място в сградата на съответната община, район, кметство или населено място, както и на интернет страницата на съответната община.

(2) Заповедта по ал. 1 се издава въз основа на постъпили до края на месец януари писмени предложения от:

1. директорите на държавните горски стопанства или държавни ловни стопанства - за горските територии - държавна собственост;

2. кметовете на райони и кметства и кметските заместници - за горските територии - общинска собственост;

3. собствениците - за горските територии извън посочените в т. 1.

(3) Заповедта по ал. 1 се издава при съобразяване с ограниченията и забраните, предвидени в заповедите за обявяване и в плановете за управление на защитени територии и защитени зони.

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Заповедта по ал. 1 се представя в срок до 10 март в съответната регионална дирекция по горите и съответната регионална инспекция по околната среда и водите, в чийто териториален обхват попадат горските територии.

Раздел IV

Износ и внос на необработен дървен материал и на дивораствящи гъби

Чл. 126. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.)

(2) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.)

(3) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.)

(4) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.)

(5) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.)

(6) Министърът на земеделието, храните и горите със заповед може временно да забрани износа на необработен дървен материал от определени дървесни видове и/или размери, както и на диворастващи гъби.

Чл. 127. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) (1) Компетентен орган по прилагането на Регламент (ЕО) № 2173/2005 на Съвета от 20 декември 2005 г. за установяване на схема на разрешителни FLEGT за вноса на дървесина в Европейската общност, наричан по-нататък „Регламент (ЕО) 2173/2005“, е Агенция „Митници“.

(2) При осъществяване на проверки за установяване съответствието на пратки с данните от съответното разрешително дейността на Агенция „Митници“ се подпомага от Изпълнителната агенция по горите.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) Компетентен орган по прилагането на Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал (ОВ, L 295/23 от 12 ноември 2010 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 995/2010“, е Изпълнителната агенция по горите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) За прилагането на Регламент (ЕС) № 995/2010 Агенция „Митници“ предоставя на Изпълнителната агенция по горите информация за вноса на дървен материал и изделия от дървен материал, посочени в приложението на регламента. Информацията съдържа данни за получателя, датата на вноса и количеството и се предоставя за всяко тримесечие в срок до 15-о число на месеца, следващ периода.

Глава шеста

ЗАЩИТА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

Раздел I

Общи положения

Чл. 128. Защитата на горските територии обхваща мерките за превенция и борба с болести, вредители, пожари и други абиотични въздействия.

Раздел II

Защита на горските територии от болести и вредители и други повреди

Чл. 129. Защитата на горските територии от болести, вредители и други повреди осигурява създаването и отглеждането на здрави, устойчиви и високопродуктивни гори и включва: оценка на здравословното им състояние, прогноза за разпространение на вредителите, болестите и други повреди в горите, профилактични и карантинни мероприятия и провеждане на борбата с вредителите, болестите и други повреди.

Чл. 130. Защитата на горските територии от болести, вредители и други повреди се извършва чрез:

1. профилактични и карантинни мероприятия;
2. провеждане на наблюдения, обследвания и сигнализация за появата, развитието и разпространението на причинителите на болести, насекоми, плевели и други вредители;
3. оценка и мониторинг на въздействието на абиотични и биотични фактори върху състоянието на горскодървесната растителност;
4. провеждане на растителнозащитни мероприятия и борба с вредителите, включваща биологични, химични, физико-механични и интегрирани методи и средства.

Чл. 131. (1) Оценка на здравословното състояние на горите и на необходимостта от провеждане на защитни мероприятия в тях се извършва с прогноза, изготвена от специализирани териториални звена към Изпълнителната агенция по горите -

лесозащитни станции, и утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(2) Изпълнителната агенция по горите, регионалните дирекции по горите и лесозащитните станции оказват безплатно методическо ръководство, консултират общините и другите собственици на гори, дават предписания и извършват контрол по защитата на горите от болести, вредители и други повреди.

(3) Предписанията на органите по ал. 2 за защитата на горите от болести, вредители и други повреди са задължителни за държавните предприятия по чл. 163, общините, учебно-опитните горски стопанства и собствениците на горски територии.

Чл. 132. Защитата на горските територии от болести и вредители и други повреди се организира и провежда при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 133. (1) Защитата на горските територии от болести и вредители и други повреди се организира и осъществява от собствениците, съответно от лицата, на които територията е предоставена за управление, за тяхна сметка.

(2) В случаите на масово развитие на болести или каламитети в горските територии защитата се организира и контролира от лесозащитните станции за сметка на държавния бюджет.

Чл. 134. Общините, физическите и юридическите лица - собственици на гори, както и техните обединения могат да възлагат дейностите по защита в горските територии - тяхна собственост, на държавните предприятия по чл. 163 или на лесозащитните станции.

Чл. 135. (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2014 г.) (1) Защитата на горите се извършва със средства и продукти за растителна защита, разрешени и регистрирани по Закона за защита на растенията.

(2) Растителнозащитните средства и продукти за растителна защита се прилагат при условия и по начин, определени с наредба на министъра на земеделието и храните, съгласувана с министъра на околната среда и водите и с министъра на здравеопазването.

Раздел III

Защита на горските територии от пожари

Чл. 136. (1) Мерките и мероприятията за защита на горските територии от пожари се планират за всяка горска териториална единица независимо от собствеността на територията и са задължителни за изпълнение.

(2) Планирането на мерките и мероприятията за защита на горските територии от пожари е за сметка на държавния бюджет.

(3) Изпълнението и поддържането на мерките и мероприятията за защита на горските територии от пожари се организира и осъществява от собствениците, съответно от лицата, на които територията е предоставена за управление, за тяхна сметка.

(4) Условията и редът за проектиране на мерките и мероприятията за защита на горските територии от пожари се определят с наредбата по чл. 18, ал. 1.

Чл. 137. (1) Ежегодно, по предложение на директора на регионалната дирекция по горите, областният управител със заповед определя пожароопасен сезон в горските територии за областта.

(2) Заповедта по ал. 1 се оповестява публично на интернет страницата на съответната областна администрация, на регионалната дирекция по горите и на Изпълнителната агенция по горите.

(3) По време на пожароопасния сезон се забранява паленето на открит огън и извършването на огневи работи на разстояние, по-малко от 100 м от границите на горските територии.

Чл. 138. (1) Условието и редът за защита на горските територии от пожари се определят с наредба на министъра на земеделието, храните и горите и министъра на вътрешните работи.

(2) Паленето на огън и извършването на огневи работи в горските територии е забранено, освен в случаите, определени с наредбата по ал. 1.

Чл. 139. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 28 от 2014 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Собствениците на линейни обекти, както и на съоръжения, преминаващи или попадащи в горските територии за които е учредено право на строеж или сервитут, са длъжни за собствена сметка:

1. да ги поддържат целогодишно в пожаробезопасно състояние, като ги почистват периодично от дървета, клони, храсти, сухи треви и от други горими материали;

2. да кастрят клоните на дърветата в непосредствена близост до обекта или съоръжението;

3. да определят особено опасните в пожарно отношение места и да ги обезопасяват.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; отм., бр. 28 от 2014 г.).

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) Добитата при изпълнение на дейностите по ал. 1 дървесина е собственост на лицето по ал. 1.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Физическите лица, преминаващи или пребиваващи в горските територии, са длъжни да спазват правилата за пожарна безопасност в тях.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Сдруженията на ловците, на риболовците и на туристите в България чрез своите органи инструктират членовете си за правилата за пожарна безопасност в горските територии преди всеки излет.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Началниците на военните поделения и части са длъжни при провеждане на полеви занятия и учения да осигурят спазването на правилата за пожарна безопасност и да предприемат действия за недопускане на пожари и за своевременното им потушаване.

Чл. 140. Органите по пожарна безопасност и защита на населението и служителите на Изпълнителната агенция по горите и нейните структури имат право да спират дейности или машини и съоръжения, които не отговарят на изискванията за пожарна безопасност или създават опасност за възникване на горски пожари.

Чл. 141. (1) Органите по пожарна безопасност и защита на населението, Изпълнителната агенция по горите и регионалните дирекции по горите самостоятелно или съвместно осъществяват контрол по изпълнението на предвидените противопожарни мерки и мероприятия в горските територии.

(2) Непосредственото организиране на борбата с горски пожари се извършва от органите по пожарна безопасност и защита на населението със съдействието на държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства, общините, собствениците и ползвателите на горски територии, както и на лицата, извършващи дейности в тях.

Чл. 142. (1) Кметовете на общини, райони, кметства и кметските наместници организират за сметка на общинския бюджет доброволни формирования за гасене на горски пожари по реда на Закона за защита при бедствия.

(2) Директорите на държавни горски стопанства и на държавни ловни стопанства организират специализирани групи от служители и работници за действия при гасене на горски пожари.

(3) Редът за действие на доброволните формирования и специализираните групи по ал. 1 и 2 при гасене на горски пожари се определя с наредбата по чл. 138, ал. 1.

Чл. 143. Лице, забелязало пожар в горските територии, е длъжно незабавно да предприеме действия за уведомяване на централните за приемане на спешни повиквания към единния европейски номер 112.

Глава седма

ДОСТЪП ДО ГОРИТЕ

Чл. 144. (1) Достъпът до горските територии е свободен, на собствен риск, при спазване указанията на горската администрация и собственика на горската територия, освен в случаите, предвидени в този закон.

(2) Достъпът до и от горските територии, предоставени за управление на други ведомства във връзка с националната сигурност и отбраната, се определя с акт на ръководителя на съответното ведомство.

(3) Достъпът до горските територии, включени в защитени територии, се извършва при условията и по реда на този закон, освен в случаите, когато със заповедите за обявяване или плановете за управление той не е забранен или ограничен при определени условия.

(4) С разрешение, издадено по този закон, се осигурява достъпът до:

1. горски територии, в които се провежда добив на дървесина и за това обстоятелство е поставена обозначителна табела;

2. горските разсадници.

(5) Разрешението по ал. 4 се дава в писмена форма от лицето, стопанисващо съответната територия.

Чл. 145. В имотите в горските територии не може да се извършва ограждане или други действия, които ограничават свободното придвижване на хора, диви животни и води, с изключение на имоти, за които това е предвидено в нормативен или административен акт.

Чл. 146. (1) Директорът на регионалната дирекция по горите със заповед може временно, за срок до три месеца, да ограничи или да забрани достъпа до определена горска територия:

1. с цел опазването и защитата на горските територии и дивеча;

2. в интерес на здравето и безопасността на гражданите.

(2) Заповедта по ал. 1 може да бъде издадена и по предложение на директора на съответното държавно горско стопанство, държавно ловно стопанство или на собственика на горската територия. Заповедта се оповестява публично на интернет страницата на регионалната дирекция по горите и на информационното табло в сградата на съответната община.

(3) Въз основа на заповедта по ал. 1 лицето, по чиято инициатива е ограничен достъпът до горската територия, поставя бариери или обозначителни табели.

(4) Достъпът на собственици на горски територии до имотите им може да бъде ограничен само в случаите на ал. 1, т. 2.

Чл. 147. Наемателите и арендаторите на поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, могат да изискат чрез наемодателя или арендодателя въвеждането на временни ограничения или забрани за достъп до площите, ползвани от тях, когато това е необходимо за извършване на дейността им по договора, по реда на чл. 146.

Чл. 148. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 28 от 2014 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) (1) Товарни превозни средства и пътни превозни средства с животинска тяга могат да се движат в горските територии и по горските пътища само във връзка с изпълнение на горскостопански, селскостопански и ловностопански дейности.

(2) Обстоятелството, че превозното средство ще се ползва за изпълнение на дейностите по ал. 1, се удостоверява със:

1. документ, издаден от директора на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство без заплащане на такса - когато дейността се извършва от стопанството или е възложена от него;

2. разрешително за лов, валидно за конкретната дата и място на ловуване;

3. (нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) документ, издаден от управителя на горското сдружение по чл. 183 без заплащане на такса - когато дейността се извършва от сдружението или е възложена от него за територията, стопанисвана от сдружението;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) документ, издаден без заплащане на такса от кмета на общината, района, кметството или кметския наместник - в останалите случаи.

(3) Движението на превозните средства по ал. 1, когато не е свързано с изпълнение на горскостопански, селскостопански или ловностопански дейности, е допустимо само когато:

1. е дадено разрешение за това от директора на регионалната дирекция по горите или от оправомощено от него длъжностно лице, или

2. е по пътища и трасета, които са специално обозначени за такива цели.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Собствениците или ползвателите на имоти, за чието ползване е необходимо преминаването с товарни превозни средства и пътни превозни средства с животинска тяга по горски пътища, получават разрешение за движение по конкретните пътища от кмета на общината, района, кметството или кметския наместник по местонахождението на имота, или от управителя на горското сдружение по чл. 183.

(5) Документите за достъп на превозните средства по ал. 1 са:

1. със срок на действие до приключване на съответната горскостопанска, селскостопанска и ловностопанска дейност;

2. безсрочни - за собствениците или ползвателите на имоти по ал. 4.

(6) Лицата, които издават документи за достъп по този закон, съхраняват копие от тях в срок до една година от издаването им.

(7) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) Движението по горските пътища на пътни превозни средства, извън посочените в ал. 1, се извършва при условия и по ред, определени с наредбата по ал. 11. Движението в горските територии на спортни мотори и четириколесни моторни превозни средства (ATV) се извършва само по трасета, които са специално обозначени по ред, определен с наредбата по ал. 11. Достъпът с велосипеди, както и достъпът за езда в горските територии, е свободен с изключение на случаите, когато е ограничен по предвидения в закона ред.

(8) По искане на кметове на общини директорът на регионалната дирекция по горите със заповед може да определи горски пътища, за които движението на пътни превозни средства е свободно.

(9) Общините, по чието искане е издадена заповедта по ал. 8, са длъжни за своя сметка да обозначат съответните пътища и да осигуряват тяхната текуща поддръжка и ремонт.

(10) Собствениците и ползвателите на имоти в горските територии или граничещи с такива не могат да ограничават достъпа до горските пътища, включително чрез ограждане или по друг начин, ограничаващ свободното им ползване.

(11) Условията и редът за движението по горските пътища, за поставяне на пътни знаци и техните образци, както и образците на документите за достъп до горските територии се определят с наредба на министъра на земеделието, храните и горите и министъра на вътрешните работи.

(12) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Товарните превозни средства, транспортиращи дървесина и недървесни горски продукти, както и мобилните обекти по чл. 206 трябва да бъдат снабдени с изправни и функциониращи устройства за позициониране и проследяване на движението им (GPS). Редът за предоставяне на достъп до информацията за движението на превозните средства се определя с наредбата по ал. 11.

(13) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Когато превозните средства по ал. 1 преминават през земеделски територии, лицето, на което е издаден документ по ал. 2, т. 1, 3 и 4, го изпраща на кмета на съответното населено място преди започване на дейността.

Чл. 149. (1) Забранява се движението на пътни превозни средства и ездата по обозначените туристически пътеки, освен когато туристическата пътека съвпада с горски път или е част от обозначено трасе.

(2) Обозначаването на нови туристически пътеки и трасета в горските територии се извършва със съгласие на собственика, съответно на лицата, на които територията е предоставена за управление.

Чл. 150. (1) Организиранни обществени или спортни мероприятия в горските територии, както и в територии, които граничат с такива, могат да се провеждат след получаване на разрешение от директора на съответната регионална дирекция по горите.

(2) Искането за издаване на разрешение се подава най-малко 14 дни преди датата на мероприятиято, като се посочат мястото на провеждане и очакваният брой участници и се приложи писмено съгласие на собственика или на лицето, управляващо територията.

(3) Разрешението се издава в срок до 7 дни преди датата на провеждане на мероприятиято и в него могат да бъдат определени допълнителни условия за провеждане на мероприятиято, които са задължителни за организатора.

(4) Организаторът на мероприятиято по ал. 1 осигурява:

1. пожарната безопасност на провежданото мероприятие;
2. почистването на територията и премахването на поставените преместваеми обекти.

Чл. 151. Ограниченията и забраните по тази глава не се прилагат в случаите, когато съответните дейности се извършват в изпълнение на служебните задължения на органи на държавно управление съгласно този закон и на служители, които изпълняват своите функции съгласно специалните норми.

Глава осма

СТРОИТЕЛСТВО В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ БЕЗ ПРОМЯНА НА ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕТО

Чл. 152. (1) Строителство в горските територии без промяна на предназначението се допуска само за изграждане на обекти по чл. 54, ал. 1.

(2) Строителството на обекти по ал. 1 се разрешава при условията и по реда на Закона за устройство на територията и на наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на земеделието, храните и горите.

(3) Собствениците и ползвателите на имоти в горските територии или граничещи с такива не могат да възпрепятстват извършването на ремонти и реконструкции на горски пътища.

(4) Нормативите за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на горските пътища, както и тяхната класификация се определят с наредбата по ал. 2.

Чл. 153. (1) Не се смята за строителство изграждането на:

1. временни горски пътища, временни въжени линии и складове за дървесина;
2. техникоукрепителни съоръжения за борба срещу ерозията и пороите;
3. временни пожаронаблюдателни кули;
4. ловно- и рибно стопански съоръжения;
5. архитектурни елементи за обслужване на отдиха и туризма;
6. съоръжения, осигуряващи опазването на културни ценности;
7. стационари за мониторинг.

(2) Изграждането на сградите и съоръженията по ал. 1 се извършва при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 152, ал. 2.

Глава девета

СТРУКТУРА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

Чл. 154. (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) (1) Държавната политика в областта на горското стопанство се осъществява от министъра на земеделието, храните и горите чрез Изпълнителната агенция по горите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Изпълнителната агенция по горите е юридическо лице на бюджетна издръжка.

(3) Изпълнителната агенция по горите се ръководи от изпълнителен директор.

(4) Дейността и структурата на Изпълнителната агенция по горите се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 155. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) (1) За обсъждане на основни въпроси на горското стопанство към министъра на земеделието, храните и горите се създава Национален съвет по горите като консултативен орган.

(2) Националният съвет по горите включва представители на Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на околната среда и водите, Министерството на вътрешните работи, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на финансите, Министерството на правосъдието, Изпълнителната агенция по горите, държавните предприятия по чл. 163, Българската академия на науките, Лесотехническият университет, общините и други собственици на гори и юридически лица с нестопанска цел, чиято дейност е свързана с управлението и опазването на горите.

(3) Съставът на Националния съвет по горите, както и правилата за работата му се определят със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

(4) Националният съвет по горите подпомага министъра на земеделието, храните и горите при:

1. осъществяването на държавната политика в областта на горското стопанство;
2. изготвянето на проекти на нормативни актове, свързани с горското стопанство;
3. разрешаването на проблеми с висок обществен интерес в областта на горското стопанство.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; отм., бр. 28 от 2014 г.).

Чл. 156. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) (Предишен текст на чл. 156 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Изпълнителната агенция по горите:

1. подпомага разработването и координира изпълнението на Националната стратегия за развитие на горския сектор;
2. разработва Стратегически план за развитие на горския сектор;
3. организира разработването и контролира изпълнението на областните планове за развитие на горските територии;
4. организира инвентаризацията на горските територии;
5. контролира разработването и изпълнението на горскостопанските планове;
6. организира разработването и контролира изпълнението на плановете за управление на природните паркове;
7. създава и поддържа информационна система за горските територии и дейностите в тях;
8. изпълнява инвестиционната програма на Министерството на земеделието, храните и горите за горскостопански дейности;
9. изпълнява международни и национални програми и проекти в областта на горското стопанство;
10. участва в работата на помощните органи на Европейската комисия, подпомагащи дейността ѝ в областта на горското стопанство, и осъществява връзки с други международни организации;

11. контролира изпълнението на закона и упражнява общ надзор и методическо ръководство върху дейността на всички органи и лица, на които са възложени задължения по него;

12. дава информация, извършва консултации и предоставя административни услуги на граждани и собственици на гори, на юридически лица и органи на държавната власт по въпроси, свързани с горското стопанство;

13. подпомага собствениците на гори в случаите, предвидени в закона;

14. координира и контролира защитата и опазването на горите, горския семеконтрол, научноизследователската и инженерно-внедрителската дейност;

15. осъществява взаимодействие с неправителствени организации за обезпечаване на участието им при формиране и изпълнение на държавната политика в областта на горското стопанство;

16. изпълнява и други дейности, възложени със закон или с решение на Министерския съвет.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) За разглеждане на заявления за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии, уедряване, разпореждане и учредяване на ограничени вещни права върху горски територии - държавна собственост, Изпълнителната агенция по горите събира такси, определени с тарифа на Министерския съвет.

Чл. 157. (1) За приемане на проекти, планове и програми, научни и други разработки и предложения за внедряване в горското и ловното стопанство, на планове и отчети за работата на специализираните териториални звена на Изпълнителната агенция по горите изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите със заповед назначава експертни съвети.

(2) Условието и редът за провеждане на заседанията на експертните съвети се определят с правилник, утвърден от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

Чл. 158. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите, след съгласуване с министъра на земеделието, храните и горите, със заповед създава и закрива регионални дирекции по горите и определя техните седалища и район на дейност.

(2) Регионалните дирекции по горите са юридически лица на бюджетна издръжка - структури на Изпълнителната агенция по горите.

(3) Районът на дейност на всяка от регионалните дирекции по горите обхваща цялата територия на една или повече области по смисъла на Закона за административно-териториалното устройство на Република България.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Регионалните дирекции по горите осъществяват функциите на Изпълнителната агенция по горите в определения им район на дейност, с изключение на посочените в чл. 156, ал. 1, т. 10.

Чл. 159. (1) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите, след съгласуване с министъра на земеделието, храните и горите, със заповед създава и закрива специализирани териториални звена: за защита и опазване на горите; за горски семеконтрол; за инвентаризация и устройство на горския фонд; за научноизследователска и инженерно-внедрителска дейност; дирекции на природни паркове за изпълнение на заповедите за обявяване и планове за управление на природните паркове; за други специализирани дейности, и определя техните седалища.

(2) Специализираните териториални звена по ал. 1 са юридически лица на бюджетна издръжка - структури на Изпълнителната агенция по горите.

Чл. 160. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Структурите на Изпълнителната агенция по горите се ръководят от директори, с които изпълнителният

директор на Изпълнителната агенция по горите е сключил трудов договор след провеждане на конкурс.

(2) Директор на регионална дирекция по горите може да бъде лице с висше лесовъдско образование, с образователно-квалификационна степен „магистър“, с трудов стаж по специалността не по-малко от 7 години, придобит след завършване на висшето образование.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Директор на специализирано териториално звено може да бъде лице с висше образование, съответстващо на предмета на дейност на специализираното териториално звено със специалност съгласно устройствения правилник на звеното, с образователно-квалификационна степен „магистър“, с трудов стаж по специалността не по-малко от 7 години, придобит след завършване на висшето образование.

Чл. 161. Функциите и задачите на структурите и специализираните териториални звена на Изпълнителната агенция по горите се определят с устройствени правилници. Правилниците се утвърждават от изпълнителния директор на агенцията и се обнародват в „Държавен вестник“.

Чл. 162. (1) Дирекциите на природни паркове разработват годишни планове за дейностите по опазване и възстановяване на биологичното разнообразие, поддържане и развитие на туристическата инфраструктура, образователни програми и други в съответствие с плановете за управление на природните паркове.

(2) Годишните планове по ал. 1 се утвърждават от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

Глава десета **ДЪРЖАВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ**

Чл. 163. (1) За управление на горските територии - държавна собственост, които не са предоставени на ведомства или юридически лица, се създават държавни предприятия съгласно приложение № 1.

(2) Предприятията по ал. 1 са юридически лица със статут на държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

(3) Министърът на земеделието, храните и горите със заповед определя районите на дейност на държавните предприятия по ал. 1.

Чл. 164. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) (1) (Предишен текст на чл. 164 - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Държавните предприятия по чл. 163 имат двустепенна структура:

1. централно управление;

2. териториални поделения - държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Районът на дейност на държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства се определя съгласно наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 165. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Основният предмет на дейност на държавните предприятия по чл. 163 е:

1. изпълнение на горскостопанските планове за горските територии - държавна собственост;

2. изпълнение на ловностопанските планове в държавните ловни стопанства и в държавните горски стопанства;

3. изпълнение на поддържащи и/или възстановителни дейности в горски територии - държавна собственост, предвидени в плановете за управление на защитени територии;

4. организиране и провеждане на мероприятия по защита на горските територии - държавна собственост;

5. организиране и провеждане на противоерозионни мероприятия;

6. поддържане разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;

7. организиране и възлагане на проектирането и строителството в горите и земите в горските територии - държавна собственост;

8. създаване на нови гори върху земеделски територии;

9. опазване на горските територии - държавна собственост;

10. предоставяне и извършване на обществени услуги.

(2) Държавните предприятия могат да осъществяват и други дейности, незабранени от закона, както и такива, възложени им от министъра на земеделието, храните и горите или въз основа на договор.

(3) Изпълнението на дейностите по ал. 1, т. 1 - 8, за които се изисква регистрация по този закон, включително когато не са предвидени в съответните горскостопански планове или планове за управление на защитени територии, се възлага на лица, вписани в публичните регистри по чл. 235 и 241.

(4) Дейностите по ал. 1, т. 1 - 8 могат да се извършват самостоятелно от държавните ловни стопанства или чрез възлагане по ал. 3.

(5) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Държавните горски стопанства могат да извършват самостоятелно:

1. дейностите по чл. 89 и мероприятия за защита на горските територии от пожари;

2. отглеждане на млади насаждения и култури без материален добив и кастрене;

3. маркиране на насаждения и дървета за сеч;

4. добив на дървесина в размер до 25 процента от годишното ползване за съответното териториално поделение - при условия, определени в наредбата по чл. 95, ал. 1, и след съгласуване с министъра на земеделието, храните и горите или оправомощено от него длъжностно лице;

5. добив на дървесина, повредена от абиотични и биотични фактори и въздействия, за чието усвояване е издадено предписание по чл. 131, ал. 2 от лесозащитна станция.

Чл. 166. (1) За осъществяване на дейността на държавните предприятия държавата предоставя за ползване и управление имущество - държавна собственост.

(2) Имуществото на държавните предприятия се състои от имущество, предоставено им от Министерския съвет, министъра на земеделието, храните и горите, от международни институции, местни и чуждестранни физически, юридически лица и други организации, както и от имущество, придобито от предприятията в резултат на дейността им.

(3) Имуществото, придобито от държавните предприятия в резултат на дейността им, е частна държавна собственост.

(4) Държавните предприятия не могат да учредяват ипотeki и залози върху горските територии, предоставени им за управление.

(5) Имуществото на държавните предприятия, както и предоставените им за управление горски територии не могат да служат за обезпечаване задължения на трети лица.

(6) Държавните предприятия не могат да участват в търговски дружества, както и да създават такива.

(7) Държавните предприятия могат да кандидатстват по оперативни програми, както и по международни, национални и регионални търгове и програми и могат бъдат равнопоставени участници в процедури по Закона за обществените поръчки, с изключение на такива с предмет инвентаризация, изработване и изпълнение на горскостопански планове и програми.

(8) Срещу държавните предприятия не може да се открива производство по несъстоятелност.

(9) Държавните предприятия отговарят за задълженията си до размера на имуществото си по ал. 3.

(10) Държавните предприятия не подлежат на приватизация.

(11) Дейността на държавните предприятия, както и тяхното имущество не могат да бъдат обект на концесия по смисъла на Закона за концесиите.

Чл. 167. Органи на управление на държавните предприятия по чл. 163 са:

1. министърът на земеделието, храните и горите;
2. управителният съвет.

Чл. 168. Министърът на земеделието, храните и горите:

1. упражнява правата на собственост на държавата в държавните предприятия;
2. определя седалищата на държавните предприятия;
3. назначава и освобождава членовете на управителните съвети;
4. утвърждава правилници за организацията и дейността на държавните предприятия;
5. утвърждава годишните финансови планове на държавните предприятия;
6. взема решения за разпределение на печалбата и за покриване на загубата;
7. взема решения за изразходване на средствата по фондовете, създавани и управлявани от държавните предприятия;
8. одобрява годишните финансови отчети и/или годишните доклади за дейността на държавните предприятия;
9. взема решения за учредяване на вещни права и ипотечи и съгласува искания за отдаване под наем на имоти, които не са горски територии;
10. взема решения за закупуване, разпореждане, бракуване или ликвидация на дълготрайни материални активи с балансова стойност над 30 000 лв.;
11. одобрява искания на държавните предприятия за ползване на кредити;
12. по предложение на управителния съвет на държавното предприятие взема решения за създаване и за закриване на териториални поделения на държавните предприятия и за определяне на техния район на дейност и седалище;
13. осъществява дадените му със закон правомощия, свързани с дейността на държавните предприятия.

Чл. 169. (1) Управителният съвет на държавните предприятия се състои от трима членове, включително директора на предприятието.

(2) Министърът на земеделието, храните и горите сключва договор за управление за срок 5 години с всеки член на управителния съвет. Договорът с директора на държавното предприятие се сключва след провеждане на конкурс.

(3) Не може да бъде член на управителния съвет лице, което е осъждано за престъпление от общ характер, което е съпруг или роднина по права, по сребрена линия или по сватовство до трета степен включително с друг член на управителния съвет.

(4) Членовете на управителния съвет избират помежду си председател, като това не може да бъде директорът на предприятието.

(5) Управителният съвет заседава най-малко веднъж месечно. Заседанията на управителния съвет се организират и ръководят от председателя на съвета.

(6) Заседанието на управителния съвет е редовно, ако на него присъстват всички членове.

(7) Решенията на управителния съвет се приемат с явно гласуване и с мнозинство от всички членове. Управителният съвет може да взема решения и неприсъствено, ако всички членове са заявили писмено съгласието си за решението.

(8) За заседанията на управителния съвет се водят протоколи, които се подписват от всички присъстващи членове.

(9) Министърът на земеделието, храните и горите освобождава преди изтичането на срока на договора за управление член на управителния съвет:

1. когато не отговаря на изискванията на ал. 3;
2. при нарушение на условията, предвидени в договора за управление;
3. при подаване на писмено заявление за освобождаване;
4. при наличие на други основания, предвидени в договора за управление.

Чл. 170. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2016 г.) (1) Управителният съвет:

1. приема проект на правилник за организацията и дейността на държавното предприятие и го предлага на министъра на земеделието, храните и горите за утвърждаване;
2. приема годишния финансов план на държавното предприятие и го предлага на министъра на земеделието, храните и горите за утвърждаване;
3. приема годишния финансов план на териториалните поделения на държавното предприятие;
4. приема структурата и щата на централното управление и на териториалните поделения на държавното предприятие;
5. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2016 г.) определя регистриран одитор за одит и заверка на годишния финансов отчет и го утвърждава;
6. предлага на министъра на земеделието, храните и горите да вземе решение за разпределение на печалбата и за покриване на загубата;
7. предлага на министъра на земеделието, храните и горите да вземе решение за изразходване на средствата по фондовете, създавани и управлявани от предприятието;
8. предлага на министъра на земеделието, храните и горите да вземе решение за създаване и за закриване на териториални поделения на държавното предприятие и за определяне на техния район на дейност и седалище;
9. взема решения за закупуване, разпореждане, бракуване или ликвидация на дълготрайни материални активи с балансова стойност до 30 000 лв. и предлага на министъра на земеделието, храните и горите да вземе решение за такива с балансова стойност над 30 000 лв.;
10. приема годишен доклад за дейността на държавното предприятие и годишен финансов отчет и ги предлага на министъра на земеделието, храните и горите за одобряване;
11. изпълнява и други функции, свързани с управлението на държавното предприятие, в съответствие с действащите нормативни актове или възложени му от министъра на земеделието, храните и горите.

(2) Управителният съвет се подпомага от стопански съвет, който се състои от директорите на териториалните поделения на съответното държавно предприятие.

(3) Стопанският съвет:

1. обсъжда проекта на финансов план на държавното предприятие и проектите на финансови планове на териториалните поделения;
2. прави предложения до управителния съвет за изразходване на средствата по фондовете, създавани и управлявани от предприятието;
3. обсъжда проекта на решение за разпределение на печалбата и за покриване на загубата на държавното предприятие;
4. обсъжда годишния доклад за дейността и годишния финансов отчет на държавното предприятие.

(4) Организацията на работата на стопанския съвет се определя с правилника за организацията и дейността на съответното държавно предприятие.

Чл. 171. (1) Министърът на земеделието, храните и горите след провеждане на конкурс сключва за срок 5 години договори за управление с директорите на държавните предприятия.

(2) За директор на държавно предприятие се назначава лице:

1. с висше лесовъдско образование с образователно-квалификационна степен „магистър“;

2. с трудов и/или служебен стаж по специалността не по-малък от 7 години, придобит след завършване на висшето образование по т. 1;

3. което не е осъждано на лишаване от свобода за престъпление от общ характер.

Чл. 172. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; изм., бр. 95 от 2016 г.) (1) Директорът на държавно предприятие:

1. представлява държавното предприятие пред държавните органи, съдилищата и пред трети лица в страната и в чужбина;

2. ръководи цялостната дейност на държавното предприятие;

3. сключва:

а) договори за възлагане изработването на горскостопанските планове за горските територии - държавна собственост;

б) договори за дейностите, извършвани от централното управление на държавното предприятие;

в) дългосрочни договори по Закона за горите и по Закона за лова и опазване на дивеча;

4. сключва и прекратява трудовите договори с работниците и служителите в централното управление на държавното предприятие, както и договорите за управление с директорите на териториалните подразделения;

5. предлага на управителния съвет проект на годишен финансов план и годишен финансов отчет на държавното предприятие;

6. утвърждава финансовите планове на териториалните подразделения на държавното предприятие;

7. утвърждава поименното щатно разписание на длъжностите в централното управление на държавното предприятие;

8. отчита се за своята дейност пред управителния съвет;

9. осъществява дадените му със закон правомощия, свързани с дейността на държавните предприятия;

10. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) носи отговорност и упражнява контрол по спазването на нормативните актове, финансовата дисциплина и опазване имуществото на държавното предприятие и на териториалните подразделения на държавното предприятие;

11. след съгласуване с министъра на земеделието, храните и горите взема решения за отдаване под наем на недвижими имоти, които не са горски територии и са предоставени за управление на предприятието;

12. взема решения за отдаване под наем на движими вещи, стопанисвани от държавното предприятие;

13. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2016 г.) изготвя и представя на управителния съвет годишен финансов отчет на държавното предприятие, заверен от регистриран одитор;

14. оправомощава директорите на териториалните подразделения да сключват договори и да издават актове за изпълнение дейността на подразделенията;

15. изпълнява и други функции, свързани с управлението на държавното предприятие, в съответствие с действащите нормативни актове или възложени му от министъра на земеделието, храните и горите и от управителния съвет.

(2) Директорът на държавното предприятие може да делегира някои от правомощията си по ал. 1 на други служители от държавното предприятие.

(3) В изпълнение на своите правомощия директорът на предприятието издава индивидуални административни актове.

Чл. 173. (1) Държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства са териториални подразделения на държавните предприятия по чл. 163, които осъществяват функциите на държавното предприятие в определения им район на дейност.

(2) Териториалните поделения на държавните предприятия се ръководят и представляват от директори.

(3) Директорът на държавното предприятие сключва договори за управление с директорите на териториалните поделения за срок 5 години.

(4) За директор на териториално поделение се назначава лице с висше лесовъдско образование, с образователно-квалификационна степен „магистър“, с трудов и/или служебен стаж по специалността не по-малко от три години, придобит след завършване на висшето образование.

Чл. 174. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 13 от 2016 г., в сила от 15.04.2016 г.) (1) Териториалните поделения на държавните предприятия:

1. сключват от свое име, за своя сметка и на своя отговорност търговски и други договори в рамките на предоставените им от закона и от директора на държавното предприятие правомощия;

2. водят счетоводство и представят в централното управление изготвените годишни финансови отчети съгласно Закона за счетоводството;

3. имат банкови сметки;

4. имат свой печат;

5. водят от свое име и за своя сметка съдебни и арбитражни дела;

6. са работодатели по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда;

7. разчитат се самостоятелно с общинските бюджети във връзка със заплащане на местни данъци и такси.

(2) В изпълнение на своите правомощия директорите на териториалните поделения издават индивидуални административни актове.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 13 от 2016 г., в сила от 15.04.2016 г.) Териториалните поделения на държавното предприятие могат да кандидатстват по оперативни програми, както и по международни, национални и регионални търгове и програми и могат да бъдат равнопоставени участници в процедури по Закона за обществените поръчки, с изключение на такива с предмет инвентаризация и изработване на горскостопански планове и програми.

Чл. 175. (1) Средствата за работна заплата в държавните предприятия по чл. 163, както и в техните териториални поделения, се определят при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието, храните и горите, съгласувана с министъра на труда и социалната политика.

(2) Средствата за работна заплата в централното управление на държавното предприятие се формират в зависимост от финансовия резултат и от изпълнението на дейностите в цялото предприятие.

(3) Средствата за работна заплата в териториалните поделения на държавното предприятие се формират в зависимост от финансовия резултат от дейността на държавното предприятие и от изпълнението на дейностите в конкретното поделение.

Чл. 176. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) (1) Средствата за осъществяване дейността на централните управления на държавните предприятия и на техните териториални поделения се набират от следните приходи:

1. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) средствата от продажба на дървесина, горски репродуктивни материали и недървесни горски продукти, платената цена за извършване на паша в горските територии - държавна собственост;

2. средства от предоставяне на услуги и от сключени договори;

3. средства от продажба и отдаване под наем на недвижими имоти и движими вещи - собственост на предприятието или предоставени му за управление;

4. дарения, завещания, спонсорство и други, направени в полза на държавното предприятие;

5. средства от договори за управление на гори - собственост на физически, юридически лица и общини;

6. средства от отдаване под аренда и под наем на горски територии - държавна собственост;

7. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) средства за компенсационно залесяване и стойността на дървесината по чл. 57, ал. 3 и чл. 63, ал. 10;

8. средства от продажба на отнети в полза на държавата дървесина, горски репродуктивни материали и недървесни горски продукти, добити от горски територии - държавна собственост;

9. кредити, предоставени на държавното предприятие за осъществяване на неговите функции;

10. приходи от портфейлни инвестиции с краткосрочни държавни ценни книжа и облигации;

11. застрахователни обезщетения от застраховано имущество на държавното предприятие;

12. обезщетения за обществени екосистемни ползи;

13. приходи от европейски и други международни програми;

14. приходи от други дейности, незабранени от закона.

(2) Централните управления на държавните предприятия са администратори на:

1. средствата, набрани във фонд „Инвестиции в горите“ и фонд „Резервен“;

2. положителната разлика между приходите и разходите, предвидени във финансовите планове на отделните териториални подразделения;

3. средствата от остатъчната печалба след данъчното ѝ облагане;

4. средствата от договори за стопанисване и ползване на дивеча в дивечовъдните участъци по Закона за лова и опазване на дивеча;

5. приходите по ал. 1, постъпили в предприятието в резултат на дейността на централното управление.

(3) Всяко териториално подразделение администрира приходите по ал. 1 самостоятелно, като превежда в централното управление на съответното държавно предприятие положителната разлика между приходите и разходите, предвидени във финансовия му план, както и средствата, необходими за формиране на фонд „Инвестиции в горите“ и фонд „Резервен“.

(4) Условието и редът за превеждане на средствата от териториалните подразделения на държавното предприятие в неговото централно управление се определят с правилника за организацията и дейността на съответното държавно предприятие.

Чл. 177. Средствата, постъпили в приход на държавното предприятие, се разходват за изпълнение на възложените му със закона дейности и мероприятия, предвидени в утвърдения финансов план на предприятието.

Чл. 178. За обезпечаване финансовата стабилност на държавното предприятие и осигуряване на целеви инвестиции за изпълнение на дейностите, възложени му със закона, предприятието формира фонд „Инвестиции в горите“ и фонд „Резервен“.

Чл. 179. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) (1) Фонд „Инвестиции в горите“ се формира от част от продажната цена на дървесината и недървесните горски продукти, добивани от горските територии - държавна собственост, определена с постановление на Министерския съвет.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 28 от 2014 г.) Средствата на фонд „Инвестиции в горите“ се разходват за залесяване, закупуване на горски територии, проектиране и строителство на горски пътища и транспортна техническа инфраструктура, проектиране и изграждане на технико-укрепителни съоръжения, както и за изпълнение на проекти, съфинансирани от европейски програми.

(3) Средствата на фонд „Инвестиции в горите“ се разходват по решение на министъра на земеделието, храните и горите.

(4) Разходите, направени със средства от фонд „Инвестиции в горите“ са данъчно признати разходи.

Чл. 180. (1) Фонд „Резервен“ се формира от:

1. една десета от печалбата след данъчно облагане, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета от стойността на активите по баланса на предприятието;

2. част от преразпределената по решение на министъра на земеделието, храните и горите печалба след данъчно облагане.

(2) Средствата на фонд „Резервен“ могат да се използват само за:

1. покриване на годишната загуба;

2. покриване на загуби от предходната година.

(3) Средствата на фонд „Резервен“ се разходват по решение на министъра на земеделието, храните и горите.

Глава единадесета

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ - СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНИ

Чл. 181. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) (1) Управлението на горските територии - общинска собственост, се осъществява:

1. от общинска горска структура, организирана в една от следните форми:

а) структурно звено в администрацията на общината;

б) търговско дружество, в което общината е едноличен собственик на капитала;

в) общинско предприятие по смисъла на Закона за общинската собственост.

2. от държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства въз основа на договор;

3. от физически лица или търговци, вписани в публичните регистри по чл. 235 и 241, въз основа на договор.

(2) Изборът на формата на управление по ал. 1, както и на лицата по ал. 1, т. 3 се определя с решение на общинския съвет.

(3) Когато горските територии - собственост на общината, са с площ над 1500 хектара, управлението на горските територии се осъществява по един от начините по ал. 1, т. 1 или 2.

(4) В едномесечен срок от избора на формата на управление по ал. 1 кметът на общината писмено уведомява за това регионалната дирекция по горите.

(5) За ръководител на общинска горска структура се назначава лице, което отговаря на изискванията за директор на държавно горско стопанство и е вписано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика.

(6) Общинският съвет определя с наредба реда за управление на горските територии - общинска собственост.

(7) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Промяна на определената форма на управление по ал. 1 се извършва с решение на общинския съвет.

Чл. 182. Ръководителят на общинската горска структура и лицата, назначени в нея на длъжности, за които се изисква лесовъдско образование, носят униформено облекло при изпълнение на служебните си задължения и имат правата и задълженията по чл. 190, ал. 2 в горските територии - общинска собственост, в които осъществяват служебните си задължения, като разходите са за сметка на съответния работодател.

Глава дванадесета

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ - СОБСТВЕНОСТ НА ФИЗИЧЕСКИ И ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА И НА ТЕХНИ СДРУЖЕНИЯ

Чл. 183. (1) Горски сдружения са обединения на физически и юридически лица - собственици на поземлени имоти в горски територии, създадени по действащото законодателство с цел съвместно стопанисване и управление на имотите им.

(2) Изпълнителната агенция по горите подпомага образуването и дейността на горски сдружения, които отговарят на следните изисквания:

1. осъществяват някои от следните дейности:

а) изпълнение на горскостопански планове;

б) изпълнение на горскостопански мероприятия;

в) покупка и продажба и преработване на дървесина и недървесни горски продукти;

г) опазване и защита на горските територии;

д) строеж и поддържане на горски пътища и на съпровождащата горскостопанската дейност инфраструктура;

е) закупуване на машини и съоръжения за изпълнение на горскостопански дейности, както и за преработване на дървесина и недървесни горски продукти;

2. обединяват съседни имоти на собственици с обща площ на имотите им след обединението не по-малка от 100 хектара;

3. (в сила от 01.01.2016 г.) горите им са сертифицирани.

(3) Горско сдружение, на което е наложена санкция за нарушение на този закон или на подзаконовите актове по прилагането му, не може да бъде подпомагано за срок една година от влизането в сила на наказателното постановление.

Чл. 184. Подпомагането по чл. 183 може да се осъществява чрез:

1. предоставяне на информация за разработване на горскостопански планове и програми;

2. съдействие за уедряване на отделни имоти в общ горски масив, включително безвъзмездно извършване на оценките на имотите - обект на замяна и уедряване;

3. консултации и обучение за управление на сдружението за прилагане на добри горскостопански практики;

4. консултации при изграждането на горски пътища;

5. консултации при организирането и провеждането на мероприятия за защита на горите.

Чл. 185. (1) Представителството на членовете на горски сдружения, в които собствеността на отделните собственици е в идеални граници, се осъществява от председателите, съответно от управителите им, по решение на управителния орган на сдружението.

(2) По реда на ал. 1 се осъществява и представителството на членовете на горски сдружения във връзка с участието им в национални и международни проекти и програми.

Чл. 186. (1) Физически и юридически лица - собственици на поземлени имоти в горски територии, осъществяват дейностите в съответната територия:

1. самостоятелно, когато са вписани в публичния регистър по чл. 235 или 241;

2. чрез възлагане на:

а) държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства;

б) общински горски структури по чл. 181, ал. 1, т. 1;

в) физически лица или търговци, вписани в регистрите по чл. 235 и 241.

(2) Собствениците на поземлени имоти в горски територии, които са възложили изпълнението на дейностите по реда на ал. 1, т. 2, са длъжни в 14-дневен срок от сключването на договора за възлагане да уведомят писмено съответната регионална дирекция по горите за датата на сключването му, а в случаите по ал. 1, т. 2, буква „в“ - и за номера на удостоверението за регистрация на лицето, с което е сключен договарът.

Глава тринадесета

ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

Раздел I

Общи положения

Чл. 187. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Опазването на горските територии обхваща действията по предотвратяване и установяване на нарушения на разпоредбите на закона.

(2) Действията по предотвратяване на нарушенията се организират от собствениците на съответните горски територии за тяхна сметка.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) В горските територии - собственост на физически лица, юридически лица и техни обединения, с обща площ до 2 хектара включително, действията по ал. 2 се организират и финансират от държавните предприятия по чл. 163.

Чл. 188. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Предотвратяването и установяването на нарушения в горските територии се извършва от служители, назначени от:

1. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) държавните предприятия, държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства - за горските територии - държавна собственост, предоставени за управление на съответните държавни предприятия по чл. 163, както и за териториите по чл. 187, ал. 3;

2. учебно-опитните горски стопанства - за горските територии, предоставени им за управление;

3. общините - собственици на гори - за горските територии - тяхна собственост.

(2) Опазването на горските територии - собственост на физически лица, на юридически лица или на техни обединения извън посочените в ал. 1, може да се извършва от лица, наети от собственика или въз основа на договор.

(3) Кметовете на общини могат да назначават лица за предотвратяване и установяване на нарушения в горските територии, попадащи в землището на съответната община.

Чл. 189. Служителите на Министерството на вътрешните работи със съдействието на служителите и лицата по чл. 188 предприемат действия за предотвратяване и разкриване на престъпления, свързани с дейностите в горските територии.

Чл. 190. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Функциите по опазване на горските територии, независимо от тяхната собственост, се възлагат на лица с лесовъдско образование.

(2) Лицата по ал. 1:

1. опазват поверените им горски територии от незаконни ползвания и увреждания;

2. следят за спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите, опазването на съоръжения, сгради, гранични и други знаци и обекти;

3. проверяват всички документи за сеч, паша, лов и други ползвания от горите;

4. следят за спазването на противопожарните правила, а при пожар предприемат действия за неговото ограничаване и потушаване;

5. следят за появата на болести, вредители и други повреди;

6. опазват защитените видове животни и растения и следят за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони;

7. сигнализират незабавно органите на Министерството на вътрешните работи при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите, и съдействат за тяхното разкриване;

8. дават предписания при констатиране на пропуски и нарушения;

9. издават разпореждания за спиране и прекратяване на дейности при констатиране на нарушения в горските територии;

10. задържат вещите - предмет на нарушения, както и вещите, които са послужили за тяхното извършване;

11. уведомяват незабавно органите по Закона за устройство на територията за извършване на незаконно строителство в горските територии.

12. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) спират превозни средства, които превозват дървесни и недървесни горски продукти, за проверка на техния произход.

(3) При изпълнение на задълженията си лицата по ал. 1 се легитимират:

1. със служебни карти - за служителите, назначени за опазване на горските територии - държавна и общинска собственост;

2. с удостоверения - за лицата, наети за опазване на горските територии, извън посочените в т. 1.

(4) Служебните карти и удостоверенията по ал. 3 се издават от съответната регионална дирекция по горите по образец, утвърден от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(5) Лицата, изпълняващи функции по опазване на горските територии, имат право да носят и употребяват за служебни цели служебно дълго и късо оръжие за охрана и лично късо нарезно оръжие.

(6) При изпълнение на служебните си задължения служителите, назначени за опазване на горските територии - държавна или общинска собственост, носят униформено облекло и отличителни знаци, които не могат да се преотстъпват.

Чл. 191. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Лицата по чл. 190, ал. 1 могат да упражняват правомощията по чл. 190, ал. 2 върху съответните територии, за които са наети.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Служителите, назначени за опазване на горските територии - държавна собственост, имат правомощията по чл. 190, ал. 2, т. 1 - 8 и 12 и извън поверените им за опазване горски територии в района на дейност на съответното държавно предприятие, включително и извън установеното им работно време.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Служителите, назначени за опазване на горските територии - общинска собственост, имат правомощията по чл. 190, ал. 2, т. 1 - 8 и 12 извън поверените им за опазване горски територии на територията на съответната община или общини, в които попадат тези територии.

Чл. 192. (1) Работодателите задължително застраховат наетите от тях лица, изпълняващи функции по опазване на горските територии, със застраховка „Живот и злополука“.

(2) На наетите лица по ал. 1, които са претърпели неимуществени вреди при или по повод изпълнение на служебните си задължения, се изплаща еднократно парично обезщетение в размер 10 брутни месечни възнаграждения при тежка телесна повреда и 6 брутни месечни възнаграждения при средна телесна повреда.

(3) При смърт на наето лице по ал. 1 при или по повод изпълнение на служебни задължения на съпруга, децата и родителите на загиналия се изплаща еднократно парично обезщетение в размер 12 брутни месечни възнаграждения на всеки правоимащ.

Чл. 193. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Работниците и служителите на Изпълнителната агенция по горите и нейните структури, на държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства, учебно-опитните горски стопанства и на общините - собственици на гори, чиито служебни задължения изискват да живеят в горите, могат да ползват жилищни помещения, предоставени им от техните работодатели.

(2) За ползване на жилищните помещения лицата по ал. 1 подават заявление, въз основа на което съответният работодател издава настанителна заповед и сключва договор.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Работниците и служителите на Изпълнителната агенция по горите и нейните структури на централните управления на държавните предприятия по чл. 163, на държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства, учебно-опитните горски стопанства и на общините - собственици на гори, могат да ползват ежегодно до 10 пространствени куб. м дърва за огрев от горските територии - държавна или общинска собственост, срещу заплащане на разходите за добив.

(4) С правата по ал. 3 се ползват след пенсионирането си и лица с трудов или служебен стаж над 20 години, работили в администрации, структури или при търговци, чиито служебни задължения са били свързани с управлението, стопанисването или ползването на горски територии - държавна или общинска собственост, както и съпругът на починал служител, когато е в пенсионна възраст.

(5) Работниците и служителите на Изпълнителната агенция по горите и нейните структури, на държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства, учебно-опитните горски стопанства и на общините - собственици на гори, имат право за всеки прослужени 10 години да получат до 5 куб. м дървен строителен материал от горските територии - държавна или общинска собственост, срещу заплащане на разходите за добив.

(6) Условието и редът за ползване на дървесина по ал. 3 - 5 се определят със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 194. (1) Държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства, учебно-опитните горски стопанства, физическите, юридическите лица и общините - собственици на гори, могат да сключват договори с Министерството на вътрешните работи за опазване на горските територии - тяхна собственост или предоставени им за управление.

(2) Общините - собственици на гори, могат да възлагат опазването на горските територии на изградените звена „Общинска полиция“.

(3) Лицата по ал. 1 и 2 уведомяват писмено регионалната дирекция по горите за сключените от тях договори.

Чл. 195. (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2011 г.) (1) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 43 от 2011 г.) Собственици на гори могат да сключват договори с лица, извършващи частна охранителна дейност при условията и по реда на Закона за частната охранителна дейност, за опазване на горските територии - тяхна собственост, и уведомяват писмено за това регионалната дирекция по горите.

(2) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 43 от 2011 г.) За извършване непосредственото опазване на горските територии лицата, извършващи частна охранителна дейност при условията и по реда на Закона за частната охранителна дейност, назначават лица с лесовъдско образование.

(3) Опазването на горските територии по реда на ал. 1 и 2 се извършва съгласно разпоредбите на този закон.

Раздел II

Контрол

Чл. 196. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) (1) Изпълнителната агенция по горите и нейните структури осъществяват контрол по прилагането на закона по отношение на всички дейности в горските територии, както и върху съхранението, транспортирането и преработването на дървесина и недървесни горски продукти.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Изпълнителната агенция по горите и нейните структури осъществяват контрол върху употребата на биомаса, получена от дървесина, която се използва за производство на електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници по смисъла на Закона за енергията от възобновяеми източници.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Във връзка с осъществяването на контролните функции по ал. 1 Изпълнителната агенция по горите и Министерството на вътрешните работи могат да сключат договор за сътрудничество.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Условието и редът за осъществяване на дейностите по контрол и опазване на горските територии се определят с наредбата по чл. 148, ал. 11.

Чл. 197. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Служителите в Изпълнителната агенция по горите и в нейните структури, които заемат длъжности, за които се изисква лесовъдско образование, както и определените със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите:

1. имат право на достъп до съответната документация и до обектите, подлежащи на контрол по този закон;

2. имат право да изискват документи и да получават информация, необходима за изпълнението на контролните им функции;

3. имат право да спират превозните средства, които превозват дървесина и недървесни горски продукти, за проверка на техния произход;

4. имат право да задържат вещите - предмет на нарушението, както и вещите, които са послужили за неговото извършване;

5. дават консултации и правят предписания при констатиране на пропуски и нарушения;

6. издават разпореждания за спиране и прекратяване на дейности при констатиране на нарушения на този закон, Закона за лова и опазване на дивеча, Закона за защитените територии, Закона за рибарството и аквакултурите, Закона за лечебните растения, Закона за биологичното разнообразие, Закона за опазване на селскостопанското имущество и подзаконовите актове по прилагането им;

7. сигнализируют незабавно органите на Министерството на вътрешните работи при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите, и съдействат за тяхното разкриване;

8. контролират спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите, опазването на съоръжения, сгради, гранични и други знаци и обекти;

9. контролират спазването на противопожарните правила;

10. контролират спазването на режимите в защитените територии и защитените зони;

11. извършват експертизи, анализи и оценки на извършените лесовъдски дейности в горските територии;

12. имат правата по чл. 67, ал. 3 от Закона за лова и опазване на дивеча;

13. съставят актове за констатирани нарушения, както и за неизпълнение на задължения на длъжностни лица по този закон;

14. уведомяват незабавно органите по Закона за устройство на територията за извършване на незаконно строителство в горските територии.

15. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) имат правата по чл. 200, ал. 1, т. 5 и 6.

Чл. 198. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Непосредственият контрол върху дейностите, извършвани в горските територии, се осъществява от горски инспектори - служители на Изпълнителната агенция по горите и нейните структури.

(2) За горски инспектор може да бъде назначено лице, което:

1. има придобито:

а) висше лесовъдско образование;

б) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) средно лесовъдско образование;

2. не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер или не е освободено от наказателна отговорност за извършено умишлено престъпление от общ характер с налагане на административно наказание по чл. 78а от Наказателния кодекс;

3. отговаря на изискванията за носене и съхранение на оръжие, както и за психо-физическа годност и професионална подготовка за заемане на длъжността.

(3) Условията и редът за назначаване на горски инспектори, както и специфичните изисквания за психо-физическа годност и професионална подготовка по ал. 2 се определят с наредбата по чл. 148, ал. 11.

Чл. 199. (1) Горските инспектори с висше лесовъдско образование имат правомощията по чл. 197.

(2) Горските инспектори със средно лесовъдско образование имат правомощията по чл. 197, с изключение на това по т. 11.

Чл. 200. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2014 г.) (1) При изпълнение на служебните си задължения горските инспектори имат право да:

1. отвеждат принудително нарушителите с неустановена самоличност в най-близкото районно управление на Министерството на вътрешните работи;

2. използват физическа сила и помощни средства само ако не могат да изпълнят служебните си задължения по друг начин, при:

а) противодействие или отказ да се изпълни законно разпореждане;

б) задържане на правонарушител;

в) нападения срещу служителите или граждани;

г) групови нарушения на обществения ред;

3. задържат лице, което:

а) не се подчинява на законно разпореждане;

б) оказва съпротива при изпълнение на законно разпореждане;

4. използват при установяване на нарушения по този закон и подзаконовите актове по прилагането му технически средства или системи, заснемащи или записващи:

а) деянието, датата и точния час на извършеното нарушение;

б) извършителя, свидетелите, както и средствата, използвани за извършване на нарушението;

5. използват моторни превозни средства със специален режим на движение;

6. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2014 г.) носят и използват за служебни цели служебно дълго и късо оръжие за охрана.

(2) При задържане на правонарушител по ал. 1, т. 3 незабавно се уведомяват компетентните полицейски органи.

(3) При предаване на задържания правонарушител на съответните полицейски органи се съставя протокол, екземпляр от който се предоставя на полицейските органи. Протоколът съдържа:

1. собствено, бащино и фамилно име на съставителя и неговата длъжност;

2. дата на съставяне на протокола;

3. дата и място на задържането;

4. описание на обстоятелствата, при които е било задържано лицето;

5. собствено, бащино и фамилно име на задържаното лице, ЕГН, постоянен или настоящ адрес;

6. обясненията или възраженията на задържаното лице, ако е направило такива;

7. собствено, бащино и фамилно име на свидетелите (ако има такива), ЕГН, постоянен или настоящ адрес и техните писмени показания;

8. подпис на горския инспектор.

(4) Преди предаване на лицето и съставянето на протокола по ал. 3 на задържаното лице се извършва медицински преглед.

(5) Горските инспектори използват физическа сила и помощни средства по ал. 1, т. 2 след предупреждение, с изключение на случаите на внезапно нападение. Използването на физическа сила и помощни средства се съобразява с конкретната

обстановка, характера на нарушението и личността на правонарушителя, като горските инспектори са длъжни:

1. по възможност да пазят здравето и да вземат всички мерки за опазване живота на лицата, срещу които са насочени;

2. да преустановят използването на физическа сила и помощни средства незабавно след постигане целта на приложената мярка.

(6) Забранява се използването на физическа сила и помощни средства по отношение на видимо малолетни лица и бременни жени.

(7) След използване на физическа сила и помощни средства горските инспектори изготвят доклад до ръководителя си.

(8) Помощни средства са: белезници, каучукови, пластмасови, щурмови и електрошокови палки и прибори; химически вещества, утвърдени от министъра на здравеопазването; служебни животни - кучета и коне; халосни патрони, патрони с гумени, пластмасови и шокови куршуми; устройства за принудително спиране на превозни средства.

(9) Оръжието по ал. 1, т. 6 и по чл. 190, ал. 5 може да се използва единствено при неизбежна отбрана, когато използването му се явява абсолютно необходимо. За всеки случай на използване на оръжие се изготвя писмен доклад, екземпляр от който незабавно се предава на съответните полицейски органи.

(10) Условието и редът за използване на помощни средства, моторни превозни средства със специален режим на движение от горските инспектори, както и организацията и редът за принудително отвеждане на нарушителите с неустановена самоличност в най-близкото районно управление на Министерството на вътрешните работи се определят с наредбата по чл. 148, ал. 11.

Чл. 201. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Служителите в Изпълнителната агенция по горите и в нейните структури, както и горските инспектори могат да осъществяват правомощията си върху територията на цялата страна, както и извън установеното им работно време.

(2) При изпълнение на служебните си задължения служителите по ал. 1 се легитимират със служебни карти. Служебните карти се издават от Изпълнителната агенция по горите по образец, утвърден от изпълнителния директор.

(3) При изпълнение на служебните си задължения служителите по ал. 1 носят униформено облекло и отличителни знаци, които не могат да се преотстъпват.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Работодателите задължително застраховат служителите по чл. 197 и горските инспектори със застраховка „Живот и злополука“.

(5) На служители по ал. 1, които са претърпели неимуществени вреди при или по повод изпълнение на служебните си задължения, се изплаща еднократно парично обезщетение в размер 10 брутни месечни възнаграждения при тежка телесна повреда и 6 брутни месечни възнаграждения при средна телесна повреда.

(6) При смърт на служител по ал. 1 при или по повод изпълнение на служебни задължения на съпруга (съпругата), децата и родителите на загиналия се изплаща еднократно парично обезщетение в размер 12 брутни месечни възнаграждения на всеки правоимащ.

(7) Органите на държавната и на местната власт, организациите и лицата са длъжни да оказват съдействие на служителите по ал. 1 при изпълнение на правомощията им.

(8) Собствениците и ползвателите на обекти за складиране, преработка и/или търговия с дървесина или недървесни горски продукти са длъжни да допускат служителите по ал. 1 за извършване на проверки.

Чл. 202. Министърът на земеделието, храните и горите приема наредба за определяне на вида, отличителните знаци, условията и реда за получаване и сроковете за износване на униформеното представително и униформеното теренно

облекло от служителите в Изпълнителната агенция по горите, в нейните структури и в държавните предприятия по чл. 163.

Чл. 203. (1) За осъществяване на контролната дейност могат да се изградят контролни горски пунктове с цел проверки относно законния произход на превозваната дървесина, дивечови и други недървесни горски продукти.

(2) Водачите на превозни средства, които превозват дървесина, дивечови и други недървесни горски продукти, са длъжни да спират за проверка при подаден сигнал от горските инспектори, както и на контролните горски пунктове.

(3) Условието и редът за откриване и закриване на контролни горски пунктове се определят с наредбата по чл. 148, ал. 11.

Чл. 204. Определените за сеч дървета, когато това се изисква по наредбата по чл. 101, ал. 3, както и дървесината преди нейното транспортиране от временен склад се маркират с контролна горска марка при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 148, ал. 11.

Чл. 205. Право да притежават и да използват контролна горска марка имат лицата, упражняващи лесовъдска практика и вписани в регистъра по чл. 235.

Чл. 206. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Собствениците и ползвателите на обекти, в които постъпва, преработва се или от които се експедира дървесина, са длъжни:

1. да водят дневник за постъпилата, преработената и експедираната дървесина;
2. да притежават производствена марка и да маркират с нея експедираната от обекта дървесина;
3. (в сила от 01.01.2016 г.) да изградят и да поддържат система за постоянно видеонаблюдение на обекта, както и да предоставят достъп до информацията.

(2) Условието и редът за изпълнение на задълженията по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 148, ал. 11.

Чл. 207. Дървесината, добита извън горските територии, преди транспортиране се маркира с марка - собственост на общината, на чиято територия е извършен добивът. Маркирането се извършва от длъжностно лице, определено от кмета на общината.

Чл. 208. Образците на марките, условията и редът за тяхното придобиване, предоставяне и употреба се определят с наредбата по чл. 148, ал. 11.

Чл. 209. Забранява се преотстъпването на контролните горски марки и на производствените марки.

Чл. 210. (1) Изпълнителната агенция по горите води единен регистър на контролните горски марки, а регионалните дирекции по горите - на производствените марки.

(2) При кражба или изгубване на контролна горска марка или производствена марка лицето, което я е използвало, е длъжно в срок до 24 часа да уведоми съответния орган по ал. 1.

Чл. 211. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Дървесината се транспортира от временен склад, придружена с превозен билет.

(2) Превозните билети се издават:

1. от оправомощени от директора служители в държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и учебно-опитните горски стопанства - за дървесината, добита от горските територии, в които упражняват служебните си задължения;
2. от лицата, упражняващи лесовъдска практика - за дървесината, добита от собствените им гори, както и от горските територии, за които са упълномощени от собственика.

(3) Собствениците и ползвателите на обекти, в които постъпва, преработва се или от които се експедира дървесина, или оправомощени от тях лица издават превозни билети за дървесината, която се транспортира от обекта.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Дървесината, добита извън горските територии, се транспортира, придружена с превозен билет, издаден от длъжностно лице, определено от кмета на общината.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Срокът на действие на превозните билети по ал. 1 се определя с наредбата по чл. 148, ал. 11.

Чл. 211а. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Недървесните горски продукти, които са предмет на стопанска дейност, както и коледните елхи се транспортират придружени с превозен билет за недървесни горски продукти по образец.

(2) Превозните билети по ал. 1 се издават от:

1. оправомощени от директора служители в държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и учебно-опитните горски стопанства - за недървесните горски продукти, добити от горските територии, в които упражняват служебните си задължения;

2. лицата, упражняващи лесовъдска практика - за недървесните горски продукти, добити от собствените им гори, както и от горските територии, за които са упълномощени от собственика;

3. длъжностно лице, определено от кмета на общината - за недървесните горски продукти, добити извън горските територии.

Чл. 212. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Произходът на дървесина и недървесни горски продукти от внос и от вътрешнообщностна доставка за Европейския съюз се доказва с документите, с които е осъществен вносът или доставката.

Чл. 213. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) (Предишен текст на чл. 213, доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Забраняват се покупко-продажбата и други разпоредителни сделки, товаренето, транспортирането, разтоварването, придобиването, съхраняването и преработването на:

1. дървесина, немаркирана с контролна горска марка, съответно с производствена марка;

2. дървесина, непридружена с превозен билет;

3. дървесина от внос, непридружена с документи, доказващи законния ѝ произход.

4. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) недървесни горски продукти, които са предмет на стопанска дейност, както и на коледни елхи - непридружени с превозен билет за недървесни горски продукти.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Забранява се употребата на необработен дървен материал от категориите едра строителна дървесина и средна строителна дървесина - III клас на сортиментност за производство на енергия от биомаса.

Чл. 213а. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите определя със заповед обема на информацията относно добива и транспортирането на дървесина и недървесни горски продукти, която е публична. Изпълнителната агенция по горите осигурява свободен достъп до информацията.

Глава четиринадесета **БРАНШОВИ ОРГАНИЗАЦИИ**

Чл. 214. (1) Физическите и юридическите лица, извършващи дейности в горския сектор, могат да създават браншови организации въз основа на следните производствени принципи:

1. бранш „Горско стопанство" - обхваща дейностите по чл. 233 и 241;

2. бранш „Дървопреработваща и мебелна промишленост" - обхваща дейностите по първична и вторична преработка на дървесина.

(2) Браншовите организации в горския сектор са юридически лица с нестопанска цел, които се учредяват, регистрират, управляват, преобразуват и прекратяват по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел и осъществяват дейност в обществена или в частна полза.

(3) Браншовите организации извършват своята дейност при спазване на закона, въз основа на устава и в изпълнение на решенията на своите органи на управление.

(4) Браншовата организация по ал. 1 не може да нарушава самостоятелността на своите членове или на друга браншова организация.

(5) Наименованието на браншовата организация трябва да съдържа ясно означение, че представлява обединение на лица на браншови принцип, както и да не въвежда в заблуждение и да не накърнява добрите нрави.

Чл. 215. (1) Браншова организация в бранш „Горско стопанство“ могат да учредят свободно и на доброволен принцип физически лица и търговци, регистрирани в публичните регистри по чл. 235 и 241.

(2) Браншова организация в бранш „Дървопреработваща и мебелна промишленост“ могат да учредят свободно и на доброволен принцип юридически лица, вписани в регистрите на производствените марки.

Чл. 216. (1) Членове на браншова организация в бранш „Горско стопанство“ могат да бъдат лица, които са регистрирани в публичните регистри по чл. 235 или 241.

(2) Членове на браншова организация в бранш „Дървопреработване и мебелна промишленост“ могат да бъдат търговци, които са вписани в регистрите на производствените марки.

Чл. 217. (1) Браншовите организации се обединяват в една национална браншова организация за всеки от браншовете по чл. 214.

(2) Всяка новорегистрирана браншова организация е член по право на създадената национална браншова организация и подава молба за членство в срок до един месец от своята регистрация.

(3) Член на националните браншови организации по ал. 1 може да бъде единствено браншова организация.

Чл. 218. Националните браншови организации по чл. 217, ал. 1 са юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза.

Чл. 219. (1) В случаите, когато в един от браншовете по чл. 214, ал. 1 има само една браншова организация, тя се признава за национална браншова организация.

(2) Когато в един от браншовете по чл. 214 има регистрирани две браншови организации, които не могат да сформират юридическо лице с нестопанска цел по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза, двете браншови организации и министърът на земеделието, храните и горите подписват тристранно споразумение, с което уреждат своите права и задължения по отношение на националната им представителност. Тристранното споразумение се подновява ежегодно.

(3) Тристранното споразумение по ал. 2 се прекратява в случай на регистриране на национална браншова организация в съответния бранш.

Чл. 220. Националните браншови организации в горския сектор:

1. подпомагат, насърчават, представляват и защитават интересите на членовете си пред държавната и общинската администрация и пред други организации;

2. участват в работните групи към Министерството на земеделието, храните и горите и към Изпълнителната агенция по горите при разработване на нормативни актове в областта на горското стопанство, дървопреработването и мебелната промишленост;

3. представляват членовете си пред Министерството на земеделието, храните и горите и пред Изпълнителната агенция по горите с право да сключват споразумения, чиито разпоредби са задължителни за членовете им;

4. поддържат база данни на членовете на организацията и на квалифицирани специалисти в съответния бранш;

5. съдействат на членовете си за развитие на тяхната дейност чрез оказване на услуги, подпомагане установяването на делови връзки, популяризиране на техните възможности, продукти, услуги и други;

6. набират и предоставят информация на своите членове за подпомагане на тяхната дейност;

7. съдействат за спазването на добрите търговски практики и правилата за лоялно пазарно поведение в браншовете;

8. организират и провеждат професионално обучение, квалификация и преквалификация на своите членове;

9. съдействат за повишаване на професионалното равнище на заетите в бранша, за създаване на здравословни и безопасни условия на труд и екологично чиста работна среда;

10. оказват съдействие за доброволно уреждане на възникнали спорове между членовете си;

11. сътрудничат със сродни организации в страната и чужбина и участват в дейността на европейски и други международни органи и организации;

12. участват в регионални, национални и международни проекти и програми;

13. извършват други дейности съгласно своя устав, които не противоречат на закона и на добрите нрави.

Чл. 221. (1) Националните браншови организации в горския сектор предоставят на министъра на земеделието, храните и горите и на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите информация, свързана с производствената дейност на съответния бранш.

(2) Националните браншови организации в горския сектор подпомагат работата на държавните органи и органите на местно самоуправление при реализиране на политики и практики, свързани с развитието на горския сектор и на селските райони.

(3) Държавните органи и органите на местно самоуправление оказват съдействие и предоставят информация на националните браншови организации за осъществяване на функциите им по този закон.

Чл. 222. (1) По предложение на националните браншови организации по чл. 217 държавата и общините с решение на Министерския съвет, съответно с решение на общинския съвет могат да им възлагат изпълнението на административни и технически услуги.

(2) Правата, задълженията и всички други условия, касаещи възлагането на услугите по ал. 1, подробно се описват в решението на Министерския съвет, съответно в решението на общинския съвет.

(3) Държавата и общините упражняват контрол върху съответните национални браншови организации по ал. 1, като при нарушение могат да отнемат възложените им по ал. 2 права.

Чл. 223. (1) Право да представляват лицата, извършващи дейности в горския сектор, пред държавата, съответно пред Министерството на земеделието, храните и горите и Изпълнителната агенция по горите, имат само представителите на съответните национални браншови организации.

(2) Всяка национална браншова организация определя по един свой постоянен представител, който при необходимост да взаимодейства с министъра на земеделието, храните и горите. При възникване на въпроси от особена компетентност представителят на съответната национална браншова организация взема становище на други свои членове и/или външни експерти.

Чл. 224. (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г.) (1) Министерството на земеделието, храните и горите поддържа регистър на браншовите организации и на националните браншови организации в горския сектор.

(2) Всяка браншова организация по ал. 1 в срок до един месец от регистрацията си подава в Министерството на земеделието, храните и горите заявление за вписване в регистъра.

(3) Към заявлението по ал. 2 се прилагат:

1. препис от решенията за регистрация;
2. (изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г.) единен идентификационен код по БУЛСТАТ;
3. списък на членовете.

(4) За вписване в регистъра на националните браншови организации освен документите по ал. 3 към заявлението се прилагат и:

1. копие на удостоверение за вписване в централния регистър при Министерството на правосъдието;
2. правилата и редът за извършване на общественополезна дейност.

(5) В срок до 14 работни дни от подаване на заявлението министърът на земеделието, храните и горите или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение на съответната браншова организация за вписване в регистъра.

Глава петнадесета

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ, КВАЛИФИКАЦИЯ И ПРЕКВАЛИФИКАЦИЯ

Чл. 225. (1) Дейностите в горските територии се извършват само от лица, притежаващи съответното образование и квалификация.

(2) Собствениците на горски територии и лицата, на които е предоставено управлението на такива територии, допускат извършването на дейности на съответната територия само от лица, притежаващи съответното образование и квалификация за извършване на дейността.

Чл. 226. (1) Изпълнителната агенция по горите стимулира, координира и контролира провеждането на професионалното обучение в областта на горското стопанство.

(2) В изпълнение на функциите си по ал. 1 Изпълнителната агенция по горите:

1. утвърждава годишни програми за обучение на работниците и служителите в агенцията и нейните структури и контролира изпълнението им;
2. съгласува годишни програми за обучение на работниците и служителите в държавните предприятия по чл. 163 в областта на горското стопанство.

(3) Регионалните дирекции по горите съгласуват годишните програми за обучение на работниците и служителите на общините и собствениците на горски територии извън посочените в ал. 2, т. 1 и 2.

(4) Изпълнителната агенция по горите се грижи за популяризиране на новостите в горското стопанство сред работещите в горското стопанство, собствениците на гори и обществеността.

Чл. 227. Работодателите са длъжни да стимулират и осигуряват средства и условия за професионалното обучение и квалификация на своите работници и служители.

Чл. 228. Изпълнителната агенция по горите подпомага професионалното обучение, квалификацията и преквалификацията чрез:

1. разработване на програми;
2. издаване на учебни материали;
3. осигуряване на квалифицирани специалисти;
4. събиране, съхраняване, обработка, анализ и разпространение на информация, необходима за вземане на решения.

Чл. 229. За извършване на определени дейности в горските територии Изпълнителната агенция по горите може да изисква провеждането на специализирано обучение по утвърдена от нея програма.

Глава шестнадесета

РЕГИСТРАЦИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

Раздел I

Общи положения

Чл. 230. (1) Дейностите в горските територии се организират и/или извършват от физически лица и от търговци, които са регистрирани в публични регистри в Изпълнителната агенция по горите и притежават удостоверение за регистрация, с изключение на случаите, в които законът не изисква регистрация.

(2) Удостоверението за регистрация по ал. 1 се издава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или от оправомощено от него длъжностно лице.

(3) Дейностите в горските територии, осъществявани с механизирани средства, се извършват само от лица, които притежават документ за правоспособност, издаден от съответния компетентен орган.

Чл. 231. (1) За извършване на регистрацията по чл. 230 лицата подават заявление по образец до Изпълнителната агенция по горите, към което прилагат копие от документите, удостоверяващи, че отговарят на критериите за регистрация, и документ за платена такса за разглеждане на заявлението.

(2) Заявлението по ал. 1 се разглежда от постоянна комисия, назначена със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, в състава на която задължително се включва и по един представител на браншовите организации от бранш „Горско стопанство“. Със заповедта се определят и правилата за работа на комисията.

(3) В едномесечен срок от датата на подаване на заявлението комисията по ал. 2 изготвя мотивирано предложение до изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите за вписване в регистъра или за отказ за регистрация.

(4) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите се произнася по предложението на комисията в 7-дневен срок от изготвянето му. Заявителят се уведомява по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(5) Отказът за регистрация може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) Вписването в регистъра се извършва в тридневен срок от произнасянето на органа по ал. 3 и на заявителя се издава удостоверение за регистрация след заплащане на такса за издаването му.

(7) Удостоверението за регистрация е лично и не може да се преотстъпва.

(8) За разглеждане на заявленията за регистрация и за издаване на удостоверение се заплащат такси, определени с тарифа на Министерския съвет, които постъпват в бюджета на Изпълнителната агенция по горите.

Чл. 232. При извършване на дейностите в горските територии регистрираните лица са длъжни да спазват изискванията на:

1. действащото трудово законодателство, изискванията за здравословни и безопасни условия на труд, за опазване на околната среда, както и други специални изисквания, определени с нормативен или общ административен акт;

2. Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника и подзаконовите актове по неговото прилагане.

Раздел II

Лесовъдска практика

Чл. 233. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Лесовъдска практика е:

1. планиране и организация на дейностите по залесяване;

2. маркиране на насаждения, предвидени за сеч;

3. изработване на:

а) задания за горскостопански планове и програми и за инвентаризация на горските територии;

б) горскостопански планове и програми и инвентаризация на горски територии;

в) задания и проекти, планове и програми за защита срещу ерозия и порои за биологична рекултивация на нарушени терени;

4. планиране и организация на добива на дървесина;

5. планиране и организация на добива на недървесни горски продукти;

6. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) изработване на проекти за временни горски пътища и съоръжения към тях.

(2) Лесовъдската практика по ал. 1 включва и издаването на съпровождащите съответните дейности документи.

Чл. 234. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) Лицата, притежаващи висше или средно лесовъдско образование, могат да упражняват лесовъдска практика самостоятелно или въз основа на договор след вписване в публичния регистър по чл. 235.

(2) Лицата по ал. 1, които са служители в Министерството на земеделието, храните и горите и в Изпълнителната агенция по горите и нейните структури, не могат да упражняват лесовъдска практика освен по служба.

(3) Лицата по ал. 1, които са служители в структурите на Изпълнителната агенция по горите, не могат да упражняват лесовъдска практика в горските територии в териториалния обхват на дейност на съответната структура, в която изпълняват служебните си задължения.

(4) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Лицата по ал. 1, които са директори и служители в централните управления и в териториалните поделения на държавните предприятия по чл. 163, не могат да упражняват лесовъдска практика в горските територии - собственост на общини, физически, юридически лица и техни обединения на територията на съответното държавно предприятие, освен по служба.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Лицата по чл. 182 не могат да упражняват лесовъдска практика в горските територии на територията на съответната община, освен по служба.

(6) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Лицата по ал. 2, 3, 4 и 5 могат да упражняват лесовъдска практика в собствените си гори или в гори - собственост на свои роднини по права линия без ограничения, на роднини по сребрена линия до трета степен включително и на роднини по сватовство до втора степен включително.

Чл. 235. Дейностите по чл. 233, ал. 1 се извършват от физически лица, които са вписани в публичен регистър в Изпълнителната агенция по горите и притежават удостоверение за регистрация.

Чл. 236. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.08.2016 г.) (1) За дейностите по чл. 233, ал. 1, т. 1 в публичния регистър може да бъде вписано физическо лице, което:

1. притежава диплома за висше образование по специалността „Горско стопанство“ или „Озеленяване“, или „Ландшафтна архитектура“, или „Екология и опазване на околната среда“ с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ или с образователна и научна степен „доктор“ или „доктор на науките“, или

2. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) притежава диплома за завършено средно образование по специалността „Горско и ловно стопанство“ или „Горско стопанство и дърводобив“ и с придобита квалификация „техник-лесовъд“, или диплома за завършено средно образование и свидетелство за професионална квалификация с придобита 3-та степен на професионална квалификация по професията „техник-лесовъд“;

3. не е осъждано с влязла в сила присъда за престъпление, извършено при осъществяване на някоя от дейностите по чл. 233, ал. 1;

4. не е извършило нарушение на нормативен или общ административен акт при упражняване на дейностите по чл. 233, ал. 1 в рамките на 12 месеца преди датата на подаване на заявлението за регистрация, установено с влязъл в сила акт на компетентен орган.

(2) За дейностите по чл. 233, ал. 1, т. 2 и 5 в публичния регистър може да бъде вписано физическо лице, което:

1. притежава диплома за висше образование по специалността „Горско стопанство“ или „Екология и опазване на околната среда“ с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ или с образователна и научна степен „доктор“ или „доктор на науките“, или

2. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) притежава диплома за завършено средно образование по специалността „Горско стопанство и дърводобив“ или „Горско и ловно стопанство“ и с придобита квалификация „техник-лесовъд“, или диплома за завършено средно образование и свидетелство за 3-та степен на професионална квалификация по професията „техник-лесовъд“;

3. не е осъждано с влязла в сила присъда за престъпление, извършено при осъществяване на някоя от дейностите по чл. 233, ал. 1;

4. не е извършило нарушение на нормативен или общ административен акт при упражняване на дейностите по чл. 233, ал. 1 в рамките на 12 месеца преди датата на подаване на заявлението за регистрация, установено с влязъл в сила акт на компетентен орган.

(3) За дейностите по чл. 233, ал. 1, т. 3 и 6 в публичния регистър може да бъде вписано физическо лице, което:

1. притежава диплома за висше лесовъдско образование по специалността „Горско стопанство“ с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ или с образователна и научна степен „доктор“ или „доктор на науките“;

2. има две години стаж по специалността, придобит след висшето образование;

3. не е осъждано с влязла в сила присъда за престъпление, извършено при осъществяване на някоя от дейностите по чл. 233, ал. 1;

4. не е извършило нарушение на нормативен или общ административен акт при упражняване на дейностите по чл. 233, ал. 1 в рамките на 12 месеца преди датата на подаване на заявлението за регистрация, установено с влязъл в сила акт на компетентен орган.

(4) За дейностите по чл. 233, ал. 1, т. 4 в публичния регистър може да бъде вписано физическо лице, което:

1. притежава диплома за висше образование по специалността „Горско стопанство“ или „Механизация на горското стопанство“, или „Лесоинженерно дело“ с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ или с образователна и научна степен „доктор“ или „доктор на науките“, или

2. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) притежава диплома за завършено средно образование по специалността „Горско стопанство и дърводобив“ или „Горско и ловно стопанство“, или „Механизация на горското стопанство и дърводобива“, или „Дърводобив и транспорт“, или „Дърводобивна промишленост“, и с придобита квалификация „техник-лесовъд“, или „техник-технолог“, или „техник-механизатор“, или диплома за завършено средно образование и свидетелство за професионална квалификация с придобита 3-та степен на професионална квалификация по специалностите „Механизация на горското стопанство“ или „Горско стопанство и дърводобив“, или „Горско и ловно стопанство“;

3. не е осъждано с влязла в сила присъда за престъпление, извършено при осъществяване на някоя от дейностите по чл. 233, ал. 1;

4. не е извършило нарушение на този закон или подзаконовите актове по прилагането му при упражняване на дейностите по чл. 233, ал. 1 в рамките на 12 месеца преди датата на подаване на заявлението за регистрация, установено с влязъл в сила акт на компетентен орган.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.08.2016 г.) За съответните дейности по ал. 1, 2 и 4 в публичния регистър може да бъде вписано и физическо лице, което притежава документи за завършено образование и квалификация, които са приравнени към посочените изискуеми документи за съответната дейност в съответствие с изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование и Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 236а. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 09.11.2015 г.) (1) Лицата със средно образование, които подават заявление за вписване в публичния регистър по чл. 235, както и лицата, които са отписани от регистъра на основание чл. 239, ал. 1, т. 4 - 9, преди подаването на заявление полагат изпит пред комисия, назначена със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(2) Условието и редът за провеждане на изпита и за издаване на документ за успешно издържан изпит се определят със заповедта по ал. 1.

Чл. 237. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Към заявлението за вписване в публичния регистър по чл. 235 физическите лица прилагат:

1. копие от диплома съгласно изискванията на чл. 236;
2. документ за стаж по специалността - в случаите по чл. 233, ал. 1, т. 3 и 6;
3. свидетелство за съдимост;

4. декларация, че няма извършено нарушение на нормативен или общ административен акт при упражняване на дейността, за която се регистрира в рамките на 12 месеца преди датата на подаване на заявлението за регистрация, установено с влязъл в сила акт на компетентен орган;

5. (нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) документ за успешно издържан изпит в случаите по чл. 236а;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) документ за платена такса за разглеждане на заявлението.

(2) В случаите, когато кандидатът има завършено образование извън страната, той представя удостоверение за признато завършено средно образование и професионална квалификация или удостоверение за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, издадени от Министерството на образованието и науката.

Чл. 238. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Изпълнителната агенция по горите се произнася с мотивиран отказ по заявление за регистрация, подадено от физическо лице, когато:

1. не е представен някой от документите, изискуеми по чл. 237;
2. лицето не отговаря на изискванията за регистрация;
3. с влязъл в сила акт на компетентен орган се установи, че някой от изискуемите документи, представени от заявителя, е неистински или е с невярно съдържание;

4. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) когато лицето е отписано от регистъра на основание чл. 239 ал. 1, т. 4 - 8 и от датата на отписването до датата на подаването на заявлението не е изтекъл срокът на присъдата или на приложената принудителна административна мярка или срокът по чл. 239, ал. 2.

Чл. 239. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Предишен текст на чл. 239 - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Физическо лице, вписано в регистъра за упражняване на лесовъдска практика, се отписва в следните случаи:

1. по негово заявление;
2. при смърт;

3. при поставяне под запрещение;
4. когато с влязла в сила присъда лицето е осъдено за престъпление, извършено при упражняване на дейността, за която е регистрирано;
5. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) когато в рамките на 12 месеца преди датата на вземане на решението за отписване с влезли в сила три или повече акта на компетентен орган са установени нарушения на този закон или подзаконовите актове по неговото прилагане, извършени при упражняване на дейността, за която е регистрирано;
6. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) когато издаде позволително за извършване на дейност в горските територии в нарушение на този закон или подзаконовите актове по неговото прилагане установено с влязъл в сила акт на компетентен орган;
7. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) при извършване на лесовъдска практика от вписан в регистъра служител в Изпълнителната агенция по горите и в нейните структури в нарушение на чл. 234, ал. 2, 3 и 4;
8. когато след регистрация в регистъра се установи, че за издаването на удостоверението е представен неистински документ или документ с невярно съдържание.
9. (нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) когато с влязъл в сила акт на компетентен орган е установено някое от следните нарушения на този закон или на подзаконовите актове по неговото прилагане, извършено при упражняване на дейността, за която е регистрирано:
- а) изготвен е карнет-опис, без насаждението да е маркирано за конкретния вид сеч;
  - б) извършено е маркиране извън отразените на терена граници на имота, предвиден за сеч;
  - в) изготвен е протокол за освидетелстване на сечището с невярно съдържание;
  - г) след съставянето и регистрирането в информационната система на Изпълнителната агенция по горите на карнет-описа без законово основание е извършено допълнително маркиране на дървета за сеч;
  - д) издаден е превозен билет от временен склад, непосочен в регистрирания технологичен план за добив на дървесина.
- (2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) В случаите на отписване от регистъра поради настъпили обстоятелства по ал. 1, т. 5 - 9 заявления, постъпили от отписаните лица, не се разглеждат за срок една година след влизането в сила на заповедта за отписване. При повторно или следващо отписване от регистъра заявления за вписване не се разглеждат за срок две години след влизането в сила на заповедта за отписване.
- Чл. 240.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Предишен текст на чл. 240 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Отказът за вписване в регистъра за лесовъдска практика и за издаване на удостоверение за регистрация, както и отписването от регистъра се мотивират и могат да бъдат обжалвани по реда на Административнопроцесуалния кодекс.
- (2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) В случаите по чл. 239 ал. 1, т. 5 - 9 заповедта на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите за отписване от регистъра подлежи на незабавно изпълнение.

Раздел III

Регистрация на търговци за извършване на дейности в горските територии

Чл. 241. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Предишен текст на чл. 241 - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Дейностите по стопанисване на горски територии, добив на дървесина, инвентаризация на горските територии, изработване на планове и програми за управление и развитие на горски територии, както и издаването на съпровождащите ги документи се извършват от търговци, вписани в публичен регистър в Изпълнителната агенция по горите и притежаващи удостоверение за регистрация. В регистъра се вписват и държавните горски и ловни стопанства, учебно-опитните горски стопанства и специализираните териториални звена на Изпълнителната агенция по горите, когато самостоятелно извършват дейности в случаите по чл. 165, ал. 4 и 5.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Вписването в регистъра по ал. 1 не е задължително за търговци, извършващи дейностите по изработване на областни планове за развитие на горските територии.

Чл. 242. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) В публичния регистър по чл. 241 ал. 1 може да бъде вписан търговец, който:

1. има сключен трудов договор най-малко с едно лице, регистрирано за упражняване на лесовъдска практика за дейността, която търговецът ще извършва;
2. не е в процедура по ликвидация;
3. не е обявен в несъстоятелност и не е в производство за обявяване в несъстоятелност;
4. не е лишен от правото да упражнява търговска дейност;
5. няма парични задължения към държавата, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, или задължения към осигурителни фондове.

(2) В публичния регистър не може да бъде вписан търговец:

1. който е извършил нарушение на нормативен или общ административен акт при упражняване на дейността, за която се регистрира в рамките на 12 месеца преди датата на подаване на заявлението за регистрация, установено с влязъл в сила акт на компетентен орган;
2. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) чийто управител или в чийто управителен орган участва лице, отписано от регистъра на основание чл. 239 ал. 1, т. 4 - 8 през последните 24 месеца, предхождащи датата на подаване на заявлението за регистрация;
3. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) чийто управител или член на управителен орган е бил управител или член на управителен орган на търговец, отписан от регистъра на основание чл. 245 ал. 1, т. 5 през последните 24 месеца, предхождащи датата на подаване на заявлението за регистрация.

Чл. 243. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Към заявлението за вписване в публичния регистър по чл. 241 ал. 1 търговецът прилага:

1. декларация, че не е в процедура по ликвидация, не е обявен в несъстоятелност и не е в производство за обявяване в несъстоятелност;
2. декларация, че не е лишен от право да упражнява търговска дейност;
3. декларация, че няма парични задължения към държавата или към общините, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, или задължения към осигурителни фондове;
4. декларация, че няма извършено нарушение на нормативен или общ административен акт при упражняване на дейността, за която се регистрира в рамките на 12 месеца преди датата на подаване на заявлението за регистрация, установено с влязъл в сила акт на компетентен орган;
5. декларация за обстоятелствата по чл. 242, ал. 2, т. 2 и 3;

6. копие от вписан в Националната агенция за приходите трудов договор с лицето, регистрирано за упражняване на лесовъдска практика за дейността, която търговецът ще извършва;

7. нотариално заверена декларация от лицето по т. 6, че е съгласно удостоверението му за регистрация да бъде използвано от търговеца за вписване в регистъра;

8. документ за платена такса за разглеждане на заявлението.

(2) Когато търговец подава заявление за вписване в регистъра за изработване на планове и програми за управление и развитие на горски територии, към заявлението се прилагат не по-малко от три трудови договора с физически лица, регистрирани в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика, за задания за горскостопански планове и програми и за инвентаризация на горските територии.

(3) Изискванията на ал. 1, т. 5 и 7 не се отнасят за търговци, чиито членове на управителни органи са вписани в регистъра за упражняване на лесовъдска практика.

(4) Когато в публичния регистър по чл. 241 ал. 1 се вписват държавни горски стопанства или държавни ловни стопанства, към заявлението за вписване се прилагат документите по ал. 1, т. 2 - 8.

Чл. 244. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Изпълнителната агенция по горите се произнася с мотивиран отказ по заявление за регистрация, когато:

1. не е представен някой от документите, изискуеми по чл. 243, ал. 1, 2 или 4;

2. търговецът не отговаря на изискванията за регистрация;

3. с влязъл в сила акт на компетентен орган се установи, че някой от изискуемите документи, представени от заявителя, е неистински или е с невярно съдържание;

4. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) търговецът е отписан от регистъра на основание чл. 245 ал.1, т. 5 и от датата на отписване до датата на подаването на заявлението не е изтекъл срокът на приложената принудителна административна мярка.

Чл. 245. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Предишен текст на чл. 245, доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Лице, вписано в регистъра по чл. 241 ал.1, се отписва:

1. по негово заявление;

2. при смърт на физическото лице или при поставянето му под запрещение;

3. при прекратяване на юридическото лице, на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство;

4. когато в резултат на промяна на обстоятелствата не отговаря на изискванията на чл. 242;

5. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) когато в рамките на 12 месеца преди датата на вземане на решението за отписване с влезли в сила 3 или повече акта на компетентен орган са установени нарушения на нормативен или общ административен акт, извършени при упражняване на дейността, за която е регистрирано;

6. когато на лицето по съдебен или административен ред му е било забранено да осъществява дейност по предмета на удостоверението - за срока на забраната.

7. (нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) при заличаване на едноличния търговец.

8. (нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) когато с влязъл в сила акт на компетентен орган е установено някое от следните нарушения на този закон или на подзаконовите актове за неговото прилагане, извършени при осъществяването на дейностите по чл. 241, ал. 1:

а) извършване на сеч извън границите на имота, за който е издадено позволително за сеч;

б) извършване на извоз на дървесина от сечището в нарушение на изискванията на регистрирания технологичен план за добив на дървесина.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Не се разглеждат заявления за вписване в регистъра на лица, отписани поради настъпили обстоятелства по ал. 1, т. 5 и 8, в срок една година след влизането в сила на заповедта за отписване. При повторно или следващо отписване от регистъра заявления за вписване не се разглеждат за срок две години след влизането в сила на заповедта за отписване.

Чл. 246. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) (Предишен текст на чл. 246 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Отказът за вписване в регистъра по чл. 241 ал1 и за издаване на удостоверение за регистрация, както и отписването от регистъра се мотивират и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) В случаите по чл. 245, ал. 1, т. 5, 6 и 8 заповедта на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите за отписване от регистъра подлежи на незабавно изпълнение.

Чл. 247. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Търговците, вписани в регистъра по чл. 241 ал.1, са длъжни да уведомяват Изпълнителната агенция по горите за всички промени във вписаните обстоятелства по чл. 242 в 14-дневен срок от настъпването им. При неизпълнение на задължението търговецът се отписва от регистъра.

Глава седемнадесета

ОБЩЕСТВЕНИ ЕКОСИСТЕМНИ ПОЛЗИ ОТ ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

Чл. 248. (1) Обществени екосистемни ползи от горските територии са резултатите от специализираните дейности по управлението им.

(2) Обществени екосистемни ползи от горските територии са:

1. защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения;
2. обезпечаване на количеството и качеството на водата;
3. поддържане на биологичното разнообразие;
4. екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат;
5. осигуряване на условия за рекреация и туризъм;
6. поддържане на традиционния ландшафт;
7. защита на природното и културното наследство;
8. защита на инфраструктурни обекти и съоръжения;
9. забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата.

Чл. 249. (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Обществените екосистемни ползи по чл. 248, ал. 2, когато благоприятстват извършването на стопанска дейност, са възмездни.

(2) В областните планове за развитие на горските територии се определят:

1. конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно;

2. видовете стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи.

(3) Лицата, които извършват стопанската дейност по ал. 1 в горските територии и зони, определени в областния план за развитие на горските територии, заплащат в общината, на чиято територия извършват дейността, обезщетение за съответните обществени екосистемни ползи.

(4) Ежегодно до 30 април общината разпределя постъпилите средства от обезщетения между собствениците на горски територии, държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства.

(5) Право да получат средствата по ал. 4 имат собственици на горски територии, както и държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства:

1. чиито горски територии са на територията на съответната община и имат утвърдени горскостопански планове и програми;

2. чиито горски територии са включени в териториите и зоните по ал. 2, т. 1;

3. (в сила от 01.01.2016 г.; отм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) .

(6) Средствата, събрани от общината по ал. 3, могат да се разходват само за обезщетяване на собственици на гори, държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства по реда на тази глава.

(7) В случаите, когато останат неразпределени средства по ал. 3, те се разходват с решение на общинския съвет за изпълнение на проекти, свързани с горите и/или с опазване на околната среда.

(8) Методиката за определяне на обезщетението по ал. 3, условията и редът за неговото заплащане и за разпределяне на набраните в общината средства се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 250. Лица, на които са предоставени за управление горски територии под наем или под аренда, не заплащат обезщетение за обществени екосистемни ползи за съответната територия.

Чл. 251. Ежегодно до 31 май общините предоставят на съответната регионална дирекция по горите информация за събраните и разходваните средства от обезщетения за обществени екосистемни ползи.

Глава осемнадесета

АДМИНИСТРАТИВНОАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Раздел I

Принудителни административни мерки

Чл. 252. За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения по този закон и на вредните последици от тях компетентните органи или оправомощени от тях длъжностни лица със заповед прилагат принудителни административни мерки по реда на чл. 254.

Чл. 253. (1) Министърът на земеделието, храните и горите спира:

1. разпореждания на централни ведомства или областни управители, които са в нарушение на този закон;

2. реализацията на планове, утвърдени в нарушение на този закон.

(2) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите спира:

1. разпореждания на регионалните дирекции по горите и на държавните предприятия по чл. 163, които са в нарушение на този закон;

2. реализацията на програми, утвърдени в нарушение на този закон.

(3) Директорите на регионални дирекции по горите:

1. спират дейности в горските територии, които не са предвидени в съответните горскостопански планове и програми или когато такива планове и програми липсват;

2. спират строителство в горските територии:

а) когато то се извършва без приет по съответния ред проект или в нарушение на такъв проект;

б) на обекти и съоръжения за борба срещу ерозията и пороите, за които не е приет технически проект за борба срещу ерозията и пороите, или когато строителството се извършва в нарушение на предвидените в проекта горскостопански дейности;

в) в които предназначението на територията не е променено в случаите и по реда на този закон;

3. спират дейности в горските територии, които се извършват в нарушение на този закон, Закона за лова и опазване на дивеча, Закона за защитените територии, Закона

за рибарството и аквакултурите, Закона за лечебните растения, Закона за биологичното разнообразие, Закона за опазване на селскостопанското имущество и на подзаконовите актове по прилагането им;

4. спират дейности или обекти, които увреждат или замърсяват горските територии;

5. спират дейността на обекти, в които постъпва, преработва се или от които се експедира обла дървесина, фасонирана дървесина или преработени дърва за горене, при констатиране в тях на нарушения по този закон или на подзаконовите актове по прилагането му.

(4) Директорите на държавните горски стопанства и на държавните ловни стопанства, както и кметовете на общини - собственици на гори, спират дейности и строителство в горските територии - тяхна собственост, и в такива, предоставени им за управление, при констатиране в тях на нарушения по този закон или на подзаконовите актове по прилагането му.

(5) В заповедите за прилагане на принудителните административни мерки по ал. 1 - 4 се дават и предписания за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от допуснатите нарушения.

Чл. 254. (1) Принудителните административни мерки се прилагат за срок до отстраняване на нарушението, а в случаите по чл. 253, ал. 3, т. 5 - за срок до 6 месеца.

(2) Заповедите за прилагане на принудителните административни мерки подлежат на незабавно изпълнение.

(3) Приложените принудителни административни мерки могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Раздел II

Административни нарушения и наказания

Чл. 255. Всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил на други лица вследствие на нарушение на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му.

Чл. 256. (1) Наказва се с глоба от 50 до 300 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което възпрепятства изпълнението на служебни задължения на длъжностните лица по този закон и подзаконовите актове по прилагането му.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на собственици и ползватели на горски територии, които възпрепятстват провеждането на необходимите действия, свързани с инвентаризацията на горските територии, или не предоставят необходимите данни за извършването ѝ.

(3) Когато нарушението по ал. 1 и 2 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 500 лв.

Чл. 257. (1) Наказва се с глоба от 300 до 5000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, длъжностно лице или лице, упражняващо лесовъдска практика, което:

1. не изпълни или изпълни несвоевременно задължения или контролни правомощия, възложени му по този закон, подзаконовите актове по прилагането му, както и решения и предписания, основани на тях;

2. съгласува, одобри или издаде документ в нарушение на този закон, на подзаконовите актове по прилагането му или на одобрените горскостопански планове и програми;

3. не вземе своевременно мерки за предотвратяване и спиране на незаконни дейности в горските територии или за премахване на последиците от нарушенията;

4. за съгласуване, одобряване или издаване на документи поставя като условия или изисква документи, каквито не се предвиждат с този закон, с подзаконовите актове по прилагането му или с друг нормативен акт;

5. в срок, определен с нормативен акт, не се произнесе по искане за съгласуване, одобряване или издаване на документи; не извърши проверки или услуги;

6. разпореди, съгласува или допусне извършването на строителство в горските територии в нарушение на този закон или на подзаконовите актове по прилагането му, в т.ч. в нарушение на нормативите, определени с наредбата по чл. 152, ал. 2;

7. съгласува или допусне извършването на дейност в горските територии от лица, които не притежават съответната правоспособност.

(2) Наказва се с глоба от 1000 до 5000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, лице, упражняващо лесовъдска практика, което издаде позволително за извършване на дейност в горските територии в нарушение на този закон или на подзаконовите актове по прилагането му. Глобата се налага независимо от отписването от регистъра по чл. 235.

Чл. 258. Наказва се с глоба от 100 до 300 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, лице, което извършва дейност в горските територии, без да притежава съответната правоспособност.

Чл. 259. Наказва се с глоба от 500 до 5000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, лице, извършило оценка за горски територии в нарушение на изискванията на наредбата по чл. 86, ал. 2.

Чл. 260. Наказва се с глоба от 300 до 1000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, лице, което извършва лесовъдска практика, без да е вписано в регистъра по чл. 235, както и лице, което е вписано в регистъра, но осъществява дейност, която не е посочена в удостоверението му за регистрация.

Чл. 261. (1) Наказва се с глоба от 50 до 500 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, физическо лице, което:

1. не изпълни разпореждане на компетентен орган, издадено в рамките на дадените му със закона правомощия;

2. не осигури достъп, не представи необходимите документи и данни на контролните органи.

(2) Наказва се с глоба от 200 до 1000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, физическо лице, което не извърши възстановителни работи и не отстрани за своя сметка нанесените повреди на чужд поземлен имот в горските територии.

Чл. 262. (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Наказва се с имуществена санкция от 200 до 2000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, юридическо лице, едноличен търговец или търговец, вписан в регистъра по чл. 241 ал.1, което:

1. извършва дейност в горските територии, без да е вписано в регистъра по чл. 241 ал.1;

2. е вписано в регистъра по чл. 241 ал.1, но осъществява дейност, която не е посочена в удостоверението му за регистрация;

3. не изпълни разпореждане на контролен орган, издадено в рамките на неговата компетентност по този закон;

4. не осигури достъп, не представи необходимите документи и данни на контролните органи;

5. допусне извършването от негово име на дейност в горските територии от лица, които не притежават съответната правоспособност.

(2) Наказва се с имуществена санкция от 500 до 5000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, юридическо лице, едноличен търговец или търговец, вписан в регистъра по чл. 241 ал.1, което не извърши възстановителните работи и не отстрани за своя сметка нанесените повреди на чужд недвижим имот в горските територии.

Чл. 263. (1) Наказват се с глоба от 200 до 2000 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физически лица, които извършат или наредят да бъдат извършени следните дейности:

1. нанасяне на повреди или унищожаване на горски пътища, пътни съоръжения и принадлежности на пътя;

2. ползване на горските пътища в нарушение на наредбата по чл. 148, ал. 11;

3. изхвърляне на отпадъци и строителни материали, замърсяващи горските територии;

4. отнемане на хумусен пласт и/или мъртва горска постилка.

(2) За нарушение по ал. 1 освен наложената глоба на нарушителя се отнема даденото разрешение или удостоверение за достъп до горската територия и той се задължава в определен срок да отстрани последиците от нарушението.

(3) При неизпълнение на задължението по ал. 2 последиците от нарушението се отстраняват от собственика на пътя за сметка на нарушителя. За вземането си от нарушителя собственикът може да поиска издаване на заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 417 от Гражданския процесуален кодекс въз основа на извлечение от счетоводните си книги.

(4) Ново разрешение или удостоверение за достъп до горската територия може да бъде дадено след изпълнение на задълженията по ал. 2 и 3.

Чл. 264. (1) Наказват се с глоба от 100 до 1000 лв. физически лица - собственици и/или ползватели на имоти, граничещи с горски територии, които възпрепятстват извършването на ремонти и реконструкции на горски пътища или ограничават достъпа до такива пътища.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 200 до 2000 лв.

(3) С наказанието по ал. 1 и 2 се наказват и лица, които в нарушение на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му възпрепятстват или ограничават достъпа до горските територии и свободното придвижване на хора, диви животни и води. Когато достъпът до горските територии е ограничен посредством поставени огради, бариери или други прегради или съоръжения, те се премахват за сметка на лицето, което ги е поставило.

Чл. 265. (1) Наказва се с глоба от 1000 до 5000 лв. физическо лице, което промени предназначението на горски територии или фактическото им използване не по установения за това ред.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 15 000 лв.

(3) Наказанието по ал. 1 и 2 се налага и на лица, които изграждат обекти по чл. 54, ал. 1 или извършват дейност по чл. 73, ал. 1 в горски територии, без да е учредено право на строеж, съответно без да е променено предназначението на територията по установения за това ред.

Чл. 266. (1) Наказва се с глоба от 50 до 3000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, физическо лице, което в нарушение на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му сече, извозва, товари, транспортира, разтоварва, придобива, съхранява, преработва или се разпорежда с дървесина и недървесни горски продукти.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 5000 лв.

Чл. 267. (1) Който не уведоми своевременно компетентния орган по този закон за кражба или загубване на контролна горска марка или производствена марка, се наказва с глоба от 50 до 500 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 200 до 1000 лв.

Чл. 268. (1) Наказва се с глоба от 1000 до 10 000 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което в нарушение на този закон и подзаконовите актове по прилагането му:

1. преотстъпи контролна горска марка, производствена марка, униформено облекло или отличителен знак;

2. използва чужда, неистинска или подправена контролна горска марка, производствена марка, униформено облекло, отличителен знак или удостоверение за регистрация;

3. издаде позволително за извършване на дейност в горските територии, без да има правомощия за това.

(2) Когато нарушението по ал. 1, т. 1 и 2 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 10 000 лв.

Чл. 269. Наказват се с глоба от 50 до 500 лв. и ръководителите или възложителите, които са наредили или са допуснали да бъде извършено административно нарушение по този закон и подзаконовите актове по прилагането му при осъществяване дейността на предприятия, учреждения и организации.

Чл. 270. За други нарушения на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му наказанието е глоба от 50 до 500 лв., съответно имуществена санкция в размер от 100 до 1000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание.

Чл. 271. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) (1) (Предишен текст на чл. 271 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) За нарушения на Регламент (ЕО) № 2173/2005 наказанието е глоба от 500 до 5000 лв., съответно имуществена санкция от 1000 до 10 000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) За нарушения на Регламент (ЕС) № 995/2010 наказанието е глоба от 50 до 3000 лв., съответно имуществена санкция от 100 до 5000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание.

Чл. 272. Ако лице извърши нарушение по чл. 256 - 271, след като е имало влязло в сила наказателно постановление за друго такова нарушение в срок от една година от влизането му в сила, глобата или имуществената санкция е в троен размер.

Чл. 272а. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) При плащане на наложената глоба или на имуществената санкция в 30-дневен срок от издаването на наказателното постановление лицето дължи 70 на сто от размера на глобата, съответно на имуществената санкция.

Чл. 273. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 28 от 2014 г.) (1) Вещите, послужили за извършване на нарушение, както и вещите - предмет на нарушението, се отнемат в полза на държавата независимо от това чия собственост са, освен ако се установи, че са използвани независимо или против волята на собственика им.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите предоставя със заповед дървесината и недървесните горски продукти, добити от горски територии - държавна собственост, предмет на нарушение, отнети в полза на държавата, на:

1. съответното държавно предприятие по чл. 163 - за горските територии - държавна собственост, предоставени му за управление;

2. съответното учебно-опитно горско стопанство - за горските територии - държавна собственост, предоставени му за управление.

(3) (Предишен текст на ал. 2, доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Вещите, отнети в полза на държавата, с изключение на вещите по ал. 2, се продават от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или от оправомощено от него длъжностно лице по реда на Закона за държавната собственост. За разпореждането с тези вещи не се прилагат разпоредбите на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и на Закона за Националната агенция за приходите.

(4) (Предишен текст на ал. 3, изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Дървесината и недървесните горски продукти - предмет на нарушението, както и животните - средство на нарушението, иззети и задържани с актовете за установяване на

административни нарушения или с констативни протоколи, могат да се продават по реда на ал. 3 преди приключване на административнонаказателното производство.

(5) (Предишен текст на ал. 4, доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Вещите, отнети в полза на държавата, с изключение на вещите по ал. 2, могат да се предоставят безвъзмездно от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите на нейните структури, държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и учебно-опитните горски стопанства, а когато вещите са отнети с наказателно постановление, издадено от кмет на община, те могат да бъдат предоставени безвъзмездно на съответната община.

(6) (Предишен текст на ал. 5 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Отнетите в полза на държавата вещи, които са негодни за употреба, се унищожават от регионалните дирекции по горите.

(7) (Предишен текст на ал. 6, изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Средствата от продажбата на вещите по ал. 4, получени след приспадане на всички разходи по тяхното задържане и продажба, се депозират в банкова сметка на съответната регионална дирекция по горите:

1. до приключване на административната преписка с влязъл в сила акт на компетентен орган;

2. до изтичане на една година от датата на констатиране на административното нарушение - когато в този срок нарушителят не е установен.

(8) (Предишен текст на ал. 7, изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) За времето, през което средствата по ал. 7 са депозирани в банковата сметка на съответната регионална дирекция по горите, не се дължат лихви.

(9) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Средствата от продажбата на вещите по ал. 2, получени след приспадане на всички разходи по тяхното задържане и продажба, се депозират в банкова сметка на:

1. съответното държавно предприятие по чл. 163 - за дървесината и недървесните горски продукти от горските територии - държавна собственост, предоставени му за управление;

2. съответното учебно-опитно горско стопанство - за дървесината и недървесните горски продукти от горските територии - държавна собственост, предоставени му за управление.

(10) (Предишен текст на ал. 8 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Иззетите и задържани оръжия, боеприпаси и взривни вещества се предават в срок до 24 часа на поделенията на Министерството на вътрешните работи.

(11) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Дървен материал и изделия от дървен материал, отнети в полза на държавата за нарушение на Регламент (ЕС) № 995/2010, се предоставят от Изпълнителната агенция по горите за ползване за цели от обществен интерес по смисъла на § 1, т. 22 от допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

Чл. 274. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) (1) Нарушенията по закона и подзаконовите актове по прилагането му се установяват с актове на:

1. служителите в Изпълнителната агенция по горите и в нейните структури, които заемат длъжност, за която се изисква лесовъдско образование, както и определените със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите;

2. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) служителите в държавното предприятие по чл. 163, в държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и учебно-опитните горски стопанства, които заемат длъжност, за която се изисква лесовъдско образование;

3. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) кметовете на кметства, кметските заместници и лицата, които заемат длъжност в общините или общинските

горски структури, за която се изисква лесовъдско образование - за горските територии на територията на съответната община;

4. лицата, вписани в регистъра за лесовъдска практика по чл. 235 - за горските територии, за които имат сключен договор за горскостопански дейности и отговарят на условията на чл. 37 от Закона за административните нарушения и наказания;

5. държавните служители на Министерството на земеделието, храните и горите, оправомощени от министъра;

6. държавните служители на Министерството на вътрешните работи, оправомощени от министъра.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Лицата по ал. 1, т. 2 имат право:

1. да спират със сигнал със стоп-палка и да проверяват пътните превозни средства, превозващи дървесина и недървесни горски продукти на територията на съответното държавно предприятие, както и да проверяват всички документи, свързани с управляваното превозно средство и с извършвания превоз;

2. да ползват моторни превозни средства със специален режим на движение, определени от министъра на земеделието, храните и горите по предложение на директора на съответното държавно предприятие.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Лицата по ал. 1, т. 3 и 4 имат право да проверяват всички документи за сеч, паша и други ползвания от горите.

Чл. 275. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм., бр. 60 от 2012 г.) (1) Наказателните постановления по закона и подзаконовите актове по прилагането му се издават:

1. от кметовете на общини - за нарушения, установени от лицата по чл. 274, ал. 1, т. 3;

2. от оправомощени от министъра на земеделието, храните и горите длъжностни лица от регионалните дирекции по горите - в останалите случаи;

3. от оправомощени от министъра на вътрешните работи длъжностни лица - за нарушенията, установени по чл. 274, ал. 1, т. 6.

(2) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Глобите, имуществените санкции, както и сумите, получени от продажбата на отнетите вещи, или паричната равностойност на липсващите вещи - предмет и/или средство на нарушението, с изключение на сумите, за които се прилага чл. 273, ал. 9, се внасят в бюджета на Изпълнителната агенция по горите, а когато наказателното постановление е издадено от кмет на община - в бюджета на съответната община.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.)

(4) Размерът на обезщетенията за вреди/щети върху горски територии, съоръжения, изградени в тях и върху горски пътища, се определя с наредба на Министерския съвет.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.)

Чл. 276. Нарушенията по Регламент (ЕО) № 2173/2005 се установяват с актове на служители на Агенция „Митници“.

Чл. 277. Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; доп., бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; изм., бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.08.2016 г.) По смисъла на този закон:

1. „Абиотични“ са въздействия, фактори и повреди, причинени от елементи на неживата природа - вятър, сняг, ниски и високи температури, пожари и други.

2. „Архитектурни елементи за обслужване на отдиха и туризма“ е публично достъпна инфраструктура за обслужване на отдиха и туризма без търговско предназначение, като кътове за отдих, беседки, заслони, пейки, маси, информационни

табла, чешми, дървени огради, скари, дървени мостчета, екопътеки, които не представляват строителство по смисъла на Закона за устройство на територията.

3. „Биомаса“ е биологично разграждащи се продукти или части от продукти, отпадъци и остатъци от биологичен произход от горските територии и свързаните с тях промишлености.

4. „Биотични“ са фактори и въздействия, причинени от елементи на живата природа - флора, фауна и микота.

5. „Висше лесовъдско образование“ е висше образование по специалност от професионално направление „Горско стопанство“ с придобита професионална квалификация „инженер по горско стопанство“ или „магистър-инженер по горско стопанство“ или „магистър-инженер“ по специалностите „Горско стопанство“, „Лесовъдство“, „Лесоползване“, „Лесоустройство“, „Ловно стопанство“, „Селекция, семепроизводство и горски култури“, „Защита на горите“, „Стопанисване на горите“, „Ловно и рибно стопанство“, „Лесоползване и икономика на горското стопанство“ в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование.

6. „Временен склад“ е терен, утвърден с технологичния план за сеч и извоз, подходящ за складиране на добитата от сечището дървесина преди транспортирането ѝ.

7. „Възобновителна сеч“ е сеч, при която след изсичане на дървета се осигурява възобновяване на насаждението.

8. „Географска култура от горски дървесни и храстови видове“ е изкуствено създадено насаждение по определена схема с фиданки от различни географски произходи на един и същ дървесен вид.

9. „Гола сеч“ е възобновителна сеч, при която за период, не по-дълъг от една година, се отсичат всички дървета на зрялото насаждение на определена територия.

10. „Голина“ е незалесена горска площ, подлежаща на залесяване.

11. „Горска екосистема“ е съвкупността от организми от горската флора, фауна и микота заедно със свързаната с тях нежива материя, които си взаимодействат в рамките на определени пространствени граници.

12. „Горска семепроизводствена база“ са всички одобрени и регистрирани източници за производство на горски репродуктивни материали.

13. „Горски автомобилни пътища“ са трайни горски пътища с асфалтовобетонно покритие, повърхностна обработка или трошенокаменна настилка.

14. „Горски култури“ са гори, създадени по изкуствен начин.

15. „Горски пътища“ са временни или трайни съоръжения, необходими за стопанисване, опазване и защита на горските територии, добив на дървесина и недървесни горски продукти, стопанисване и ползване на дивеча.

16. „Горски разсадник“ е площ, на която се извършва производство на фиданки от горски дървесни и храстови видове.

17. „Горски репродуктивни материали“ са единици за възпроизводство, части от растения и посадъчен материал от горски видове, предназначени за размножаване или залесяване.

18. „Горски територии с висока консервационна стойност“ са горски територии с критично значение за опазване и поддържане на биологичното разнообразие, екологичните и социалните функции на горите.

19. „Горскостопански дейности“ са дейности, свързани със стопанисването, защитата и опазването на горските територии и добива на дървесина, както и с изготвянето на горскостопански планове и програми.

20. „Дендрариум“ е жива колекция от дървета и храсти върху определена територия, организирани по систематичен, географски или друг принцип.

21. „Добив на дървесина“ е сеч и извоз на дървесина до временен склад.

22. „Ерозирани горски територии“ са горски земи, по повърхността на които се наблюдават процеси на разрушаване, пренасяне и отлагане на земни материали от водни потоци и вятър.

23. „Заслон“ е временна постройка в горска територия без помещения за постоянно или временно настаняване.

24. „Защитни горски пояси“ са линейни горски култури, създадени за защита на почвите, инженерни съоръжения и урбанизирани територии и за подобряване на микроклимата.

25. „Зона за защита от урбанизация“ е част от горските територии, в която е забранено извършването на строителство, с изключение на елементи от техническата инфраструктура и хидротехнически съоръжения, както и на съоръжения, свързани с управлението на горските територии.

26. „Инвентаризация на горските територии“ е установяване на площта, количествените и качествените характеристики на горските територии по конкретни горсостопански показатели чрез оглед и измерване.

27. „Износ“ е придвижването на стоки от държава - членка на Европейския съюз, в трета държава.

28. „Каламитети“ са масови прояви на вредители, свързани с нанасянето на значителни повреди на насажденията.

29. „Клон“ е група индивиди (копия), първоначално произведени от един индивид (майка) посредством вегетативно размножаване.

30. „Клонова колекция“ е горска култура, създадена от отделни клонове в определено съотношение.

31. „Лесистост“ е процентното отношение на площта на една територия, заета от гори, към цялата ѝ площ.

32. „Лесовъдско образование с образователно-квалификационна степен „магистър“ е висше лесовъдско образование с професионална квалификация „магистър-инженер по горско стопанство“ по специалностите „Горско стопанство“, „Лесовъдство“, „Лесоползване“, „Лесоустройство“, „Ловно стопанство“, „Селекция, семепроизводство и горски култури“, „Защита на горите“, „Стопанисване на горите“, „Ловно и рибно стопанство“, „Лесоползване и икономика на горското стопанство“ или професионална квалификация „инженер по горско стопанство“, придобити по Закона за висшето образование.

33. (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.08.2016 г.) „Лесовъдско образование“ е средно или висше образование по специалност от професионално направление „Горско стопанство“ с придобита квалификация „техник-лесовъд“ или „техник-технолог“, или професия „техник-лесовъд“ или „техник-механизатор“, или професионална квалификация „инженер по горско стопанство“, или „магистър-инженер по горско стопанство“ или „магистър-инженер“ по специалностите „Горско стопанство“, „Лесовъдство“, „Лесоползване“, „Лесоустройство“, „Ловно стопанство“, „Селекция, семепроизводство и горски култури“, „Защита на горите“, „Стопанисване на горите“, „Ловно и рибно стопанство“, „Лесоползване и икономика на горското стопанство“ в съответствие с изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование, Закона за професионалното образование и обучение и Закона за висшето образование.

34. „Логистика“ е подпомагане вземането на решения, основани на обективна, точна, достоверна и навременна информация чрез събиране, съхраняване, обработка, анализ и разпространение на тази информация.

35. „Микота“ са многоклетъчни организми от царство гъби.

36. „Мъртва горска постилка“ е надпочвен органичен пласт, формиран от отпадна дървесна и друга растителна маса.

37. „Недървопроизводителни земи“ са: поляни, ливади, ниви, ерозирани почви, горски пътища, просеки, скали, морени, грохоти, сипеи, пясъци, кариери и насипища,

площи, заети от сгради в горските територии, и дворни места, горски разсадници и други.

38. „Необработен дървен материал" са повалени и окастри дървета с отделена връхна част, със или без кора, разкроени или нацепени.

39. „Новосъздадени горски култури" са горски култури на възраст от една до три години или от една до пет години, когато са създадени във високопланинската зона над 1600 м надморска височина.

40. „Нощна паша" е пашата, извършвана в периода между 23,00 и 04,00 часа.

41. „Опитна култура от горски дървесни и храстови видове" е изкуствено създадено насаждение за изпитване на видове, клонове, произходи, сортове, форми и други с цел изследване и установяване на определени лесовъдски показатели.

42. „Пожароопасен сезон" е период от време, през което горските насаждения се характеризират с голяма пожарна опасност в зависимост от метеорологичните условия и риска от възникване на пожари.

43. „Поройни горски територии" са горски земи, разположени в територията на поройни водни течения и водосбори.

44. „Пътно превозно средство" е съоръжение за предвижване на колела или друг начин, използвано за превозване на хора и/или товари, включително всички съоръжения използващи за предвижването двигатели с вътрешно горене, електрически двигатели или животинска тяга.

45. „Репродуктивни материали" са семена, части от растения (калеми, резници, тъкани, отводки и други), полен, фиданки от горски дървесни и храстови видове.

46. „Семепроизводствена градина" е горска култура, създадена от селектирани клонове или семенни фиданки от потомства на фамилии, която е изолирана или се поддържа по такъв начин, че да се избегне или намали опрашването от нежелани индивиди и да се получат многократни, богати и лесни за прибиране семенни реколти.

47. „Семепроизводствено насаждение" е одобрено естествено насаждение или горска култура за производство на горски репродуктивни материали, селектирано по фенотипни признаци на ниво популация, което е разположено в определен район на произход.

48. „Сеч без материален добив" е отстраняване на изостанали, повредени, пречещи и нежелани дървета и храсти дейност с цел подобряване състоянието на младите насаждения на възраст, до която от тях не се добива реализуема дървесина.

49. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г.; изм., бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.08.2016 г.) „Средно лесовъдско образование" е средно образование от професионално направление „Горско стопанство" с придобита квалификация „техник-лесовъд" или „техник-технолог", или професия „техник-лесовъд", или „техник-механизатор", или приравнени към тях образование и квалификация в съответствие с изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование, Закона за професионалното образование и обучение.

50. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) „Плантация" е изкуствено насаждение, създадено за производство на дървесина и горски продукти.

51. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) „Специална дървесина" е обла необработена дървесина, от която се добиват специфични асортименти с определено качество и/или размери.

52. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) „Домакинство" са две или повече лица, които живеят заедно в един самостоятелен обект или в част от него, в който са регистрирани по постоянен или настоящ адрес, и имат общ бюджет, без оглед на родствената връзка помежду им. Домакинство е и едно лице, което живее в самостоятелно жилище, в стая или в част от нея към дадено жилище, има самостоятелен бюджет по отношение на разходите за хранене и задоволяване на други потребности.

53. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) „Скица-проект" е скица, изработена по реда на наредбите, издадени на основание чл. 31 и § 4, ал. 1, т. 3 от Закона за кадастъра и имотния регистър, във връзка с възлагане на устройствени планове по реда на Закона за устройство на територията, както и с постановяване на административни актове по този закон.

54. (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) „Нискостеблени" са акациевите, келяв габърони, мъждрянови и гледичиеви гори за издънково възобновяване.

55. (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) „Тъмна част на денонощието" е:

- а) от 18.30 часа до 06.30 часа - за месеците ноември, декември и януари;
- б) от 20.30 часа до 06.00 часа - за месеците февруари, март и април;
- в) от 22.00 часа до 05.00 часа - за месеците май, юни и юли;
- г) от 21.00 часа до 06.00 часа - за месеците август, септември и октомври.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Този закон отменя Закона за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г., бр. 77, 79 и 99 от 2002 г., бр. 16 и 107 от 2003 г., бр. 72 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34, 36, 80, 82 и 102 от 2006 г., бр. 13, 24, 53 и 64 от 2007 г., бр. 43, 54, 63, 69, 70 и 91 от 2008 г., бр. 6, 12, 19, 32, 74, 80, 94 и 103 от 2009 г. и бр. 73, 87 и 88 от 2010 г.).

§ 3. (В сила от 08.03.2011 г.) (1) Не подлежат на промяна на предназначението по реда на този закон и не може да бъде извършвано строителство в поземлени имоти в горски територии, които физически и юридически лица или общини са придобили от държавата в резултат на замени, извършени до деня на обнародването на закона в „Държавен вестник".

(2) Ограничението по ал. 1 се прилага и при промяна на собствеността на имотите, с изключение на случаите, когато съответната горска територия се придобива от държавата.

(3) Ограничението по ал. 1 не се прилага, когато промяната на предназначението е за изграждане на национален обект или на общински обект от първостепенно значение, по смисъла на Закона за държавната собственост и Закона за устройство на територията, които стават публична държавна или общинска собственост.

(4) В едномесечен срок от деня на обнародването на закона Министерството на земеделието и храните обнародва в „Държавен вестник" списък на имотите по ал. 1.

(5) В 14-дневен срок от обнародването на списъка по ал. 4 Агенцията по геодезия, картография и кадастър, общинските служби по земеделие и Агенцията по вписванията отразяват ограниченията по ал. 1 в кадастралните карти, съответно в картите на възстановената собственост, и в имотния регистър.

§ 4. (1) В едномесечен срок от влизането в сила на закона министърът на земеделието и храните със заповед назначава областни комисии, които изготвят списъци на поземлени имоти в горски територии, притежаващи характеристиката на гора, по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 1, които към деня на влизане в сила на закона не са отразени като такива в кадастралната карта или в картата на възстановената собственост.

(2) Комисиите по ал. 1 са в състав: председател - представител на областната дирекция „Земеделие", и членове: представител на съответната община, определен от кмета на общината, представител на съответната общинска служба по земеделие, представител на съответната служба по геодезия, картография и кадастър и представител на съответната регионална дирекция на горите.

(3) Областната комисия извършва на място по документи и чрез цифровата ортофотокарта проверка за наличието на имоти по ал. 1 в териториалния обхват на дейност на съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство и

изготвя протокол за работата си, към който прилага списък на имотите. В протокола се описват размерът на имотите, видът и произходът на гората и се прилага скица на имота и таксационна характеристика.

(4) Протоколът по ал. 3 се предоставя в 6-месечен срок от влизането в сила на закона на министъра на земеделието и храните за утвърждаване.

(5) В 14-дневен срок от утвърждаването на протокола по ал. 4 министърът на земеделието и храните издава заповед за определяне на имотите като горска територия. Заповедта се изпраща на общинската служба по земеделие или на службата по геодезия, картография и кадастър.

(6) Заповедта по ал. 5 се връчва на собствениците на имотите по ал. 1 и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) След влизането в сила на заповедта по ал. 5 копие от нея се изпраща на регионалната дирекция по горите и на съответната служба по геодезия, картография и кадастър, ако за територията има одобрена кадастрална карта, или на общинската служба по земеделие за отразяване на имотите като горска територия в кадастралната карта или в картата на възстановената собственост.

§ 5. (1) Заявленията за изключване на площи от горския фонд, за предоставяне право на ползване и сервитути върху гори и земи от държавния горски фонд, както и тези по § 123 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на отменения Закон за горите (обн., ДВ, бр. 16 от 2003 г.; изм., бр. 29 и 34 от 2006 г.), подадени до влизането в сила на този закон, се разглеждат по досегашния ред, като оценките на имотите се определят по реда на наредбата по чл. 86, ал. 2 от този закон, ако е изтекъл срокът на валидност на удостоверение за оценка, издадено по реда на Наредбата за определяне на базисни цени, цени за изключените площи, учредяване право на ползване и сервитути върху гори и земи от горския фонд (обн., ДВ, бр. 101 от 2003 г.; изм., бр. 39 от 2004 г., бр. 6 от 2005 г., бр. 1 от 2007 г., бр. 38 от 2010 г.).

(2) Процедурите по чл. 15б от отменения Закон за горите, започнали до влизането в сила на този закон, се прекратяват.

(3) Процедури, започнали по реда на чл. 14г, ал. 2 от отменения Закон за горите, се довършват по досегашния ред, в случай че лицето, по чието искане е станало изключването:

1. е подало или в тримесечен срок от влизането в сила на този закон подаде заявление, към което са приложени всички изискуеми документи, и

2. заплати дължимата цена по сделката в 6-месечен срок от влизането в сила на заповедта за продажба, замяна или учредяване на ограничено вещно право.

(4) В случай че не бъдат изпълнени изискванията на ал. 3, правата на лицата, в полза на които е постановена промяна на предназначението, се погасяват.

(5) В случаите по ал. 4 министърът на земеделието и храните издава заповед за отразяване на имотите като горска територия, копие от която се изпраща на регионалната дирекция по горите и в съответната служба по геодезия, картография и кадастър или в общинската служба по земеделие за нанасяне на промените в кадастралната карта или в картата на възстановената собственост, както и искане по реда на Закона за устройство на територията за изменение на съответния действащ устройствен план.

(6) Когато подробни устройствени планове се разработват за поземлени имоти в горски територии, които подлежат на продажба по реда на § 123 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на отменения Закон за горите (обн., ДВ, бр. 16 от 2003 г.; изм., бр. 29 и 34 от 2006 г.), нормативно определената прилежаща площ - обект на продажба, се определя на базата на пределно допустимите нормативи за плътност и интензивност на застрояване за отделните видове територии и устройствени зони.

(7) Разпоредбите на чл. 73, ал. 5 и чл. 78, ал. 4, т. 2 и ал. 7 се прилагат и за производства по отменения Закон за горите по изключване и промяна предназначението на гори и земи от горския фонд за изграждане на национални обекти и общински обекти от първостепенно значение, които не са приключили към датата на влизане в сила на закона.

(8) Разпоредбата на чл. 78, ал. 3, т. 2 не се прилага за приключили процедури по отменения Закон за горите.

(9) Когато към деня на влизане в сила на закона е дадено предварително съгласуване за изключване на площи от горския фонд или е подадено искане за предварително съгласуване, процедурата за промяна на предназначението на съответните имоти се довършва по досегашния ред.

§ 6. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Горски територии, включени в границите на урбанизирани територии - населени места и селищни образувания, определени с околоръстен полигон съгласно § 13, ал. 3 от Правилника за приложение на Закона за планово изграждане на населените места (обн., Изв., бр. 76 от 1960 г.; попр., бр. 96 от 1960 г.; изм., бр. 92 от 1962 г.; изм., ДВ, бр. 47 от 1964 г.; попр., бр. 55 от 1964 г.; изм., бр. 64 от 1965 г. и отм., бр. 62 от 1973 г.), отразен в едромашабни топографски карти или в графични материали към създаване на съответния кадастрален план до 1 юни 1973 г., или определени със застроителен и регулационен план, одобрен до 1 юни 1973 г., се смятат с променено предназначение и за тях не се извършват процедури за промяна на предназначението по реда на този закон.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) Графичните материали по ал. 1 се разглеждат от общински експертен съвет по устройство на територията, а приложимостта им като удостоверителни документи се установява с решение на общинския съвет. Промяната на собствеността върху поземлените имоти се извършва по реда на Закона за държавната собственост.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) За горски територии, включени в границите на урбанизирани територии - населени места и селищни образувания, определени с подробен устройствен план, със застроителен и регулационен план или с околоръстен полигон, одобрени след 1 юни 1973 г., за които не са извършени процедури за промяна на предназначението по отменения Закон за горите, се провежда процедура за промяна на предназначението по този закон по инициатива на собствениците им.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) В случаите по ал. 3, когато териториите се застроени, определянето на цената за промяна на предназначението се извършва на базата на данните от последния лесоустройствен проект, преди застрояването.

§ 7. (1) От деня на влизане в сила на закона държавните горски разсадници, създадени върху земеделски или урбанизирани територии, стават горски територии.

(2) В едногодишен срок от влизането в сила на закона директорът на регионалната дирекция по горите прави искане пред съответните общински служби по земеделие, както и пред службите по геодезия, картография и кадастър за отразяване на имотите по ал. 1 като горска територия в картата на възстановената собственост, съответно в кадастралната карта.

§ 8. Висшите училища и научноизследователските институти и станции, чиято основна дейност е свързана с проучванията в горите и с подготовката на кадри за горите, запазват правата, които са им предоставени със закон или с акт на Министерския съвет, върху горски територии за изследователска и учебно-опитна дейност.

§ 9. (1) В 7-дневен срок от влизането в сила на закона министърът на земеделието и храните издава заповеди за определяне районите на дейност на държавните предприятия по приложение № 1 и техните седалища.

(2) От датата на вписването в търговския регистър държавните предприятия по приложение № 1 са правоприемници на активите и пасивите, както и на архива на съответните държавни ловни стопанства по приложение № 2, т. 1 - 25 от Закона за лова и опазване на дивеча, както и на съществуващите към деня на влизане в сила на закона държавни горски стопанства.

(3) От датата на вписването в търговския регистър на държавните предприятия по приложение № 1 съществуващите към деня на влизане в сила на закона държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства по ал. 2 стават териториални поделения на държавното предприятие, в чийто район на дейност попадат.

(4) Когато към датата на вписването в търговския регистър по ал. 3 районът на дейност на държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство попада в района на дейност на две или повече държавни предприятия по приложение № 1, съответното стопанство става териториално поделение на предприятието, в чийто район е седалището му.

(5) Районите на дейност на териториалните поделения по ал. 3 и 4 обхващат районите на дейност, съответно териториалния обхват на дейност на съществуващите към деня на влизане в сила на закона държавни ловни стопанства и държавни горски стопанства.

(6) От датата на вписването в търговския регистър на държавните предприятия по приложение № 1 се заличава регистрацията на съответните държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства.

(7) Границите на ловностопанските райони, утвърдени със заповед на министъра на земеделието и храните до влизането в сила на закона, се запазват.

(8) Сключените от държавните горски и ловни стопанства по ал. 2 и 3 към деня на влизане в сила на закона договори по чл. 9, ал. 12, чл. 36л от Закона за лова и опазване на дивеча, както и договорите за предоставяне стопанисването на дивеча на ловните сдружения запазват действието си.

(9) (В сила от 08.03.2011 г.) Съществуващите към деня на обнародване на закона държавни ловни стопанства „Беглика“, „Миджур“, „Сеслав“, „Разлог“, „Тервел“, „Родопи“, „Преслав“, „Тунджа“, „Котел“, „Болярка“, „Ракитово“ и „Алабак“ стават държавни горски стопанства.

(10) (В сила от 08.03.2011 г.) Сключените с директорите на държавните ловни стопанства по ал. 9 договори за управление запазват действието си, а трудовите правоотношения на работниците и служителите се уреждат по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

(11) (В сила от 08.03.2011 г.) Договорите по чл. 9, ал. 12 от Закона за лова и опазване на дивеча, сключени от държавните ловни стопанства по ал. 9, както и договорите за предоставяне стопанисването на дивеча на ловните сдружения запазват действието си.

§ 10. До вписването в търговския регистър на държавните предприятия по приложение № 1 за събирането на постъпления и извършването на плащания се ползват досегашните банкови сметки на държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства.

§ 11. Държавните предприятия по приложение № 1 превеждат в бюджета на Министерството на земеделието и храните за 2011 г. 50 на сто, а за 2012 г. - 25 на сто, от средствата по чл. 179, ал. 1.

§ 12. Директорите на съществуващите към деня на влизане в сила на закона държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства преминават на работа като

директори на съответните териториални поделения на държавните предприятия по приложение № 1 и сключват договор за управление с директора на предприятието.

§ 13. Трудовите правоотношения на работниците и служителите в съществуващите към деня на влизане в сила на закона държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства се уреждат по реда на чл. 123 от Кодекса на труда и преминават на работа в съответните териториални поделения на държавните предприятия по приложение № 1.

§ 14. В определения им район на дейност учебно-опитните горски стопанства извършват дейностите и изпълняват функциите на държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства, възложени им с този закон, Закона за лова и опазване на дивеча и подзаконовите актове по прилагането им, доколкото в друг закон не е предвидено друго.

§ 15. В 6-месечен срок от приемане на наредбата по чл. 175 директорите на държавните предприятия и директорите на териториалните поделения утвърждават поименните щатни разписания на длъжностите в централните управления, съответно в териториалните поделения на предприятията, и привеждат трудовите възнаграждения на служителите и работниците в съответствие с новата система за заплащане на труда.

§ 15а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) В срок до 31 декември 2014 г. общинските съвети приемат решение по чл. 181, ал. 2 за определяне на формата на управление на горските територии - общинска собственост.

§ 16. В Закона за лова и опазване на дивеча (обн., ДВ, бр. 78 от 2000 г.; изм., бр. 26 от 2001 г., бр. 77 и 79 от 2002 г., бр. 88 от 2005 г., бр. 82 и 108 от 2006 г., бр. 64 от 2007 г., бр. 43, 67, 69 и 91 от 2008 г., бр. 6, 80 и 92 от 2009 г., бр. 73 и 89 от 2010 г. и бр. 8 от 2011 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 9:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Държавните ловни стопанства съгласно приложение № 2 са:

1. по т. 1 - 25 - териториални поделения на съответните държавни предприятия по приложение № 1 към Закона за горите;

2. по т. 26 и 27 - самостоятелни юридически лица със статут на държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.”;

б) в ал. 2:

аа) в текста преди т. 1 след думата „стопанства“ се добавя „по ал. 1, т. 2”;

бб) в т. 7 думите „на горите от държавния горски фонд“ се заменят с „от горските територии - държавна собственост“ и се поставя запетая;

в) алинея 3 се изменя така:

„(3) Районите на дейност на държавните ловни стопанства по ал. 1 се определят със заповед на министъра на земеделието и храните.”;

г) алинеи 4, 5 и 6 се отменят;

д) алинея 7 се изменя така:

„(7) В определения им район на дейност държавните ловни стопанства по ал. 1, т. 2 извършват дейностите и изпълняват функциите, възложени на държавните горски стопанства със Закона за горите и с подзаконовите актове по прилагането му.”;

е) алинея 9 се изменя така:

„(9) В определения им район на дейност държавните ловни стопанства по ал. 1, т. 1 извършват дейностите и изпълняват функциите, възложени на държавните горски стопанства със Закона за горите и с подзаконовите актове по прилагането му, както и дейностите по:

1. запазване и обогатяване на видовото разнообразие на дивеча;

2. изграждане на ловностопански съоръжения и провеждане на биотехнически мероприятия;

3. възпроизводство, разселване, опазване и охрана на дивеча;

4. аклиматизация и реаклиматизация на дивеча;
5. подобряване на екстериорните и трофейните качества на дивеча;
6. ползване на дивеча и дивечовите продукти и провеждане на организиран ловен туризъм;

7. ползване от горските територии - държавна собственост, за съхраняване качествата на биотипите и подобряване на местообитанията.";

ж) алинеи 10 и 11 се отменят;

з) алинея 12 се изменя така:

„(12) Държавните предприятия по Закона за горите могат след провеждане на конкурс да сключват с юридически лица договори за съвместно извършване на дейностите по ал. 9, т. 1 - 6 на територията на държавните ловни стопанства. Договорите се сключват за срок до 15 години.";

и) алинея 13 се изменя така:

„(13) За откриване на конкурса по ал. 12 директорът на съответното държавно предприятие прави мотивирано предложение до министъра на земеделието и храните.";

к) в ал. 14, т. 3 думите „ловно стопанство" се заменят с „предприятие";

л) в ал. 15:

аа) в текста преди т. 1 думите „изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите" се заменят с „министърът на земеделието и храните";

бб) в т. 4 думите „ловно стопанство" се заменят с „предприятие";

вв) точка 8 се отменя;

м) алинея 17 се отменя;

н) в ал. 18 думите „Изпълнителната агенция по горите" се заменят с „Министерството на земеделието и храните и на съответното държавно предприятие";

о) в ал. 22, изречение второ думите „Изпълнителната агенция по горите" се заменят със „съответното държавно предприятие";

п) в ал. 23 изречение първо се изменя така: „Офертите се разглеждат от комисия, назначена със заповед на министъра на земеделието и храните или на оправомощено от него длъжностно лице.";

р) в ал. 27 думите „изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите" се заменят с „органа по ал. 23";

с) в ал. 31 думите „Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите" се заменят с „Министърът на земеделието и храните";

т) алинея 33 се изменя така:

„(33) Договорът за съвместна дейност се сключва от директора на съответното държавно предприятие с лицето, спечелило конкурса, в 14-дневен срок от влизането в сила на заповедта по ал. 31.";

у) в ал. 34 думите „ловно стопанство" се заменят с „предприятие";

ф) алинея 35 се изменя така:

„(35) Договорите по ал. 33 влизат в сила след представяне на банкова гаранция за изпълнение на договора.";

х) в ал. 36: аа) в изречение второ думите „изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите" се заменят с „министърът на земеделието и храните"; бб) в изречение трето думите „изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите" се заменят с „министъра на земеделието и храните".

2. В чл. 9е, ал. 2 след думите „т. 1 - 5" се поставя запетая, а думите „и ал. 3 и за дейностите по чл. 9д, ал. 2" се заменят със „за дейностите по чл. 9д, ал. 2, както и за управление, възпроизводство, ползване, опазване и защита на горските територии - държавна собственост, проектиране и строителство в горските територии".

3. В чл. 10 в текста преди т. 1 думите „Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите“ се заменят с „Министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице“.

4. В чл. 11 думите „гори и земи от горския фонд“ се заменят с „горски територии“.

5. Член 13 се изменя така:

„Чл. 13. (1) За ловностопанските райони се изготвят ловностопански планове съгласно наредбата по чл. 18, ал. 1 от Закона за горите.

(2) Бонитирането на дивечовите местообитания и таксацията на дивеча се извършва по реда на наредбата по ал. 1.

(3) Ловностопанските планове се утвърждават от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите след съгласуване със съответните министерства и ведомства.“

6. В чл. 14:

а) в текста преди т. 1 думите „управлява и“ се заличават;

б) в т. 6 думите „ловоустройствените проекти“ се заменят с „ловностопанските планове“;

в) точка 7 се изменя така:

„7. изпълнение на ловностопанските мероприятия, заложи в финансовите планове на държавните предприятия.“

7. В чл. 16:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Регионалните дирекции по горите контролират дейностите по чл. 14, т. 2 - 7 в определените им райони на дейност.“;

б) в ал. 2 думите „управления на“ се заменят с „дирекции по“.

8. Член 17 се отменя.

9. Член 20 се отменя.

10. В чл. 22, ал. 10, изречение първо думите „Ловните и горските стражари, ловните надзиратели, както и други длъжностни“ се заменят с „Длъжностните“.

11. В чл. 28 се създава ал. 5:

„(5) За извършване на административната услуга по издаване и заверка на билети за лов се заплаща такса в размер, определен с тарифа на Министерския съвет, която постъпва в съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство.“

12. В чл. 36б:

а) в ал. 1 в текста преди т. 1 думите „Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите“ се заменят с „Министърът на земеделието и храните“;

б) в ал. 3 думите „изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите“ се заменят с „министъра на земеделието и храните“.

13. В чл. 36в:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Със заповедта по чл. 36б, ал. 1 се утвърждава документацията за провеждане на конкурса, която трябва да съдържа необходимите данни, указания и изисквания за подготовка на предложението.“;

б) в ал. 2, изречение първо думите „изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите“ се заменят с „министъра на земеделието и храните“, а изречение второ се заличава;

в) в ал. 3 т. 5 се изменя така:

„5. извлечение от ловностопанския план на дивечовъдния участък, а когато няма действащ план - изисквания за стопанисване на дивеча;“.

14. В чл. 36г:

а) в ал. 4, т. 7 думите „ловоустройствения проект“ се заменят с „ловностопанския план“;

б) в ал. 5 думите „Изпълнителната агенция по горите“ се заменят със „съответното държавно предприятие“.

15. В чл. 36д ал. 1 се изменя така:

„(1) Конкурсът се провежда от комисия, назначена със заповед на министъра на земеделието и храните или на оправомощено от него длъжностно лице.“

16. В чл. 36и ал. 1 се изменя така:

„(1) За работата на комисията се изготвя протокол, който се подписва от всички членове и се представя на министъра на земеделието и храните, придружен с цялата документация, събрана в хода на провеждане на конкурса.“

17. В чл. 36к:

а) в ал. 1 думите „Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите“ се заменят с „Министърът на земеделието и храните“ и цифрата „7“ се заменя с „14“;

б) в ал. 3 думите „Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите“ се заменят с „Министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице“.

18. В чл. 36л, ал. 3, изречение второ думите „изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите“ се заменят с „министъра на земеделието и храните, изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, както и на директора на съответното държавно предприятие“.

19. В чл. 36м, ал. 2 думите „Изпълнителната агенция по горите“ се заменят със „съответното държавно предприятие“.

20. В чл. 36н:

а) в ал. 1 думите „нейните структури и държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства“ се заменят с „регионалните дирекции по горите и държавните предприятия“;

б) в ал. 2, изречение първо думите „горски стопанства и държавните ловни стопанства“ се заменят с „предприятия“;

в) в ал. 3 думите „Изпълнителната агенция по горите“ се заменят с „Министерството на земеделието и храните, Изпълнителната агенция по горите и в съответното държавно предприятие“;

г) в ал. 4 накрая се поставя запетая и се добавя „до министъра на земеделието и храните“;

д) в ал. 5 думите „Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите“ се заменят с „Министърът на земеделието и храните“.

21. В чл. 37б ал. 2 се изменя така:

„(2) Средствата по ал. 1 постъпват в приход на съответното държавно предприятие и се разходват за охрана на дивеча на територията на предприятието, както и за финансиране на дейностите по управление, стопанисване и опазване на дивеча на територията на дивечовъдните участъци, за които:

1. стопанисването и ползването на дивеча не е предоставено чрез провеждането на конкурс по реда на закона;

2. договорът за стопанисване и ползване на дивеча е прекратен - до сключването на нов договор.“

22. В чл. 38 думите „ловоустройствените проекти“ се заменят с „ловностопанските планове“.

23. В чл. 39, ал. 2 думите „държавния земеделски и горски фонд“ се заменят със „земеделски и горски територии - държавна собственост“.

24. В чл. 41, ал. 2, изречение второ думите „горски стопанства и държавните ловни стопанства“ се заменят с „предприятия“.

25. В чл. 43, ал. 5 т. 2 се отменя.

26. В чл. 46:

а) в ал. 2 след думата „райони“ се поставя запетая и се добавя „както планът за ползване на разселения дивеч“;

б) алинея 3 се отменя.

27. Член 67 се изменя така:

„Чл. 67. (1) Опазването и охраната на дивеча в ловностопанските райони по чл. 5, ал. 5 се осъществява от лицата, стопанисващи дивеча.

(2) Функциите по опазване и охрана на дивеча се възлагат на лица с лесовъдско образование.

(3) Лицата по ал. 2 в поверените им охранителни участъци:

1. охраняват дивеча и рибата;

2. следят спазването на режима за стопанисване и ползване на дивеча;

3. следят състоянието на дивеча и изпълнението на ловностопанските мероприятия в поверените им участъци;

4. проверяват всички документи за лов и риболов;

5. извършват проверки на личния багаж на ловуващите лица;

6. съставят актове за констатирани нарушения по този закон;

7. задържат вещите - предмет на нарушението, както и вещите, послужили за неговото извършване;

8. следят за спазването на противопожарните правила;

9. опазват специализираната фуражна база, изградените ловностопански съоръжения, сгради и други обекти в поверените им охранителни участъци;

10. следят за опазването на сватбовищата и токовищата;

11. следят за щети, нанесени от и на дивеча;

12. регулират числеността на хищниците, подивелите и скитащите кучета и котки;

13. охраняват защитените животински видове.

(4) Правомощията по ал. 3 имат и служителите по охрана на защитените територии - изключителна държавна собственост."

28. Член 68 се изменя така:

„Чл. 68. (1) Лицата по чл. 34, ал. 1, т. 3, 4 и 5, стопанисващи дивеча, могат да сключват договори с юридически лица, регистрирани по Закона за частна охранителна дейност, за непосредствената му охрана. За сключените договори се уведомява писмено регионалната дирекция по горите.

(2) За извършване на непосредствената охрана на дивеча юридическите лица, регистрирани по Закона за частна охранителна дейност, назначават лица с лесовъдско образование.

(3) Охраната на дивеча по реда на ал. 1 и 2 се извършва съгласно разпоредбите на този закон."

29. Член 69а се изменя така:

„Чл. 69а. (1) С цел опазване на биотехническите съоръжения или в интерес на здравето и безопасността на гражданите директорът на регионалната дирекция по горите със заповед може временно да ограничи или да забрани достъпа до определена територия. Заповедта се издава по инициатива на стопанисващия дивеча след съгласуване със собственика на територията или с лицето, на което тя е предоставена за управление.

(2) Заповедта по ал. 1 се оповестява публично чрез средствата за масово осведомяване, интернет страниците на Изпълнителната агенция по горите, регионалната дирекция по горите или по друг подходящ начин. Заповедта по ал. 1 подлежи на незабавно изпълнение.

(3) Заповедта по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(4) В изпълнение на заповедта по ал. 1 лицето, което стопанисва дивеча, поставя обозначителни табели, които съдържат информация, определена с правилника за прилагане на закона."

30. В чл. 70:

а) в ал. 4 след думата „**изключение**“ се добавя „**от органа по ал. 5**“;

б) алинея 5 се изменя така:

„(5) Директорът на съответната регионална дирекция по горите ежегодно със заповед определя обхвата и периода на действие на ограничението по ал. 3 по инициатива на стопанисващия дивеча след съгласуване със собственика на територията или с лицето, на което тя е предоставена за управление. Заповедта по ал. 1 подлежи на незабавно изпълнение.“;

в) алинея 6 се изменя така:

„(6) Заповедта по ал. 5 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.“;

г) създава се ал. 7:

„(7) В изпълнение на заповедта по ал. 5 лицето, което стопанисва дивеча, поставя обозначителни табели, които съдържат информация, определена с правилника за прилагане на закона.“

31. В чл. 77, ал. 1 и 2 думите „**изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите**“ се заменят с „**директорите на държавните предприятия**“.

32. В чл. 78, ал. 1 думите „**ловоустройствения проект**“ се заменят с „**ловностопанския план**“.

33. В чл. 82 думите „**държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство**“ се заменят със „**съответната регионална дирекция по горите**“.

34. В чл. 83л, ал. 1 думите „**преминаване и престой в район, където са разположени биотехнически съоръжения по чл. 69а**“ се заменят с „**по чл. 69а и 70**“.

35. В чл. 91 думите „**ал. 4, т. 4 - 12**“ се заменят с „**ал. 3**“.

36. Член 94а се отменя.

37. В чл. 96 се създава ал. 5:

„(5) Тридесет на сто от сумите по ал. 4 от влезли в сила наказателни постановления се изплащат на съответните актосъставители. Условието и редът за изплащане на сумите се определят от министъра на земеделието и храните или министъра на вътрешните работи или от оправомощени от тях длъжностни лица.“

38. В § 1 от допълнителните разпоредби в т. 11 думите „**земеделския и горския фонд**“ се заменят със „**земеделските и горските територии**“.

39. Параграф 6 от преходните и заключителните разпоредби се отменя.

40. Параграф 63 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за лова и опазване на дивеча (ДВ, бр. 91 от 2008 г.; изм., бр. 92 от 2009 г.) се отменя.

41. (в сила от 08.03.2011 г.) Приложение № 2 към чл. 9, ал. 1 се изменя така:

„Приложение № 2 към чл. 9, ал. 1

Списък на държавните ловни стопанства

1. РУСАЛКА
2. РОСИЦА
3. ЧЕПИНО
4. ЧЕКЕРИЦА
5. ЧЕРНИ ЛОМ
6. АРАМЛИЕЦ
7. БОРОВО
8. ИЗВОРА
9. ЖЕНДА
10. ШЕРБА

11. РОПОТАМО
12. ВИТОШКО-СТУДЕНА
13. КОРМИСОШ
14. ПАЛАМАРА
15. ОСОГОВО
16. МАЗАЛАТ
17. ДИКЧАН
18. ВИТИНЯ
19. ДУНАВ
20. БАЛЧИК
21. ШИРОКА ПОЛЯНА
22. НЕСЕБЪР
23. ТОПОЛОВГРАД
24. ГРАМАТИКОВО
25. КАРАКУЗ
26. ВОДЕН - ИРИ ХИСАР
27. ИСКЪР".

42. Приложение № 3 към чл. 9, ал. 12 се отменя.

§ 17. В Закона за защитените територии (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г.; изм., бр. 98 от 1999 г., бр. 28, 48 и 78 от 2000 г., бр. 23, 77 и 91 от 2002 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30 и 65 от 2006 г., бр. 24 и 62 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г. и бр. 19, 80 и 103 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 14, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „**доколкото в специален закон не е предвидено друго**".

2. В чл. 31 т. 1 се изменя така:

„1. провеждане на гола сеч във всички гори, с изключение на тополовите и нискостеблените гори; сливане на голи, невъзобновени сечища на площ, по-голяма от 2 хектара, в нискостеблените гори, с изключение на акациевите;”.

3. В чл. 36, ал. 2 се създава изречение второ: „Когато предложението засяга горски територии, произнасянето по целесъобразност се извършва след съгласуване с Министерството на земеделието и храните и с Изпълнителната агенция по горите.”

4. В чл. 52 :

а) в ал. 1 след думата „**стопанисване**” се поставя запетая и се добавя „**опазване**”;

б) в ал. 3 думите „**правилник, утвърден от министъра на земеделието и храните**” се заменят с „**устройствени правилници, утвърдени от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите**”.

5. В чл. 67, ал. 1, изречение второ думата „**охраняват**” се заменя с „**опазват**”.

6. В § 1 от допълнителните разпоредби т. 2 и 3 се изменят така:

„2. „Гори” са горските територии по смисъла на чл. 2, ал. 3 от Закона за горите.

3. „Водни площи” са територии от поземления фонд, горските територии и континенталния шелф, залети с вода.”

§ 18. В Закона за опазване на селскостопанското имущество (обн., ДВ, бр. 54 от 1974 г.; изм., бр. 22 от 1976 г., бр. 35 и 36 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 45 от 1984 г., бр. 65 от 1995 г., бр. 44 и 86 от 1996 г., бр. 11 от 1998 г., бр. 30 и 33 от 2006 г., бр. 36 от 2008 г., бр. 80 от 2009 г. и бр. 88 от 2010 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2:

а) в ал. 1, т. 4 думите „**в горския фонд**” се заменят с „**извън горските територии**”;

б) в ал. 3 думите „**чертите на горския фонд**” се заменят с „**горските територии по смисъла на Закона за горите**”.

2. Член 3 се изменя така:

„Чл. 3. По реда на този закон се опазват и намиращи се извън горските територии отделни дървета, както и отглежданите в заградени пространства диви животни, птици и риби, които не подлежат на опазване по специален ред, предвиден в друг закон."

3. В чл. 6, ал. 2 в изречение първо думите „Държавния горски фонд" се заменят с „горските територии" и думата „охранява" се заменя с „опазва", а в изречение второ думите „органите на" се заличават и след думата „горите" се добавя „и нейните структури".

4. В чл. 22, ал. 1 т. 4 се отменя.

5. Параграф 1а от допълнителните разпоредби се отменя.

§ 19. В Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 18, 29 и 30 от 2006 г., бр. 13 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 10 и 103 от 2009 г. и бр. 87 от 2010 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2, ал. 4 след думата „места" се поставя запетая и думите „и горския фонд" се заменят с „както и за горски територии".

2. В чл. 11, ал. 3 думите „нуждите на горския фонд" се заменят с „рекултивиране на нарушени терени в горски територии".

3. В чл. 30, ал. 2 думите „в случаите по чл. 13 от Закона за горите" се заличават.

§ 20. В Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 2001 г.; изм., бр. 41 и 111 от 2001 г., бр. 43 от 2002 г., бр. 20, 65 и 107 от 2003 г., бр. 36 и 65 от 2004 г., бр. 28, 76, 77, 88, 94, 95, 103 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34, 37, 65, 76, 79, 80, 82, 106 и 108 от 2006 г., бр. 41, 53 и 61 от 2007 г., бр. 33, 43, 54, 69, 98 и 102 от 2008 г., бр. 6, 17, 19, 80, 92 и 93 от 2009 г. и бр. 15, 41, 50, 54 и 87 от 2010 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 119 се създава ал. 5:

„(5) Заданието по ал. 1 в случаите, когато се засягат горски територии, се одобрява след съгласуване с изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, който представя писмено становище в едномесечен срок от датата на получаването му."

2. В чл. 124, ал. 6 след думата „общини" се добавя „и подробни" и накрая се добавя „или оправомощено от него длъжностно лице".

§ 21. В Закона за рибарството и аквакултурите (обн., ДВ, бр. 41 от 2001 г.; изм., бр. 88, 94 и 105 от 2005 г., бр. 30, 65, 82, 96 и 108 от 2006 г., бр. 36, 43 и 71 от 2008 г., бр. 12, 32, 42, 80 и 82 от 2009 г., бр. 61 и 73 от 2010 г. и бр. 8 от 2011 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Член 7 се изменя така:

„Чл. 7. Изпълнителната агенция по горите и нейните структури осъществяват контрол по опазването на рибните ресурси във водните обекти, ползвани за любителски риболов в района на дейност на нейните структури, както и контрол по спазване на правилата за любителски риболов при условията и по реда на този закон и на Закона за горите."

2. В чл. 22а, ал. 1 след думата „стопанства" се добавя „държавните ловни стопанства" и се поставя запетая.

3. В чл. 90, ал. 6 запетаята след думата „горите" се заличава, а думите „нейните структури и специализирани териториални звена, държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства" се заменят с „и нейните структури".

4. В чл. 91, ал. 2 думите „служителите по горите към Изпълнителната агенция по горите" се заменят със „служители на Изпълнителната агенция по горите и на регионалните дирекции по горите".

§ 22. В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29, 30, 36, 65, 66, 105 и 108 от 2006 г., бр.

22 и 59 от 2007 г., бр. 36, 52 и 70 от 2008 г., бр. 12, 32, 35, 47, 82, 93, 95 и 103 от 2009 г. и бр. 61 и 98 от 2010 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 10, ал. 1 т. 2 се изменя така:

„2. министъра на земеделието и храните:

а) за хидромелиоративни системи и съоръжения и за предпазване от вредното въздействие на водите извън границите на населените места;

б) чрез Изпълнителната агенция по горите - за насажденията в системите и съоръженията по буква „а“;

2. В чл. 60, ал. 3, т. 5 думите „горите и земите от горския фонд“ се заменят с „горските територии“.

§ 23. В Закона за биологичното разнообразие (обн., ДВ, бр. 77 от 2002 г.; изм., бр. 88 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34 и 80 от 2006 г., бр. 52, 53, 64 и 94 от 2007 г., бр. 43 от 2008 г., бр. 19, 80 и 103 от 2009 г., бр. 62 и 89 от 2010 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 13 думата „горите“ се заменя с „горските територии“.

2. В чл. 30, ал. 1 думите „устройствените проекти за горите“ се заменят с „областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и програми“.

3. В чл. 39, ал. 3 думата „органи“ се заменя със „структури“.

4. В чл. 113 се създава ал. 3:

„(3) Регистрите по ал. 1 са публични.“

5. В чл. 115, ал. 1, т. 7 думата „гори“ се заменя с „горски територии“.

6. В чл. 117, т. 1 думата „гори“ се заменя с „горски територии“.

7. В чл. 118, т. 8 думата „гори“ се заменя с „горски територии“.

8. В чл. 119, ал. 1 и 2 думата „гори“ се заменя с „горски територии“.

9. В чл. 122:

а) в ал. 2, т. 1 след думата „устройствени“ съюзът „и“ се заменя със запетая и след думата „технически“ се добавя „и горскостопански програми“;

б) в ал. 3 думата „Началниците“ се заменя с „Директорите“.

10. В § 1 от допълнителната разпоредба:

а) в т. 8 думите „териториите от горския фонд“ се заменят с „площи от горските територии“;

б) точка 12 се изменя така:

„12. „Гори“ са горските територии по смисъла на Закона за горите.“;

в) в т. 316 думите „лесоустройствените проекти“ се заменят с „областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и програми“.

§ 24. В Закона за приватизация и следприватизационен контрол (обн., ДВ, бр. 28 от 2002 г.; изм., бр. 78 от 2002 г., бр. 20, 31, 39, 46 и 84 от 2003 г., бр. 55 и 115 от 2004 г., бр. 28, 39, 88, 94, 103 и 105 от 2005 г., бр. 36, 53, 72 и 105 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 36, 65, 94, 98 и 110 от 2008 г., бр. 24, 42, 82 и 99 от 2009 г. и бр. 18, 50, 89 и 97 от 2010 г.) в приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 в „III. Министерство на земеделието и храните“ се създават т. 14 - 19:

„14. Северозападно държавно горско предприятие

15. Северноцентрално държавно горско предприятие

16. Североизточно държавно горско предприятие

17. Югоизточно държавно горско предприятие

18. Югозападно държавно горско предприятие

19. Южноцентрално държавно горско предприятие“.

§ 25. В Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 43 и 76 от 2002 г., бр. 16 и 22 от 2003 г., бр. 6, 70, 85 и 115 от 2004 г., бр. 79, 92, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 61, 64, 80, 82, 85 и 102 от 2006 г., бр. 22, 51, 53, 97 и 109 от 2007 г., бр. 36, 43, 69, 88 и 102 от 2008 г., бр. 74, 75, 82 и 93

от 2009 г., бр. 54, 98 и 100 от 2010 г. и бр. 10 от 2011 г.) в § 12а от преходните и заключителните разпоредби думите „служителите по горите" се заменят с „горските инспектори".

§ 26. В Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 28 от 2004 г.; изм., бр. 53 от 2004 г., бр. 31, 34 и 105 от 2005 г., бр. 18, 33, 37 и 79 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 94, 98 и 102 от 2008 г., бр. 24 и 82 от 2009 г. и бр. 52, 54, 97, 98 и 99 от 2010 г.) в чл. 12, ал. 1 се създава т. 12:

„12. договори за възлагане на дейности по създаване на гори, провеждане на сечи и добив на дървесина и ползване на недървесни горски продукти по смисъла на Закона за горите."

§ 27. В Закона за кадастъра и имотния регистър (обн., ДВ, бр. 34 от 2000 г.; изм., бр. 45 и 99 от 2002 г., бр. 36 от 2004 г., бр. 39 и 105 от 2005 г., бр. 29 и 30 от 2006 г., бр. 57 и 59 от 2007 г., бр. 36 и 91 от 2008 г. и бр. 80 от 2009 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 52 ал. 3 се изменя така:

„(3) В случаите на промяна на предназначението на горски територии уведомяването на службата по геодезия, картография и кадастър се извършва по реда на чл. 78, ал. 5 и 6 от Закона за горите."

2. В допълнителните разпоредби в § 1, т. 10 запетаята след думите „земеделски земи" се заличава, а думите „гори и земи от горския фонд" се заменят с „и горски територии".

§ 28. В Закона за независимите оценители (обн., ДВ, бр. 98 от 2008 г.; изм., бр. 49 и 62 от 2010 г.) в чл. 8 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създава се нова т. 2:

„2. да притежава диплома за висше лесовъдско образование с образователно-квалификационна степен „бакалавър" или „магистър", издадена от акредитирано висше училище - за извършване на оценки на горски територии;"

б) досегашните т. 2 и 3 стават съответно т. 3 и 4;

2. В ал. 2, т. 1 думите „с образователно-квалификационна степен „бакалавър" или „магистър", издадена от акредитирано висше училище" се заличават.

§ 29. В Закона за пчеларството (обн., ДВ, бр. 57 от 2003 г.; изм., бр. 87 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г., бр. 51 от 2007 г., бр. 36 и бр. 43 от 2008 г., бр. 26 от 2010 г. и бр. 8 от 2011 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 11:

а) в ал. 1 думите „земи и гори от горския фонд" се заменят с „горски територии";

б) в ал. 4 думите „гори и земи от горския фонд" се заменят с „горски територии".

2. В чл. 12 думите „земи и гори от държавния горски фонд" се заменят с „горски територии - държавна собственост".

3. В чл. 14 думите „земите от държавния горски фонд - по реда на чл. 86, ал. 9 от" се заменят с „поземлените имоти в горски територии - по реда на".

§ 30. В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г. и бр. 18 и 87 от 2010 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 32, ал. 3 т. 3 се изменя така:

„3. наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии."

2. В чл. 41а, ал. 4 думите „гора или земя от горския фонд" се заменят с „горска територия".

3. В чл. 416, ал. 2 думите „земи и гори от горския фонд“ се заменят с „горска територия“.

4. В глава трета наименованието на раздел III се изменя така: „Обезщетение при отчуждаване на земеделски земи и горски територии“.

5. В чл. 42а, ал. 1 думите „гори и земи от горския фонд“ се заменят с „горски територии“, а думите „държавния горски фонд“ се заменят с „горските територии - държавна собственост“.

6. В чл. 42б, ал. 2 думите „горите и земите от държавния горски фонд“ се заменят с „горските територии - държавна собственост“.

7. В чл. 42в:

а) в ал. 1 думите „гори и земи от горския фонд“ се заменят с „горски територии“, а думите „гори или земи от държавния горски фонд“ се заменят с „от горски територии - държавна собственост“;

б) в ал. 2, т. 2 думите „чл. 19, ал. 1 от Закона за горите - за земи и гори от горския фонд“ се заменят с „чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии“;

в) в ал. 4 думите „чл. 19, ал. 1 от Закона за горите - за земи и гори от горския фонд“ се заменят с „чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии“.

8. В чл. 42г:

а) в ал. 1 думите „гори и земи от горски фонд“ се заменят с „горски територии“;

б) в ал. 2, т. 4 думите „чл. 19, ал. 1“ се заменят с „чл. 86, ал. 2“.

9. В чл. 42д думите „чл. 19, ал. 1 от Закона за горите - за земи и гори, включени в горския фонд“ се заменят с „чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии“.

10. В допълнителните разпоредби в § 1а:

а) в т. 1а думите „гора и земя от държавния горски фонд, еднаква по произход и функции с отчуждавания“ се заменят с „горска територия, в която горите са с еднакъв произход и функции с отчуждаваните“, а думите „чл. 19, ал. 1“ се заменят с „чл. 86, ал. 2“;

б) в т. 4, буква „в“ думите „територии на гори и земи от горския фонд“ се заменят с „горските територии“.

§ 31. В Закона за общинската собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55 от 1997 г., бр. 22 и 93 от 1998 г., бр. 23, 56, 64, 67, 69 и 96 от 1999 г., бр. 26 от 2000 г., бр. 34 от 2001 г., бр. 120 от 2002 г., бр. 101 от 2004 г., бр. 29, 30 и 36 от 2006 г., бр. 59, 63 и 92 от 2007 г., бр. 54, 70 и 100 от 2008 г., бр. 10, 17, 19 и 41 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г. и бр. 15 от 2011 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 7, ал. 1 думите „горите и земите от общинския горски фонд“ се заменят с „горските територии - общинска собственост“.

2. В чл. 22, ал. 12 т. 3 се изменя така:

„3. наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии.“

3. В допълнителните разпоредби в § 1, т. 3, буква „б“ думите „териториите на гори и земи от горския фонд“ се заменят с „горските територии“.

§ 32. В Закона за пътищата (обн., ДВ, бр. 26 от 2000 г.; изм., бр. 88 от 2000 г., бр. 111 от 2001 г., бр. 47 и 118 от 2002 г., бр. 9 и 112 от 2003 г., бр. 6 и 14 от 2004 г., бр. 88 и 104 от 2005 г., бр. 30, 36, 64, 102, 105 и 108 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 43 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 41, 42, 75, 82 и 93 от 2009 г. и бр. 87 от 2010 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 26, ал. 1, т. 2, буква „в“ думите „гори и земи от горския фонд“ се заменят с „горски територии“.

2. В чл. 37, ал. 2 думите „горите и земите от горския фонд“ се заменят с „горските територии“.

3. В чл. 38, ал. 3 думите „площи от горския фонд“ се заменят с „горски територии“.

4. В чл. 40, ал. 3 думите „гори и земи от Държавния горски фонд" се заменят с „горски територии - държавна собственост".

§ 33. (1) В срок една година от влизането в сила на закона лицата, притежаващи удостоверение за завършен курс за оценка на гори и земи от горския фонд, издадени от Лесотехническият университет, Института за гората при Българската академия на науките, Националното управление по горите, Държавната агенция по горите и Изпълнителната агенция по горите, се вписват по право в регистъра по чл. 15 от Закона за независимите оценители.

(2) Вписването по ал. 1 се извършва въз основа на заявление, към което се прилага копие от удостоверението за завършен курс за оценка на гори и земи от горския фонд.

(3) След изтичането на срока по ал. 1 оценки на горски територии могат да се извършват само от оценители, вписани в регистъра по ал. 1.

§ 34. Регистрираните до деня на влизане в сила на закона браншови организации се пререгистрират в срок до една година съгласно изискванията му.

§ 35. (1) В едногодишен срок от влизането в сила на закона Изпълнителната агенция по горите пререгистрира лицата, вписани в публичните регистри по чл. 39, ал. 2 и чл. 57а, ал. 1 от отменения Закон за горите.

(2) Лицата, вписани в публичния регистър по чл. 39, ал. 2 от отменения Закон за горите, се вписват в регистъра по чл. 235 и им се издава удостоверение за регистрация, както следва:

1. за дейността „планиране и организация на дейностите по залесяване" - на лицата, притежаващи удостоверение за регистрация за „събиране и добив на семена, производство на фиданки и други репродуктивни материали от горско-дървесни и храстови видове, създаване на горски култури и изготвяне на съпровождащите тези дейности отчетни документи" по отменения Закон за горите;

2. за дейността „маркиране на насаждения, предвидени за сеч" - на лицата, притежаващи удостоверение за регистрация за „маркиране на подлежащи на сеч дървета, отглеждане на млади насаждения (без материален добив), кастрене на стоящи дървета и изготвяне на съпровождащите дейността отчетни документи" по отменения Закон за горите;

3. за дейността „изработване на задания за горскостопански планове и програми и за инвентаризация на горските територии" - на лицата, притежаващи удостоверение за регистрация за „изработване на задания и лесоустройствени проекти, планове и програми за гори и земи от горския фонд" по отменения Закон за горите;

4. за дейността „изработване на горскостопански планове и програми и инвентаризация на горски територии" - на лицата, притежаващи удостоверение за регистрация за „изработване на задания и лесоустройствени проекти, планове и програми за гори и земи от горския фонд" по отменения Закон за горите;

5. за дейността „изработване на задания и проекти, планове и програми за защита срещу ерозия и порои и за биологична рекултивация на нарушени терени" - на лицата, притежаващи удостоверение за регистрация за „изработване на задания и проекти, планове и програми за борба срещу ерозията и пороите, и за биологична рекултивация на нарушени терени" по отменения Закон за горите;

6. за дейността „планиране и организация на добива на дървесина" - на лицата, притежаващи удостоверение за регистрация за „организация на добив на дървесина и изработване на транспортно-технологични проекти, планове и схеми за ползвания от гори и земи от горския фонд и изготвяне на съпровождащите тази дейност документи" по отменения Закон за горите;

7. за дейността „планиране и организация на добива на недървесни горски продукти" - на лицата, притежаващи удостоверение за регистрация за „организация на добив на дървесина и изработване на транспортно-технологични проекти, планове и

схеми за ползвания от гори и земи от горския фонд и изготвяне на съпровождащите тази дейност документи" по отменения Закон за горите;

8. за дейността „изработване на проекти за горски автомобилни пътища и съоръжения към тях" - на лицата, притежаващи удостоверение за регистрация за „изработване на проекти за горски пътища и съоръжения" по отменения Закон за горите.

(3) Заличава се регистрацията на лица, вписани в публичния регистър по чл. 39, ал. 2 от отменения Закон за горите, за дейностите „оценка на гори и земи от горския фонд", „управление на гори и земи от горския фонд - собственост на физически и юридически лица и на общини" и „експертизи и консултации по лесовъдски дейности".

(4) Лицата, които са били вписани в регистъра по ал. 3 за дейността „оценка на гори и земи от горския фонд", могат да се впишат в публичния регистър по Закона за независимите оценители в срок до една година от влизането в сила на този закон. До вписването си лицата могат да извършват оценки на горски територии въз основа на удостоверението за завършен курс за оценка на гори и земи от горския фонд.

(5) Търговци, вписани в публичния регистър по чл. 57а, ал. 1 от отменения Закон за горите, се вписват в регистъра по чл. 241 и им се издава удостоверение за регистрация, както следва:

1. за дейността „стопанисване на горски територии" - на търговци, притежаващи удостоверение за регистрация за „възпроизводство на горите" по отменения Закон за горите;

2. за дейността „добив на дървесина" - на търговци, притежаващи удостоверение за регистрация за „ползване на дървесина от горския фонд" по отменения Закон за горите;

3. за дейността „изработване на планове и програми за управление и развитие на горски територии" - на търговци, притежаващи удостоверение за регистрация за „устройство на земите и горите от горския фонд и на ловностопанските райони" по отменения Закон за горите.

(6) Пререгистрацията по ал. 1 - 5 се извършва служебно, без заплащане на такси.

(7) Алинея 6 не се прилага в случаите, когато едновременно с пререгистрацията правоимащият е подал заявление за вписване на промяна в обстоятелствата.

(8) До пререгистрацията на лицата по реда на ал. 1 - 7 правото им да извършват дейности в горските територии се удостоверява с удостоверенията за регистрация, издадени по отменения Закон за горите.

(9) Лицата, притежаващи удостоверения за завършен курс за оценка на гори и земи от горския фонд, издадени до деня на влизане в сила на закона, имат право да извършват оценка на горски територии до регистрирането им в регистъра по Закона за независимите оценители.

§ 36. (1) В срок до една година от влизането в сила на закона служителите в държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и учебно-опитните горски стопанства, заемащи длъжности, за които се изисква лесовъдско образование, могат да извършват дейности в горските територии, без да са вписани в публичния регистър по чл. 235.

(2) В срока по ал. 1 съответните служители следва да се впишат в публичния регистър по чл. 235.

(3) Държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и учебно-опитните горски стопанства могат да използват притежаваните от тях контролни горски марки в срок до две години от влизането в сила на закона, като ги предоставят:

1. на служителите си с лесовъдско образование, независимо дали са вписани в регистъра по чл. 235 - до изтичането на срока по ал. 1;

2. на служителите си с лесовъдско образование, вписани в публичния регистър по чл. 235 - след изтичането на срока по ал. 1.

§ 37. (1) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите утвърждава със заповед образци на документи по закона, ако с нормативен акт не е предвиден друг ред. Образците се публикуват на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите.

(2) Със заповедта по ал. 1 се определят и условията и редът за предоставяне и отчитане на документите, както и документите, които могат да бъдат подавани в електронен вид.

§ 38. (1) Издадените въз основа на отменения Закон за горите подзаконовни нормативни актове се прилагат, доколкото не противоречат на закона.

(2) До приемането на областни планове за развитие на горските територии категоризирането и прекатегоризирането на горските територии се извършват при условията и по реда на наредбата по чл. 18, ал. 1.

(3) Подзаконовите нормативни актове, издадени от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите в изпълнение на разпоредбите на закона, се обнародват в „Държавен вестник“.

§ 39. В едномесечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет привежда в съответствие с него устройствения правилник на Изпълнителната агенция по горите.

§ 40. Законът отменя Решението на Народното събрание от 3 септември 2009 г. за спиране на изключването при промяна на предназначението на гори и земи от горския фонд, придобити от физически и юридически лица, с изключение на общините, чрез замяна с гори и земи от горския фонд - частна държавна собственост (ДВ, бр. 72 от 2009 г.).

§ 41. Изпълнението на закона се възлага на министъра на земеделието, храните и горите.

§ 42. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) Законът влиза в сила в едномесечен срок от обнародването му в „Държавен вестник“ с изключение на:

1. параграф 3, § 9, ал. 9 - 11 и § 16, т. 41, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в „Държавен вестник“;

2. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) чл. 14, ал. 1, т. 2, чл. 183, ал. 2, т. 3, които влизат в сила от 1 януари 2016 г.

3. (нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) член 115, ал. 1, т. 2 и чл. 116, ал. 2, които влизат в сила от 1 януари 2018 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на 23 февруари 2011 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание: Цецка Цачева

Приложение № 1 към чл. 163, ал. 1

Списък на държавните предприятия

1. Северозападно държавно предприятие.
2. Северноцентрално държавно предприятие.
3. Североизточно държавно предприятие.
4. Югоизточно държавно предприятие.
5. Югозападно държавно предприятие.
6. Южноцентрално държавно предприятие.

Приложение № 2 към чл. 27, ал. 3, т. 6

(Доп. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.)

Списък на горските разсадници с национално значение

1. „Ашиklar“ - Берковица.
2. „Галово“ - Оряхово.
3. „Микрево“ - с. Струмяни.
4. „Сушица“ - Гоце Делчев.

5. „Порой“ - Несебър.
6. „Дъбовете“ - Добрич.
7. „Джулюница“ - Горна Оряховица.
8. „Момчилград“ - Момчилград.
9. „Долно село“ - Кюстендил.
10. „Рибен“ - Плевен.
11. „Церово“ - с. Церово.
12. „Равногор“ - Пещера.
13. „Наков чифлик“ - Пазарджик.
14. „Голямо конарско шосе“ - Пловдив.
15. „Капсидата“ - Асеновград.
16. „Хотанца“ - с. Хотанца.
17. „Трънково“ - Елхово.
18. „Ормана“ - Ямбол.
19. „Бърчево“ - с. Смилян.
20. „Синия вир“ - Етрополе.
21. „Ветрен“ - Мъглиж.
22. „Станянци“ - Върбица.
23. „Баячево“ - Търговище.
24. „Вардим“ - Свищов.
25. „Вардим“ към Опитната станция по бързорастящи дървесни видове - Свищов.
26. (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) „Локорско“ - с. Локорско.
27. (Нова - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) „Манджерин“ - гр.

Пирдоп.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за частната охранителна дейност

(ДВ, бр. 43 от 07.06.2011 г.)

§ 23. В Закона за горите (ДВ, бр. 19 от 2011 г.) в чл. 195 ал. 1 и 2 се изменят така:

„(1) Собственици на гори могат да сключват договори с лица, извършващи частна охранителна дейност при условията и по реда на Закона за частната охранителна дейност, за опазване на горските територии - тяхна собственост, и уведомяват писмено за това регионалната дирекция по горите.

(2) За извършване непосредственото опазване на горските територии лицата, извършващи частна охранителна дейност при условията и по реда на Закона за частната охранителна дейност, назначават лица с лесовъдско образование.”

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за държавния служител

(ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.)

§ 72. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г.) в чл. 275 ал. 3 се отменя.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за горите

(ДВ, бр. 60 от 07.08.2012 г.; изм., бр. 102 от 21.12.2012 г.; изм., бр. 60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г.)

§ 74. (1) Лесоустройствени проекти, планове и програми, утвърдени до 9 април 2011 г., запазват действието си до изработване на горскостопански планове и програми по реда на наредбата по чл. 18, ал. 1, но не по-късно от срока им на действие.

(2) Лесоустройствени проекти, планове и програми, изработени по реда на Наредба № 6 от 2004 г. за устройство на горите и земите от горския фонд и на ловностопанските райони в Република България (обн., ДВ, бр. 27 от 2004 г.; изм., бр. 80 от 2005 г.), които не са одобрени до 9 април 2011 г., се утвърждават по реда на закона, като лесоустройствените проекти и планове имат силата на горскостопански планове, а лесоустройствените програми - на горскостопански програми.

§ 75. Приходите от средства за компенсационно залесяване по отменения Закон за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г., бр. 77, 79 и 99 от 2002 г., бр. 16 и 107 от 2003 г., бр. 72 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34, 36, 80, 82 и 102 от 2006 г., бр. 13, 24, 53 и 64 от 2007 г., бр. 43 и 54 от 2008 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2008 г. - бр. 63 от 2008 г.; изм., бр. 69, 70 и 91 от 2008 г., бр. 6, 12, 19, 32, 74, 80, 94 и 103 от 2009 г., бр. 73, 87 и 88 от 2010 г.; отм., бр. 19 от 2011 г.) постъпват в приход на съответното държавно предприятие по чл. 163, в района на което се намира имотът, за който се дължи цена за компенсационно залесяване, и се разходват за създаване на нови гори.

§ 76. За периода от 9 април 2011 г. до вписването в търговския регистър на държавните предприятия по приложение № 1 държавните горски стопанства, както и държавните ловни стопанства по чл. 9, ал. 1, т. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча внасят в бюджета на Изпълнителната агенция по горите такси за извършените ползвания от горите и земите в горските територии - държавна собственост, в размера и в сроковете съгласно Постановление № 202 на Министерския съвет от 2008 г. за приемане на Тарифа за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция по горите по Закона за горите (обн., ДВ, бр. 73 от 2008 г.; изм., бр. 89 от 2008 г.).

§ 77. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2012 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2012 г.) В срок до 31 декември 2013 г. изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите издава заповеди за отписване от регистъра по чл. 235 на лицата, които не отговарят на изискванията на чл. 236.

(2) Заповедите по ал. 1 се съобщават и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Актовете по ал. 1 се обнародват в „Държавен вестник“ след влизането им в сила.

§ 78. (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 07.08.2015 г.)

§ 79. (1) В срок от 6 месеца от влизането в сила на този закон директорите на регионалните дирекции по горите възлагат изработването на областните планове за развитие на горските територии.

(2) В срок до три години от влизането в сила на този закон министърът на земеделието и храните издава заповед за утвърждаване на изработените областни планове по ал. 1.

(3) До утвърждаването на изработените областни планове по реда на ал. 2 разпоредбата на чл. 73, ал. 6 не се прилага.

(4) До утвърждаването на изработените областни планове по реда на ал. 2 размерът на средствата за обществените екостистемни ползи по глава седемнадесета, които благоприятстват извършването на стопанска дейност, се определя с договор, сключен между лицето, извършващо стопанската дейност, и собственика на горската територия, съответно държавното горско стопанство или държавното ловно стопанство.

(5) Договорът по ал. 4 се сключва по реда на Закона за задълженията и договорите по инициатива на всяка от страните.

§ 80. (1) Лицата, вписани в публичните регистри по чл. 39, ал. 2 и чл. 57а, ал. 1 от отменения Закон за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г., бр. 77, 79 и 99 от 2002 г., бр. 16 и 107 от 2003 г., бр. 72 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34, 36, 80, 82 и 102 от 2006 г., бр. 13, 24, 53

и 64 от 2007 г., бр. 43 и 54 от 2008 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2008 г. - бр. 63 от 2008 г.; изм., бр. 69, 70 и 91 от 2008 г., бр. 6, 12, 19, 32, 74, 80, 94 и 103 от 2009 г., бр. 73, 87 и 88 от 2010 г.; отм., бр. 19 от 2011 г.), които към датата на влизане в сила на този закон не са пререгистрирани служебно по реда на § 35, могат да бъдат вписани в регистъра по чл. 235, когато:

1. отговарят на изискванията на чл. 236 и чл. 242, и

2. в срок до 31 декември 2012 г. представят в Изпълнителната агенция по горите заявление за регистрация и копие на документи за завършено образование и квалификация съгласно изискванията на чл. 236.

(2) Изпълнителната агенция по горите вписва лицата в регистъра по реда на ал. 1 в срок до 31 декември 2013 г.

(3) Вписването в регистъра се извършва служебно, без заплащане на такси.

(4) Алинея 3 не се прилага в случаите, когато едновременно със заявлението по ал. 1, т. 2 правоимащият е подал и заявление за вписване на промяна в обстоятелствата.

(5) До вписването в регистъра по реда на ал. 1 правото на съответните лица да извършват дейности в горските територии се удостоверява с удостоверенията за регистрация, издадени по отменения Закон за горите.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията

(ДВ, бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г.)

§ 132. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38 и 60 от 2012 г.) в чл. 12 ал. 2 се отменя.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за публичните финанси

(ДВ, бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

§ 81. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г. и бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г.) в чл. 154, ал. 2 тирето и думите „второстепенен разпоредител с бюджетни кредити“ се заличават.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие

(ДВ, бр. 27 от 15.03.2013 г.)

§ 39. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г. и бр. 15 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 54 се създава ал. 4:

„(4) Не се учредява право на строеж върху поземлени имоти в горски територии в случаите, когато в специален закон е въведена забрана за строителство.“

2. В чл. 73:

а) в ал. 1, т. 1 думите „и електротехнически съоръжения“ се заменят със „съоръжения, както и на площадкови енергийни обекти по смисъла на Закона за енергетиката“;

б) създава се ал. 8:

„(8) Не се допуска промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии в границите на зона „А“, зона „Б“ или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона „А“ по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, в които съгласно становище на министъра на околната

среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице попадат пясъчни дюни, освен в случаите по чл. 17а от същия закон."

3. В чл. 75:

а) в ал. 2 се създава т. 4:

„4. становище на министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице - за имотите по чл. 17а от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие;"

б) в ал. 3 се създава ново изречение трето: „Органът по ал. 1 незабавно прекратява производството, ако съгласно становището по ал. 2, т. 4 в поземления имот попадат пясъчни дюни, освен в случаите по чл. 17а от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие.", а досегашното изречение трето става изречение четвърто.

4. В чл. 79:

а) в ал. 2, т. 1 думите „по реда на Закона за държавната собственост" се заличават;

б) създават се нова ал. 3 и ал. 4 и 5:

„(3) В случаите по ал. 2, т. 1 министърът на земеделието и храните възлага на независим оценител да изготви пазарна оценка на продавания имот. Стойността на възнаграждението за извършената оценка се включва като дължима такса в заповедта за продажба.

(4) Продажната цена на поземлени имоти в горски територии, чието предназначение е променено, не може да бъде по-ниска от данъчната оценка на имотите.

(5) При прехвърляне на собствеността се заплащат режийни разноски в размер 2 на сто върху продажната цена.";

в) досегашната ал. 3 става ал. 6;

г) създава се ал. 7:

„(7) Не се допуска продажба на поземлени имоти в горски територии с променено предназначение, попадащи в границите на зона „А", зона „Б" или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона „А" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, в които съгласно становище на министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице попадат пясъчни дюни."

5. В чл. 85 думите „чл. 79, ал. 3" се заменят с „чл. 79, ал. 6".

§ 40. (1) Започнатите и неприключили до влизането в сила на този закон процедури за изключване на площи от горския фонд по § 5 от Закона за горите, попадащи в границите на зона „А", зона „Б" или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона „А" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, в които съгласно становище на министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице попадат пясъчни дюни, се прекратяват.

(2) Започнатите и неприключили до влизането в сила на този закон процедури по § 5, ал. 3 или по чл. 79 от Закона за горите за имоти, попадащи в границите на зона „А", зона „Б" или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона „А" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, в които съгласно становище на министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице попадат пясъчни дюни, се прекратяват.

(3) Правото на лицата по ал. 2, в чиято полза е променено предназначението на имотите, се погасява. Платените суми за цената за промяна на предназначението на имотите по ал. 2 се възстановяват от държавния бюджет, а тези, които са постъпили в държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите, се възстановяват от предприятията.

§ 41. Започнатите и неприключили до влизането в сила на този закон процедури за учредяване право на строеж върху поземлени имоти в горски територии без промяна на предназначението на територията, попадащи в хипотезите на чл. 54, ал. 4 от Закона за горите, се прекратяват.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията

(ДВ, бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.)

§ 53. Подзаконовите нормативни актове, издадени от министъра на регионалното развитие и благоустройството до влизането в сила на този закон, запазват действието си и се прилагат до тяхното изменение и допълнение или до издаването на съответните нови актове, доколкото не му противоречат.

§ 82. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15 и 27 от 2013 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 13, ал. 13 думите „**министъра на регионалното развитие и благоустройството**“ се заменят с „**министъра на инвестиционното проектиране**“.

2. В останалите текстове на закона думите „**министъра на регионалното развитие и благоустройството**“ и „**Министерството на регионалното развитие и благоустройството**“ се заменят съответно с „**министъра на регионалното развитие**“ и „**Министерството на регионалното развитие**“.

Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение на Закона за животновъдството

(ДВ, бр. 109 от 20.12.2013 г.)

§ 6. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г. и бр. 15, 27 и 66 от 2013 г.) в чл. 224, ал. 3 т. 2 се изменя така: „2. единен идентификационен код по БУЛСТАТ;“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОНА за Министерството на вътрешните работи

(ДВ, бр. 53 от 27.06.2014 г.)

§ 40. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г. и бр. 28 от 2014 г.) в чл. 200, ал. 1, т. 6 думите „**и лично късо нарязно оръжие**“ се заличават.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за защита на растенията

(ДВ, бр. 61 от 25.07.2014 г.)

§ 13. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г. и бр. 28 и 53 от 2014 г.) в чл. 135 навсякъде думата „**препарати**“ се заменя с „**продукти за растителна защита**“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията

(ДВ, бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г.)

§ 82. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53 и 61 от 2014 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 13, ал. 13 думите „**министъра на инвестиционното проектиране**“ се заменят с „**министъра на регионалното развитие и благоустройството**“.

2. В останалите текстове на закона думите „министъра на регионалното развитие“ и „Министерството на регионалното развитие“ се заменят съответно с „министъра на регионалното развитие и благоустройството“ и „Министерството на регионалното развитие и благоустройството“.

**Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за
изменение и допълнение на Закона за горите
(ДВ, бр. 60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; изм., бр.
61 от 05.08.2016 г., в сила от 05.08.2016 г.)**

§ 48. (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2016 г., в сила от 05.08.2016 г.) (1) Лицата, които са придобили собствеността върху сгради и/или съоръжения от имуществото на организации по § 12 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, намиращи се в горска територия - държавна собственост, могат да ползват възмездно прилежащата незастроена част от земята.

(2) Ползването на прилежащата незастроена площ по ал. 1 се осъществява след сключване на договор за отдаване под наем по реда на чл. 41 - 46 без провеждане на търг.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2016 г., в сила от 05.08.2016 г.) Лицата по ал. 1 в срок до три години от влизане в сила на този закон могат да подадат заявление за закупуване на застроената и прилежащата към сградите незастроена част от земята до министъра на земеделието и храните, придружено със:

1. копие от документ за самоличност или удостоверение за актуално състояние и код по регистър БУЛСТАТ;

2. документи, удостоверяващи собствеността върху сградата;

3. скица на имота с обозначени координатни точки;

4. документ, определящ нормативно прилежащия терен;

5. доклад и удостоверение за оценка по реда на наредбата по чл. 86.

(4) Министърът на земеделието и храните издава или отказва да издаде заповед за продажба. В едномесечен срок от влизане в сила на заповедта лицето заплаща дължимите цени, такси, данъци и разноски.

(5) Въз основа на заповедта и надлежен документ за платени суми по ал. 4, представен от купувача, министърът на земеделието и храните сключва договор за покупко-продажба.

§ 49. (1) Когато към датата на влизане в сила на този закон има неприключили административни производства по § 4, ал. 5 от преходните и заключителните разпоредби, министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице със заповед назначава комисия за съответната община. Комисията се назначава в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон.

(2) Комисията по ал. 1 е в състав: председател - представител на регионалната дирекция на горите, и членове: представител на общинската администрация, представител на общинската служба по земеделие, представител на службата по геодезия, картография и кадастър за землищата, за които е влязла в сила кадастрална карта, и представител на съответното държавно горско или ловно стопанство. За работата на комисията се изготвя протокол.

(3) Комисията изготвя списъците на поземлените имоти на територията на съответната община, притежаващи характеристиката на гора по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 1. В списъците се описват видът и произходът на горите и размерът на имотите или на частта от тях, която притежава характеристиката на гора.

(4) В списъците по ал. 3 се включват:

1. имоти или части от тях, собственост на физически или юридически лица, които към 1 март 1991 г. са представлявали естествени или изкуствено създадени

насаждения, но не са отразени като такива в кадастралната карта или в картата на възстановената собственост;

2. имоти, които са възстановени или придобити по Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и отразени върху кадастралната карта или върху картата на възстановената собственост като земеделски територии, но са представлявали естествени или изкуствено създадени насаждения преди 1 март 1991 г.;

3. имоти, държавна или общинска собственост, придобили характеристиката на гора.

(5) Комисията извършва проверка за наличието на имоти по ал. 3 и 4 на територията на съответната община по горскостопанска карта, чрез цифрова ортофотокарта, по карта на възстановената собственост, по кадастрална карта или по други съществуващи документи.

(6) Когато от проверката по ал. 5 не може да се установи дали имотите представляват гори по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 1, комисията извършва проверка на място за фактическото използване на имотите по смисъла на чл. 9 от Закона за устройство на територията.

(7) Списъкът по ал. 3, утвърден с протокола за работата на комисията, се обявява за срок два месеца на публично място в съответната община и в кметствата на населените места за запознаване на собствениците на засегнати имоти.

(8) В едномесечен срок от изтичането на срока по ал. 7 собствениците на засегнатите имоти могат да отправят писмени възражения, бележки и предложения към комисията по ал. 1.

(9) Комисията разглежда възраженията, бележките и предложенията на собствениците на засегнатите имоти и взема решение в едномесечен срок от изтичането на срока по ал. 8. Решението се обявява по реда на ал. 7. Протоколът, придружен с окончателния списък на имотите, се предоставя на министъра на земеделието и храните или на оправомощено от него длъжностно лице.

(10) Министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице одобрява протокола по ал. 9 в тримесечен срок от представянето му или го връща на комисията, ако са установени нарушения на административната процедура.

(11) В тримесечен срок от одобряването на протокола по ал. 9 министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице издава заповед за определяне на имотите от списъка по ал. 3 като горска територия.

(12) Заповедта по ал. 11 се съобщава на заинтересованите лица и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(13) След влизането в сила на заповедта по ал. 11 копие от нея се изпраща на регионалната дирекция по горите и на съответната служба по геодезия, картография и кадастър, ако за територията има одобрена кадастрална карта, или на общинската служба по земеделие за отразяване на имотите като горска територия в кадастралната карта, съответно в картата на възстановената собственост.

§ 50. Започналите и неприключили до влизането в сила на този закон процедури за вписване в публичния регистър по чл. 235 се довършват по досегашния ред.

§ 51. Разпоредбата на чл. 111, ал. 8 не се прилага за ползването на дървесина от имоти, собственост на физически или юридически лица, за които има издадени позволителни за сеч преди влизането в сила на този закон.

**Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за
предучилищното и училищното образование
(ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.)**

§ 48. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г. и бр. 60 от 2015 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 236, ал. 5 думите „Закона за народната просвета, Закона за професионалното образование и обучение и Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план“ се заменят със „Закона за предучилищното и училищното образование и Закона за професионалното образование и обучение“.

2. В § 1 от допълнителната разпоредба:

а) в т. 33 думите „Закона за народната просвета“ се заменят със „Закона за предучилищното и училищното образование“ и думите „Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план“ се заличават;

б) в т. 49 думите „Закона за народната просвета“ се заменят със „Закона за предучилищното и училищното образование“ и думите „Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план“ се заличават.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за опазване на земеделските земи

(ДВ, бр. 100 от 18.12.2015 г.)

§ 15. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г. и бр. 60 и 79 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 43, ал. 3 се създава т. 4:

„4. за поставяне на преместваеми санитарни и складови помещения, необходими за аквакултури и свързаните с тях дейности за обекти, регистрирани в интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните - на лица, които са собственици или имат предоставени права за ползване на обекти и съоръжения за развъждане и отглеждане на риба и други водни организми, регистрирани са по чл. 25 от Закона за рибарството и аквакултурите и имат разрешително по чл. 46, ал. 1, т. 2 от Закона за водите - за срока на това разрешително, но не по-дълъг от 10 години; предоставената площ не може да бъде по-голяма от един декар.“

2. В чл. 43а:

а) създава се нова ал. 3:

„(3) Алинея 1 не се прилага, когато под наем се отдават имоти за спортни дейности или се предоставят площи до един декар.“;

б) досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) За свободните площи, останали след отдаването под наем при условията на ал. 1 и 3, се прилага редът по чл. 43.“

3. В чл. 79:

а) в ал. 1 се създава изречение второ: „Лицето подава заявление за закупуване в срок до една година от влизането в сила на акта за промяна на предназначението.“;

б) в ал. 2 в текста преди т. 1 след думите „се извършва“ се добавя „с заповед“;

в) създават се ал. 8, 9 и 10:

„(8) Правото на лицето да закупи имота с променено предназначение се погасява, когато:

1. заявлението за закупуване не е подадено в срока по ал. 1, изречение второ;

2. продажната цена не е платена в 6-месечен срок от влизането в сила на заповедта за продажба на поземления имот.

(9) В случаите по ал. 8 министърът на земеделието и храните издава заповед за отразяването на имота като горска територия, която се съобщава по реда на

Административнопроцесуалния кодекс. Копие от заповедта се изпраща на съответното държавно предприятие, на регионалната дирекция по горите и на съответната служба по геодезия, картография и кадастър или на общинската служба по земеделие за нанасяне на промените в кадастралната карта или в картата на възстановената собственост. В 6-месечен срок от влизането в сила на заповедта компетентният орган по Закона за устройство на територията отменя или изменя акта, с който е утвърден съответният подробен устройствен план.

(10) Алинея 1 не се прилага при промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии за концесии за добив на подземни богатства."

4. В чл. 111 се създава ал. 9:

„(9) Алинея 8 не се прилага за ползването на дървесина от горски територии, които се стопанисват и управляват от горско сдружение по чл. 183."

§ 16. (1) Поземлените имоти в горски територии, чието предназначение е променено след 9 април 2011 г. до влизането в сила на този закон и за които дължимата цена е заплатена в определения срок, се продават на лицето, по чието искане е станала промяната на предназначението. Лицето подава заявление за закупуване в срок до една година от влизането в сила на този закон.

(2) Правото на лицето да закупи имота с променено предназначение се погасява, когато:

1. заявлението за закупуване не е подадено в срока по ал. 1, изречение второ;

2. продажната цена не е платена в 6-месечен срок от влизането в сила на заповедта за продажба на поземления имот.

(3) В случаите по ал. 2 министърът на земеделието и храните издава заповед за отразяването на имота като горска територия, която се съобщава по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Копие от заповедта се изпраща на съответното държавно предприятие, на регионалната дирекция по горите и на съответната служба по геодезия, картография и кадастър или на общинската служба по земеделие за нанасяне на промените в кадастралната карта или в картата на възстановената собственост. В 6-месечен срок от влизането в сила на заповедта компетентният орган по Закона за устройство на територията отменя или изменя акта, с който е утвърден съответният подробен устройствен план.

§ 17. Залесените и самозалесилите се земеделски земи по § 72 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на отменения Закон за горите (обн., ДВ, бр. 43 от 2008 г.; изм., бр. 54 от 2008 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2008 г. - бр. 63 от 2008 г.; изм., бр. 91 от 2008 г. и бр. 80 от 2009 г.), за които до датата на влизането в сила на този закон не са издадени заповеди за включването им в държавния горски фонд и които не са предадени на общините по реда на чл. 19 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, се включват в горските територии - държавна собственост, със заповед на министъра на земеделието и храните.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за обществените поръчки

(ДВ, бр. 13 от 16.02.2016 г., в сила от 15.04.2016 г.)

§ 9. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г. и бр. 60, 79 и 100 от 2015 г.) в чл. 174, ал. 3 думите „и възложители“ се заличават.

Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие (ДВ, бр. 15 от 23.02.2016 г.)

§ 43. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г. и

бр. 60, 79 и 100 от 2015 г.) в чл. 10, ал. 4, т. 1 думите „или на Националната стратегическа референтна рамка“ се заличават.

**Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за
изменение и допълнение на Закона за кадастъра и имотния
регистър
(ДВ, бр. 57 от 22.07.2016 г.)**

§ 41. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г., бр. 60, 79 и 100 от 2015 г. и бр. 13 и 15 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 55, ал. 3 т. 1 се изменя така:

„1. скица на имота или извадка за група поземлени имоти от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, извадка от кадастралния регистър на недвижимите имоти или от картата на възстановената собственост с данни за имотите и партиди за тях;“.

2. В чл. 56, ал. 1 т. 1 се изменя така:

„1. скица на имота от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, извадка от кадастралния регистър на недвижимите имоти или от картата на възстановената собственост с данни за имотите и партиди за тях или комбинирана скица, съдържаща същите данни;“.

3. В чл. 62, ал. 3 т. 1 се изменя така:

„1. скица на имота или извадка за група поземлени имоти от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, извадка от кадастралния регистър на недвижимите имоти или от картата на възстановената собственост с данни за имотите и партиди за тях;“.

4. В чл. 63, ал. 2 т. 1 се изменя така:

„1. скица на имота от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, извадка от кадастралния регистър на недвижимите имоти или от картата на възстановената собственост с данни за имотите и партиди за тях или комбинирана скица, съдържаща същите данни;“.

**Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за
независимия финансов одит
(ДВ, бр. 95 от 29.11.2016 г.)**

§ 21. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г., бр. 60, 79 и 100 от 2015 г. и бр. 13, 15, 57 и 61 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 170, ал. 1, т. 5 думите „или специализирано одиторско предприятие“ се заличават.

2. В чл. 172, ал. 1, т. 13 думите „или от специализирано одиторско предприятие“ се заличават.

**Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за
изменение и допълнение на Закона за устройство на
територията
(ДВ, бр. 13 от 07.02.2017 г.)**

§ 56. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г., бр. 60, 79 и 100 от 2015 г., бр. 13, 15, 57, 61 и 95 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 54, ал. 1 се създава т. 7:

„7. съоръжения и обекти за реставрация и адаптация на недвижими археологически културни ценности.“

2. В чл. 55:

а) в ал. 1, т. 1 думите „ал. 1, т. 4, 5 и 6“ се заменят с „ал. 1, т. 4 - 7“;

б) в ал. 3 се създава т. 4:

„4. акт за предоставяне на статут на недвижима археологическа културна ценност съгласно Закона за културното наследство, в случаите по чл. 54, ал. 1, т. 7.“;

в) алинея 6 се изменя така:

„(6) Не се изисква предварително съгласуване за учредяване на право на строеж за изграждане на:

1. обекти по чл. 54, ал. 1, т. 3, букви „б“ - „е“;

2. национални обекти и общински обекти от първостепенно значение по смисъла на Закона за държавната собственост и Закона за устройство на територията;

3. обекти на техническата инфраструктура на територията на повече от една община или една област, когато няма друга техническа възможност или когато друго техническо решение е явно икономически нецелесъобразно.“

3. В чл. 56:

а) в ал. 1 в текста преди т. 1 думите „т. 4, 5 и 6“ се заменят с „т. 4 - 7“;

б) създава се нова ал. 2:

„(2) В случаите по чл. 55, ал. 6 заявлението се подава до компетентния орган по чл. 55, ал. 1.“;

в) досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 3 и 4;

г) създава се нова ал. 5:

„(5) В случаите по чл. 55, ал. 6, когато заявлението е за поземлен имот в горска територия - държавна собственост, компетентният орган по чл. 55, ал. 1, т. 1 и 2 преди произнасяне по него служебно изисква становище от съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство.“;

д) досегашните ал. 4 и 5 стават съответно ал. 6 и 7;

е) досегашната ал. 6 става ал. 8 и в нея думите „ал. 3“ се заменят с „ал. 4“;

ж) досегашната ал. 7 става ал. 9 и в нея думите „ал. 5“ се заменят с „ал. 7“.

4. В чл. 57, ал. 1, т. 1 думите „чл. 56, ал. 5“ се заменят с „чл. 56, ал. 7“.

5. В чл. 61, ал. 1, т. 1 след думите „под 1500 мм“ се добавя „включително на прилежащите към тях хидротехнически съоръжения (шахти) с площ до 15 кв. м“.

6. В чл. 62 се създава ал. 6:

„(6) Не се изисква предварително съгласуване за учредяване на сервитут върху поземлени имоти в горски територии за:

1. национални обекти и общински обекти от първостепенно значение по смисъла на Закона за държавната собственост и Закона за устройство на територията;

2. обекти на техническата инфраструктура на територията на повече от една община или една област, когато няма друга техническа възможност или когато друго техническо решение е явно икономически нецелесъобразно.“

7. В чл. 69, ал. 1, т. 3 след думата „проучвания“ се добавя „и консервация“.

8. В чл. 85 думите „чл. 56, ал. 3“ се заменят с „чл. 56, ал. 4“.

Заклучителни разпоредби към ЗАКОН за изменение на Закона за Българската агенция по безопасност на храните (ДВ, бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г.)

§ 15. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г. и бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г., бр. 60, 79 и 100 от 2015 г., бр. 13, 15, 57, 61 и 95 от 2016 г. и бр. 13 от 2017 г.) навсякъде думите „Министерството на земеделието и храните“, „министърът на земеделието и храните“ и „министъра на земеделието и храните“ се заменят съответно

с „Министерството на земеделието, храните и горите“, „министърът на земеделието, храните и горите“ и „министъра на земеделието, храните и горите“.